

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ĐAKOVU
Petra Preradovića 17
31400 Đ A K O V O
Tel.: 031/802-402; Fax: 031/802-403
E-mail: tajnistvo@dj.kbf.hr
URL: www.dj.kbf.hr

STUDIJSKI PROGRAM

sveučilišnog (do)diplomskog petogodišnjeg filozofsko-teološkog studija

(integrirani preddiplomski i diplomski studij)

Uvodne napomene:

- Ovaj materijal o studijskom programu Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu (KBF) dostavljamo Vam kao odgovor na dopis prorektora za nastavu i studente (Klasa: 602-04/08-03/16; Ur. broj: 2158-60-01-08-01) od 14. travnja 2008. godine.
- Osnovu sadržaja ovog materijala čini *Elaborat o opravdanosti osnutka KBF-a u Đakovu* i *Samoanaliza KBF-a u Đakovu* (učinjenoj prema Pravilniku MZOŠ o mjerilima i kriterijima vrednovanja kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta i studijskih programa Narodne novine - br. 9/2005.), na temelju kojih smo kod osnivanja KBF-a u Đakovu (2005. godine) tražili i dobili dopusnicu za rad.
- Materijal je u formalnom smislu malo „dorađen“ (sadržaj bitno nije mijenjan) i to tako što smo sve ono što se nalazilo u *Elaboratu o opravdanosti osnutka KBF-a u Đakovu* i *Samoanalizi KBF-a u Đakovu* samo „presložili i uredili“ prema **Uputama za sastavljanje prijedloga preddiplomskih i diplomskih studijskih programa** koje je donio Rektorski zbor 14. prosinca 2004. godine (RZ 2158-60-01/04-36), a koje mi u vrijeme postupka osnivanja KBF-a u Đakovu nismo imali.
- Neke podatke u materijalu smo ažurirali. U poglavlju koje donosi podatke o svakom angažiranom nastavniku naveli smo trenutno stanje, tj. uvrstili smo nove nastavnike koji su nakon osnutka KBF-a u Đakovu zasnovali radni odnos, a nismo naveli one nastavnike koji su u međuvremenu otišli u mirovinu.
- Naravno, sukladno *Uputama za sastavljanje prijedloga preddiplomskih i diplomskih studijskih programa* odgovorili smo i na sva ona „nova“ pitanja koja kod osnivanja KBF-a u Đakovu i izrade *Elaborata o opravdanosti osnutka KBF-a u Đakovu* i *Samoanalize KBF-a u Đakovu* nismo bili elaborirali, jer to nismo tada znali i mogli učiniti.
- **Opća napomena:**

KBF u Đakovu se u prvih pet (5) godina postojanja (2005. – 2010. godine) ima ravnati prema Statutu i izvoditi studij koji je *ad experimentum* odobrila Kongregacija za katolički odgoj u Rimu. Dakle, mi trenutno nismo potpuno uključeni u Bolonjski proces. Zbog toga nam studijski program nam preveden na engleski jezik, zbog čega na našu web-stranicu možemo staviti samo ono što imamo na hrvatskom jeziku.

Do isteka eksperimentalnog roka planiramo, uočavajući konkretne potrebe života i nedostatke postojećeg, pripremiti prijedlog novog Statuta, doraditi postojeći studijski program i eventualno organizirati jedan novi studij, uskladiti iste sa postojećim i važećim pozitivnim propisima RH i za njih zatražiti suglasnost i odobrenje Senata Sveučilica, nadležnog Ministarstva u Zagrebu i nadležne Kongregacije u Rimu.

Trenutno smo u procesu pripreme novih programa i Statuta. Oni će biti prevedeni i na engleski jezik.

Nadamo se da ćemo nakon isteka prvih pet godina samostalnog rada i postojanja i planirane reorganizacije još uspješnije raditi. Do tada bismo trebali pripremiti, organizirati i pokrenuti i neki od predviđenih poslijediplomskih studija na našem Učilištu.

1. UVOD

a) Razlozi za uzdignuće Teologije u Đakovu na rang Katoličkog bogoslovnog fakulteta (u daljnjem tekstu: KBF) u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u daljnjem tekstu: Sveučilište) povijesni, pastoralni i društveni.

Povijesni pregled

KBF u Đakovu nastavlja tradiciju studija filozofije i teologije u biskupskom gradu Đakovu dugu gotovo dva stoljeća. Naime, dana 6. studenoga godine 1806. biskup Antun Mandić otvorio je u zgradi nekadašnjeg franjevačkog samostana Bogoslovno sjemenište i njegov *Lyceum episcopale*. Tim činom završilo je dugo razdoblje u kojem su klerici bosanske ili đakovačke i srijemske biskupije odlazili na učilišta diljem Europe da završe filozofsko-teološke studije. Kako je došlo do otvaranja ove institucije?

Car Leopold II. donio je 20. svibnja 1790. godine odredbu da «po završetku tekuće godine imaju generalna sjemeništa (koja je bio uspostavio Josip II.) prestati s radom», a biskupi su dobili pravo osnovati vlastito sjemenište. Tadašnji đakovački biskup Matej Franjo Krtica nije bio u mogućnosti u tako kratkom vremenu osnovati sjemenište, pa su đakovački pitomci pošli na studij u Pečuh.

Nasljednik Leopolda II. car Franjo I. izdaje godine 1802. uredbu kojom preporučuje da svaki biskup osnuje vlastito sjemenište, «ako u mjestu sveučilišta ili liceja neima, uvede trogodišnji studij...». Biskup Krtica je odmah pozvao na dogovor sve članove kaptola, arhiđakone i dekane s kojima je dogovorio uzdržavanje klera kao i gradnju zgrade sjemeništa. On, međutim, 31. svibnja 1805. godine umire, a njegovo djelo nastavlja dovršavati Antun Mandić, koji je bio imenovan đakovačkim biskupom i čija je prva briga bila ustanova i otvorenje bogoslovnog sjemeništa sa studijem.

Uz velike teškoće osnovan je najprije studij filozofije, koji su, iako je osnovan i uvijek ostao kao biskupski zavod (kao i cjelokupan *Lyceum episcopale*) počeli pohađati ne samo mladići, svećenički kandidati, nego i veći broj vanjskih đaka i to ne samo iz Slavonije nego i iz daljih krajeva, npr. iz južne Ugarske. Nakon završetka ovog studija studentima je bio otvoren put na akademiju i Sveučilište.

I studij teologije u Đakovu odgovarao je ondašnjim propisima. Potpunim teološkim studijem smatrao se onaj licej koji je imao četiri sistematizirana profesorska mjesta i isto tako četiri ispitana i odobrena profesora, što je *Lyceum episcopale* u Đakovu imao.

Takav model studija bio je na snazi do reforme 1849., odnosno 1850. kad je ministar kulta i nastave grof Leo Thun donio zakon o reorganizaciji školstva, po kojoj je filozofijski odsjek postao gimnazija. Ta se reforma poklapa s imenovanjem Josipa Jurja Strossmayera za đakovačkog biskupa 1849. koji je odmah filozofski studij dao prilagoditi učevnoj osnovi 7. i 8. razreda gimnazije, dodavši i neke predmete iz filozofije. Ujedno je naredio da se osim klasičnih latinskih i grčkih autora uzmu u obzir i kršćanski pisci, a od 1862. godine uveo je i staroslavenski jezik. Ta dva razreda ostala su uz đakovačku bogosloviju sve do 1899. kad je osnovano Dječačko sjemenište u Osijeku.

Osim toga biskup Josip Juraj Strossmayer se kroz 22 godine (1853.-1875.) brinuo i za studij i uzdržavanje franjevačkih bogoslova iz provincije Bosne Srebrne. Za njih je osnovan Kolegij sv. Bonaventure, a kasnije sagrađena i posebna zgrada u kojoj je danas smješten KBF u Đakovu. Ta je zgrada nakon odlaska franjevaca imala različite namjene – do II. svjetskog rata u njoj su bili smješteni profesori, kaptolski ured i arhiv, pa biskupska tiskara, a nakon rata bez ikakve naknade nacionalizirana i u njoj je bila smještena prvo Poljoprivredna škola, zatim Zdravstvena stanica, Muzej Đakovštine i Financijska uprava grada. Uz mnogo truda, pregovora, sastajanja i posredovanja s najviše razine zgrada je vraćena biskupiji i obnovljena, te svečano otvorena 5. studenoga 1994. godine.

Thunova reforma školstva iz 1850. godine ostala je na snazi sve do apostolskog pisma pape Pija XI. «Deus scientiarum Dominus» 1931. godine. Tada je filozofsko-teološki studij

produžen na pet godina, a škola je dobila ime Visoka bogoslovna škola (VBŠ). Za vrijeme II. svjetskog rata i iza njega studij teologije u Đakovu pohađali su i klerici iz južnohrvatskih biskupija (splitske, šibenske, zadarske, hvarske) kao i iz sarajevske nadbiskupije, te biskupije Mostar i Banja Luka. U poslijeratnom vremenu bilo je razdoblja kad je u Đakovu bilo bogoslova iz 14 biskupija – od mariborske do subotičke i skopsko-prizrenske biskupije.

Duh koncilske obnove nije mimoišao ni Đakovo. Uvode se novi predmeti, dolazi generacija novih profesora, a neposredni model je bila najviša teološka ustanova u Hrvata – Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu (KBF). Prema njegovom Statutu izrađen je 1974. godine i Statut VBŠ-e u Đakovu. Nastojala se sačuvati specifičnost VBŠ-a, ali se statut, te nastavni plan i program kontinuirano usklađivao s KBF-om. Odlukom profesorskog zbora VBŠ-e i molbom dijecezanskog biskupa te molbom KBF-a u Zagrebu Kongregacija za katolički odgoj odobrila je 10. siječnja 1987. godine afilijaciju. Time je našim studentima omogućeno da stječu diplome na KBF-u u Zagrebu.

Povratkom Katoličkog bogoslovnog fakulteta u državno Sveučilište i VBŠ u Đakovu doživljava određene reforme, pa je tako 1994. godine uslijedila i promjena imena. Visoka bogoslovna škola mijenja naziv u Teologija u Đakovu, usklađujući nazivlje sa Zakonom o visokim učilištima Republike Hrvatske iz 1993.

U sastavu Teologije u Đakovu djeluju i dva instituta – Obiteljski institut, osnovan 1981. i Institut za teološku kulturu, osnovan 1986. godine. Od 1990. godine redoviti teološki studij otvoren je i studenticama i studentima (laici) koji nisu svećenički kandidati.

Godine 1996. Teologija u Đakovu proslavila je 90. godina svoga kontinuiranog rada. Na dan Teologije u Đakovu, 6. studenog 1996. godine, dijecezanski biskup Ćiril Kos je u dvorištu Teologije blagoslovio kamen temeljac zgrade buduće Središnje biskupijske knjižnice i Biskupijskoga arhiva (SBK). Nakon dugih i opsežnih priprema i skupljanja potrebne dokumentacije iskopi i sama gradnja započinju sredinom ljeta godine 1997.

Od akademske godine 1998./1999. Institut za teološku kulturu mijenja ime u Studij za teološku kulturu u Osijeku. Organizaciju predavanja dijecezanski biskup mons. Marin Srakić povjerio je Teologiji u Đakovu. Školovanje traje četiri godine (8 semestara), s tjednom nastavom od 12 sati. Nastava se odvijala na tadašnjem Pedagoškom fakultetu u Osijeku.

Nakon konzultacija s profesorskim zborom Teologije u Đakovu, dijecezanski biskup mons. dr. Marin Srakić započeo je u mjesecu listopadu 2003. godine proces uzdignuća Teologije u Đakovu na rang Katoličkog bogoslovnog fakulteta (u nastavku – KBF) u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (u nastavku – Sveučilište). Nakon prvoga dopisa Kongregaciji za katolički odgoj u Rimu, u kojemu biskup Srakić izlaže razloge zbog kojih moli uzdignuće Teologije na rang KBF-a, Kongregacija traži dodatne podatke o statutu budućega fakulteta, program i ustroj čitavoga studija. Biskup Srakić odgovara u lipnju 2004. godine širokim izvješćem o traženim informacijama.

Pastoralne i društvene potrebe

KBF u Đakovu je svojim dvije stotine godina dugim i kontinuiranim postojanjem na ovom području Republike Hrvatske zauzimala uvijek važno znanstveno i kulturno mjesto. S obzirom na svoje zemljopisno odredište, na sebi je svojstven način posredovala i razvijala teologiju i kulturu duha ne samo u Slavoniji, nego i u čitavoj Hrvatskoj te u danas susjednim zemljama Republici Hrvatskoj. To se događalo zahvaljujući otvorenosti Teologije u Đakovu koja je okupljala studente iz različitih biskupija, a i danas je obogaćena, studentima iz više biskupija te različitih nacionalnosti. Temeljeći tako svoja iskustva na dugoj tradiciji, a svjesna suvremene stvarnosti, kako crkvene tako i političko-kulturno-društvene, KBF u Đakovu, nakon analiza i promišljanja u okviru različitih biskupijskih tijela, nalazi opravdanje za prerastanjem u samostalni Katolički bogoslovni fakultet s (do)diplomskim i poslijediplomskim studijem unutar Sveučilišta u Osijeku. Opravdanost takvog promišljanja utemeljena je na nekoliko sljedećih odrednica:

KBF u Đakovu, središnjem gradu Biskupije Đakovačke i Srijemske, s obzirom na teritorijalnu strukturu ovoga dijela Republike Hrvatske, svojim djelovanjem obuhvaća pet županija: Vukovarsko-srijemsku, Osječko-baranjsku, Brodsko-posavsku, Požeško-slavonsku i Virovitičko-podravsku. KBF u Đakovu se nalazi u Biskupiji čiji se jedan dio prostire u Republici Srbiji (Srijemski dio Biskupije). KBF u Đakovu pruža mogućnost upisa i studentima iz toga područja. Zahvaljujući dugoj povijesnoj povezanosti s drugim dijelovima susjednih zemalja, KBF u Đakovu danas je domaćin i ne malom broju studenata iz sjevernog dijela Republike Srbije, točnije Vojvodine, kao i iz sjevernog dijela Federacije Bosne i Hercegovine.

S obzirom na crkveni ustroj biskupija unutar Hrvatske biskupske konferencije, kao i Biskupske konferencije Jugoslavije, KBF u Đakovu pohađaju studenti Đakovačke i Srijemske te Požeške biskupije, kao i Subotičke biskupije koja je izvan granica Republike Hrvatske.

Studij filozofije i teologije, bio je najprije visoko crkveno učilište na kojemu su svoju izobrazbu stjecali svećenici i redovnici. Danas je KBF u Đakovu, nakon demokratskih promjena, osim izobrazbi studenata svećeničkih kandidata otvorena i izobrazbi redovnica i vjernika laika. KBF u Đakovu je tako i jedno od onih crkvenih učilišta u Hrvatskoj koje ima pravo izvoditi program izobrazbe diplomiranih profesora katoličkog vjeronauka u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj. Mnogi su studenti, nakon završenog teološkog studija, danas angažirani i u drugim predmetnim područjima navedenih škola, poput onih profesora etike, latinskoga jezika, logike, filozofije i drugo.

Uz tako organizirani curriculum, potrebe Biskupije zahtijevaju od KBF-a u Đakovu sustavno provođenje i drugih obrazovnih programa namijenjenih najprije razvoju vjerskoga života unutar crkvene i društvene zajednice. Takvi se programi provode s ciljem izobrazbe djelatnika u području institucionalne skrbi za djecu, stare i bolesne, kao i djelatnike u savjetovalištim za mlade i obitelji, pisanim i elektronskim medijima, te u konačnici s ciljem izobrazbe onih djelatnika koji stručno prate i vode brigu oko permanentnoga obrazovanja svih navedenih naslovnika.

Sustav studija KBF-a planira u budućnosti otvoriti mogućnost različitim specijalizacijama i unutar poslijediplomskoga studija.

Tijekom svoga postojanja, kronološki gledano, sudjeluje u pripravi, odnosno izdaje *Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije*, koji je, kao stručna revija pastoralna revija, namijenjen svim djelatnicima Đakovačke i Srijemske biskupije. Vjesnik izlazi više od 130 godina (mjesečno izdanje), a u posljednjih nekoliko godina, zahvaljujući postojećem profilu, tiska se u više od 1000 primjeraka i prihvaćen je od svih pastoralnih djelatnika u Hrvatskoj i izvan nje koji se služe hrvatskim jezikom te je proširen na svim kontinentima svijeta.

KBF u Đakovu izdaje od godine 1993. (dva broja godišnje) časopis pod nazivom *Diacovensia. Teološki prilozi. Ephemerides Theologica Diacovensia*. Časopis je znanstveno glasilo, a objavljuje znanstvene radove, osvrtne i prijevode radova sa stranih jezika s područja teoloških i teologiji srodnih znanosti te recenzije i prikaze koji obrađuju teološku i religioznu problematiku te ulogu Crkve i kršćanstva, posebno na području Đakovačke i Srijemske biskupije.

U okviru izdanja časopisa *Diacovensia* nastala je *Biblioteka Diacovensia Studije* unutar koje se nalaze izdanja i knjige profesora KBF-a u Đakovu ili pak prijevodi određenih djela na kojima su radili, te čiji su prijevod organizirali i vodili profesori KBF-a u Đakovu.

Osim navedenoga pisanoga materijala, preko kojega KBF-a u Đakovu ostvaruje zavidnu suradnju s mnogim i znanstvenicima i stručnjacima različitih znanstvenih disciplina, KBF posljednjih godina pokazuje iznimnu zauzetost i u suradnji nastavnoga, odnosno predavačkoga karaktera. Tako se već godinama ostvaruje razmjena profesora pojedinih kolegija KBF-a u Đakovu i Sveučilišta.

Iako se spomenuta suradnja provodi u okviru nekoliko određenih kolegija, sustav studija KBF-a je otvoren i što više traži i nudi znanstveni dijalog te interdisciplinarnu

suradnju, koja je u nekoliko navrata već ostvarena na razini različitih projekata spomenutih institucija.

KBF u Đakovu, osim izravne suradnje sa Sveučilištem te s drugim značajnim znanstvenim institucijama Republike Hrvatske, iznimnu suradnju ostvaruje i u kontaktima sa sveučilištima u velikim europskim centrima poput Rima, Beča, Innsbrucka, Graza i drugih obrazovnih središta Europe. Na poseban je to način vidljivo u stipendijama koje KBF u Đakovu, odnosno Biskupija Đakovačka i Srijemska, osigurava i dodjeljuje studentima s područja Biskupije. Značajan broj studentica i studenata nalazi se na poslijediplomskom studiju različitih teoloških i filozofskih smjerova, kao i na specifičnom području moralne teologije u okviru proučavanja bioetike i medicine.

Kako je zemljopisno i sadržajno odredište KBF-a u Đakovu usmjereno kvalitetnijem vjerskom i društvenom životu ljudi na ovim prostorima, KBF u Đakovu želi svojim djelovanjem unutar Sveučilišta u Osijeku, osim dijaloga na interdisciplinarnoj i znanstvenoj razini, biti nositeljica dijaloga i u okviru vjerskoga suživota vjernika, odnosno građana ovoga područja. Ekumenizam kao cilj, osim što je KBF-u u Đakovu izazov, on joj je najprije poziv kojega nalazi u smjernicama II. Vatikanskoga sabora. Afirmativni pristup suživotu vjernika dio je izgradnje novoga puta suživota u društvenom ozračju. KBF u Đakovu, kao crkveno učilište na granici s istočnim zemljama, želi voditi dijalog među kulturama i religijama na dobro svakoga čovjeka, sredine u kojoj se ovaj studij nalazi, te društva u Republici Hrvatskoj.

a) Svrha Fakulteta

Svrha Fakulteta je njegovanje, znanstveno istraživanje te sustavno i cjelovito izlaganje kršćanske Objave, unapređivanje spoznaje njezine istine preko filozofsko-teoloških znanosti; odgoj i obrazovanje biskupijskoga klera, članova ustanova posvećenoga života, članova družba apostolskoga života i katoličkih laika; evangelizacija i inkulturacija kršćanstva kao i razvoj kršćanske filozofske i teološke misli, u suradnji s ostalim znanstvenim ustanovama.

Fakultet, u duhu slobode i u skladu s propisima Katoličke crkve, Zakona i Statuta Sveučilišta, svoje svrhe postiže:

- poučavanjem i znanstvenim istraživanjem;
- suradnjom s drugim fakultetima, posebno s katoličkim bogoslovnim fakultetima u Zagrebu i Splitu, njegujući interdisciplinarnost i čuvajući svoju samostalnost prema odredbama Svete Stolice;
- posebnim središtima znanstvenog istraživanja, znanstvenim publikacijama i drugim znanstvenim susretima;
- aktivnom suradnjom svih svojih članova: nastavnika i studenata, prema svojim mogućnostima i sposobnostima.

b) Dosadašnja iskustva u provođenju ekvivalentnih i sličnih programa.

Do vremena afilijacije 1987. godine filozofsko-teološki studij ostvarivan je na temelju tada važećih crkvenih propisa i programa. To je ostvarivano samostalno. Od afilijacije uslijedila je oslonjenost na KBF u Zagrebu i iz toga je proizlazila obveza ostvarivanja cijelovitog fakultetskog programa, da bi studenti mogli dobivati fakultetsku diplomu.

c) Mogući partneri izvan visokoškolskog sustava zainteresirani za pokretanje ovog studija.

Sigurno je da je za ovaj studij već 200 godina u prvom redu zainteresirana Crkva. Kroz razne vidove pastoralnog djelovanja moći će računati na visokoškolvane i osposobljene kadrove. Naravno, vrlo bitno područje rada će biti vjeronauk u osnovnim i srednjim školama. Otvaraju se i druge mogućnosti kroz djelovanje u raznim drugim društvenim institucijama (savjetovališta, bolnice, uredi socijalne skrbi, zatvori, vojska.....).

d) Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata.

Načelna otvorenost postoji. Konkretni načini realizacije se definiraju sukladno potrebama i ovisno o mogućnostima. Svi detalji se reguliraju na osnovu partnerskog ugovora između zainteresiranih strana.

e) Ostali elementi i potrebni podaci o studiju.

Bitno je naglasiti da je ovaj studij ustrojen tako što mora poštovati i kanonske i civilne pravne propise. U prvih pet (5) godina dozvola je *ad experimentum* (2005. – 2010.). Studij u nekim dijelovima nije uključen u bolonjski proces (npr., ostao je integriran), a u nekima jest (poštuje sistem ECTS bodova za pojedine predmete).

Što se tiče stručnog naziva i stupnja koji se dobiva završetkom ovog studija za sada ostaje sve po starom: sveučilišni dodiplomski petogodišnji filozofsko-teološki studij, a stručni naziv: *diplomirani teolog (dip. teol.)*. Sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju predviđeno je da, nakon isteka *ad experimentum* razdoblja, novi naziv bude magistar/magistra teologije (*mag. theol.*).

Sve ono što se u tom razdoblju pokaže nedorečenim nastojat će se u novom prijedlogu i Statuta i studijskog programa popraviti i uskladiti.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija

Sveučilišni dodiplomski petogodišnji filozofsko-teološki studij. Prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju ovaj studij odgovara onomu što se zove integrirani preddiplomski i diplomski studij.

2.2. Nositelj studija i izvođač studija.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu u suradnji s ostalim sastavnicama Sveučilišta.

2.3. Trajanje studija.

Studij traje ukupno pet (5) godina, tj. deset (10) semestara, pri čemu student treba sakupiti najmanje 300 ECTS bodova.

2.4. Uvjeti upisa na studij.

Za studij se mogu natjecati svi kandidati koji su završili *četverogodišnju srednju školu*. Svi prijavljeni kandidati podliježu razredbenom postupku radi selekcije pristupnika za upis na studij. Pristupnici, kandidati za svećeničko ili redovničko zvanje stječu prednost pri upisu temeljem pismene preporuke mjerodavnog ordinarijata odnosno od njega za to određenih osoba, ako su, kao i svi ostali, prešli razredbeni prag. Razredbeni postupak temelji se na vrednovanju i provjeri pristupnika pri čemu se može prikupiti *najviše 100 bodova*, na nekoliko osnova: uspjeh u srednjoj školi; provjera znanja (testovi); pisanje eseja; razgovor (motiviranost) i posebne aktivnosti i uspjeh. Uspjeh u srednjoj školi vrednuje se na dva načina: opći uspjeh, tj. prosjek općeg uspjeha u sva četiri razreda i na maturi i prosječna ocjena iz sva četiri razreda i mature za 3 predmeta: hrvatski jezik i književnost, povijest i jedan strani jezik; svaki predmet vrednuje se odvojeno.

2.5. Razlozi za objedinjeno izvođenje preddiplomskog i diplomskog studija.

Glavni razlog objedinjavanja i integriranja preddiplomskog i diplomskog filozofsko-teološkog studija su odredbe Kongregacije za katolički odgoj u Rimu. Ništa manje važan razlog nisu sadržaj i koncepcija studija koji po sebi zahtijevaju kontinuitet i objedinjenost. Na taj način je omogućena laka mobilnost studenata između pojedinih crkvenih učilišta.

2.6. Stručni i akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija.

Završetkom sveučilišnog dodiplomskog petogodišnjeg filozofsko-teološkog studija stječe se stručni naziv: *diplomirani teolog (dip. teol.)*.

Sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju predviđeno je da novi naziv bude magistar/magistra teologije (mag. theol.).

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i broj ECTS bodova.

I. GODINA

I. Zimski semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Uvod u filozofiju: Logika	2			2	Mr. sc. Ivan Čurić
Povijest filozofije: stari vijek	2			3	Dr. sc. Stjepan Radić
Ontologija	2			3	Mr. sc. Ivan Čurić
Opći uvod u Sveto pismo	2			2	Mr. sc. Marko Tomić
Hebrejski jezik	2			2	Mr. sc. Luka Marijanović
Uvod u misterij Krista i povijest spasenja	2			3	Dr. sc. Drago Tukara
Teologija liturgije	2			2	Doc. dr. sc. Zvonko Pažin
Osnove gregorijanskog pjevanja, I.	1			2	M ^o Vinko Sitarić
Opća crkvena povijest: stari i srednji vijek	4			4	Mr. sc. Darija Damjanović
Opća metodologija	1			1	Doc. dr. sc. Grgo Grbešić
Proseminar iz metodologije, I.			1	3	Doc. dr. sc. Grgo Grbešić
*Osnove latinskog jezika, I. (za one koji nisu učili 4 godine)	2			1	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Tjelesna i zdravstvena kultura, I.		1		1	Rolanda Takač-Lončarić, prof.
<i>Izborni:</i>	1			2	N. N.

II. Ljetni semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Povijest filozofije: srednji vijek	2			3	Dr. sc. Stjepan Radić
Epistemologija	2			3	Mr. sc. Ivan Čurić
Kozmologija	2			2	Dr. sc. Stjepan Radić
Psihologija	2			3	Doc. dr. sc. Ivica Pažin
Biblijska arheologija	2			2	Mr. sc. Marko Tomić
Teološka epistemologija	2			2	Mr. sc. Davor Vuković
Povijest liturgije	2			2	Doc. dr. sc. Zvonko Pažin
Osnove gregorijanskog pjevanja, II.	1			1	M ^o Vinko Sitarić
Povijest Crkve u Hrvata: stari i srednji vijek	4			4	Mr. sc. Darija Damjanović
Proseminar iz metodologije, II.			1	3	Doc. dr. sc. Grgo Grbešić
*Osnove latinskog jezika, II. (za one koji nisu učili 4 godine)	2			1	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Tjelesna i zdravstvena kultura, I.		1		1	Rolanda Takač-Lončarić, prof.
<i>Izborni:</i>	1			2	N. N.

II. GODINA

III. Zimski semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Povijest filozofije: od humanizma do Hegela	2			3	Mr. sc. Šimo Šokčević
Filozofska antropologija, I.	2			3	Mr. sc. Ivan Čurić
Teodiceja, I.	2			3	Mr. sc. Šimo Šokčević
Etika	2			3	Dr. sc. Stjepan Radić
Posebni uvod u Sveto pismo SZ, I.	2			2	Mr. sc. Luka Marijanović
Uvod i egzegeza NZ, I.: Sinoptici	3			3	Mr. sc. Marko Tomić
*Osnove grčkog jezika (za one koji nisu učili)	2			1	Mr. sc. Marko Tomić
Liturgijska godina	2			2	Doc. dr. sc. Zvonko Pažin
Opća crkvena povijest: nova i moderna	4			4	Doc. dr. sc. Grgo Grbešić
Temeljna pitanja religioznog odgoja i kateheze	1			1	Doc. dr. sc. Ivica Pažin
Latinski jezik, I. (<i>upisuju svi</i>)	1			1	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Tjelesna i zdravstvena kultura, II.		2		1	Rolanda Takač-Lončarić, prof.
Seminar:			1	3	N. N.
<i>Izborni:</i>	1			2	<i>N. N.</i>

IV. Ljetni semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Povijest filozofije: suvremena filozofija	2			3	Mr. sc. Šimo Šokčević
Filozofska antropologija, II.	2			3	Mr. sc. Ivan Čurić
Teodiceja, II.	2			3	Mr. sc. Šimo Šokčević
Posebni uvod u Sveto pismo SZ, II.	2			2	Doc. dr. sc. Karlo Višaticki
Uvod i egzegeza NZ, II.: Ivanovo evanđelje i poslanice	3			3	Mr. sc. Luka Marijanović
Grčki biblijski jezik (<i>upisuju svi</i>)	2			2	Mr. sc. Marko Tomić
Štovanje svetih i časoslov	1			1	Doc. dr. sc. Zvonko Pažin
Povijest Crkve u Hrvata: nova i moderna	4			4	Doc. dr. sc. Grgo Grbešić
Latinski jezik, II. (<i>upisuju svi</i>)	1			1	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Tjelesna i zdravstvena kultura, II.		2		1	Rolanda Takač-Lončarić, prof.
Seminar:			1	3	N. N.
<i>Izborni:</i>	1			2	<i>N. N.</i>

III. GODINA

V. Zimski semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Egzegeza SZ, I.: Petoknjižje i povijesne knjige	2			2	Mr. sc. Luka Marijanović
Znanost o religijama	2			2	Mr. sc. Davor Vuković
Kršćanska Objava	4			5	Dr. sc. Ivica Raguž
Povijest dogmi	1			1	Dr. sc. Drago Tukara
Patrologija, I.	2			2	Dr. sc. Drago Tukara
Otajstvo Trojedinoga Boga, I.	2			3	Dr. sc. Ivica Raguž
Osnovna moralna teologija, I.: uvod i opća načela	3			4	Doc. dr. sc. Vladimir Dugalić
Ekumenska teologija, I.	1			2	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Uvod u kanonsko pravo	1			1	Prof. dr. sc. Nikola Škalabrin
Opće odredbe (<i>I. knjiga Zakonika</i>)	3			2	Prof. dr. sc. Nikola Škalabrin
Kateheza životnih dobi: predškola i osnovna škola	2			2	Doc. dr. sc. Ivica Pažin
Seminar:			1	3	N. N.
<i>Izborni:</i>	1			2	N. N.

VI. Ljetni semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Egzegeza SZ, II.: Proroci	2			2	Doc. dr. sc. Karlo Višaticki
Egzegeza SZ, III.: Mudrosna literatura	2			2	Doc. dr. sc. Karlo Višaticki
Crkva Kristova	2			2	Dr. sc. Ivica Raguž
Objava Crkve	2			2	Dr. sc. Ivica Raguž
Patrologija, II.	2			2	Dr. sc. Drago Tukara
Otajstvo Trojedinoga Boga, II.	2			3	Dr. sc. Ivica Raguž
Otajstvo Crkve	2			2	Dr. sc. Ivica Raguž
Osnovna moralna teologija, II.: griješ, obraćenje, krepost	2			3	Doc. dr. sc. Vladimir Dugalić
Ekumenska teologija, II.	1			1	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Božji Narod (<i>II. knjiga Zakonika</i>)	4			3	Mr. sc. Mato Mićan
Kateheza životnih dobi: srednja škola, mladi i odrasli	2			2	Doc. dr. sc. Ivica Pažin
Seminar:			1	3	N. N.
<i>Izborni:</i>	1			2	N. N.

IV. GODINA

VII. Zimski semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Biblijska teologija SZ	2			2	Doc. dr. sc. Karlo Višaticki
Uvod i egzegeza NZ, III.: povijesni kontekst Pavlova života i Djela apostolska	3			3	Dr. sc. Ivica Čatić
Misiologija	2			2	Mr. sc. Davor Vuković
Otajstvo Utjelovljene Riječi, I.	3			4	Prof. dr. sc. Ivan Karlić
Dogmatska antropologija: Bog Stvoritelj i Milost Kristova	4			5	Doc. dr. sc. Đuro Hranić
Posebna moralna teologija, I.: teološke kreposti i bogoštovlje	4			4	Mr. sc. Suzana Vuletić
Liturgijska glazba, I.	1			1	M ^o Vinko Sitarić
Vremenita crkvena dobra (<i>V. knjiga Zakonika</i>)	1			1	Prof. dr. sc. Nikola Škalabrin
Socijalni nauk Crkve, I.: povijest i sustavni prikaz	2			3	Dr. sc. Miljenko Aničić
Seminar:			1	3	N. N.
<i>Izborni:</i>	1			2	<i>N. N.</i>

VIII. Ljetni semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Biblijska teologija NZ	2			2	Mr. sc. Marko Tomić
Uvod i egzegeza NZ, IV.: Pavlove poslanice i ostali epistolarni dio NZ	3			3	Mr. sc. Luka Marijanović
Otajstvo Utjelovljene Riječi, II.	2			3	Prof. dr. sc. Ivan Karlić
Pneumatologija	2			3	Dr. sc. Ivica Raguž
Marija u misteriju Krista i Crkve	1			1	Dr. sc. Ivica Raguž
Posebna moralna teologija, II.: osoba i moralne kreposti	3			3	Dr. sc. Miljenko Aničić
Hrvatski crkvenoslavenski jezik i književnost	2			2	Prof. dr. sc. Ivan Jurčević
Liturgijska glazba, II.	1			1	M ^o Vinko Sitarić
Ženidba (<i>IV. knjiga Zakonika</i>)	4			4	Prof. dr. sc. Nikola Škalabrin
Osnove metodike i didaktike religioznog odgoja i kateheze	1			1	Doc. dr. sc. Ivica Pažin
Socijalni nauk Crkve, II.: glavne teme i enciklike	2			2	Dr. sc. Miljenko Aničić
Seminar:			1	3	N. N.
<i>Izborni:</i>	1			2	<i>N. N.</i>

V. GODINA

IX. Zimski semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Sakramenti općenito	2			2	Dr. sc. Ivica Raguž
Sakramenti posebno, I.	3			3	Dr. sc. Goran Dabić
Bioetika, spolni i ženidbeni moral	4			4	Dr. sc. Miljenko Aničić
Penitencija	2			2	Doc. dr. sc. Vladimir Dugalić
Temeljna pitanja pastoralne teologije	2			3	Dr. sc. Ivo Džinić
Pastoral župne zajednice	2			3	Dr. sc. Ivo Džinić
Istočno bogoslovlje, I.	2			2	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Istočna liturgika i ikonografija, I.	1			1	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Otajstva pristupa kršćanstvu	2			3	Doc. dr. sc. Zvonko Pažin
Naučiteljska služba Crkve (III. knjiga Zakonika)	1			1	Mr. sc. Mato Mićan
Kaznene mjere u Crkvi (VI. knjiga Zakonika)	1			1	Prof. dr. sc. Nikola Škalabrin
Metodičke vježbe iz katehetike, I.		1		2	Doc. dr. sc. Ivica Pažin
Diplomski seminar:			2	2	N. N.
<i>Izborni:</i>	1			2	<i>N. N.</i>

X. Ljetni semestar

PREDMET	SATI U TJEDNU			ECTS	NASTAVNIK – nositelj predmeta ili izvođač dijela nastave
	p	v	s		
Sakramenti posebno, II.	3			3	Dr. sc. Goran Dabić
Eshatologija	2			3	Doc. dr. sc. Đuro Hranić
Duhovno bogoslovlje	2			2	Mr. sc. Bože Radoš
Pastoral braka i obitelji	2			3	Prof. dr. sc. Pero Aračić
Pastoral sakramenata	2			3	Dr. sc. Ivo Džinić
Istočno bogoslovlje, II.	2			2	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Istočna liturgika i ikonografija, II.	1			1	Doc. dr. sc. Antun Čečatka
Sakramenti i blagoslovine	2			2	Doc. dr. sc. Zvonko Pažin
Postupci (VII. knjiga Zakonika)	1			1	Prof. dr. sc. Nikola Škalabrin
Metodičke vježbe iz katehetike, II.		1		2	Doc. dr. sc. Ivica Pažin
Teološka socijalna etika	3			3	Doc. dr. sc. Vladimir Dugalić
Diplomski seminar:			2	2	N. N.
<i>Izborni:</i>	1			2	<i>N. N.</i>

3.2. Opis svakog predmeta (po katedrama)

I. KATEDRA ZA FILOZOFIJU

UVOD U FILOZOFIJU: Logika

Godina studija:	I.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	2

Sadržaj: Osvjetljavanje osnovâ filozofijske platforme. Antropološko utemeljenje filozofije. Predstavljanje glavnih filozofijskih područja. Osnovni povijesni presjek i vrednovanje povijesti filozofije. Značenje filozofije za teološki studij. Približavanje filozofijskoj terminologiji. Sadržaj logike uključuje povijesni uvod u sustav tzv. tradicionalne, klasične logike s glavnim razvojnim sastavnicama. Klasični nauk o temeljnim oblicima misli (pojam, sud, zaključak). Moderni pristupi logici i suvremene teorije: teorija značenja, hermeneutika; pitanja matematske logike. Osnovne metode i zakoni misli.

Kompetencija: osposobljavanje za vrednovanje filozofijskoga pristupa i razumijevanja stvarnosti te poznavanje osnovnih zakona i logičke strukture mišljenja.

Oblici provođenja: predavanja i vježbe.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: BOCHENSKI, J. M., *Uvod u filozofsko mišljenje*, Split 1997., FINK, E., *Uvod u filozofiju*, Zagreb, 1998.; RATZINGER, J., *Bog vjere i Bog filozofa*, u *Uvod u kršćanstvo*, Zagreb, 1985., pogl. III., str. 110. – 133.; KOVAČ, S., *Logika*, Zagreb, 4²⁰⁰⁰;

Pomoćna literatura: DESPOT, B., *Uvod u filozofiju*, Zagreb, 1988.; JERUSALEM, W., *Uvod u filozofiju*, Zagreb, 1996.; *Čemu još filozofija?*, izbor tekstova, Brkić, J. (ur.), Zagreb, 1982.; PETROVIĆ, G., *Logika*, Zagreb, 23^{1994.}; MACAN, I., *Wittgensteinova teorija značenja*, Zagreb, 1996.

POVIJEST FILOZOFIJE, I.: stari vijek

Godina studija:	I.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: U kolegiju se proučava razvoj zapadne filozofije od njenih početaka do kasne antike. Proučavanje započinje s mitološkim razdobljem. Posebno se stavlja naglasak na prijelaz s mitološkog u kozmološko razdoblje kao početak filozofsko-racionalnog promišljanja uopće. U okviru kozmološkog razdoblja proučavaju se filozofi poput mlađih i starijih filozofa prirode, Empedoklo, Pitagora, Parmenid, i Herklit. Nakon kozmološkog razdoblja razmatra se antropološko razdoblje: Sofisti i njihovi najznačajniji predstavnici poput Protagore i Gorgije. U nastavku na antropološko razdoblje posebno se pručava vrhunac antičke filozofije: Sokrat, Platon i Aristotel. Kolegij završava s pregledom kasne antike i njenim predstavnicima poput Boecije, Stoicizma, Epikurejizma te općenito grčke filozofije u Rimu.

Kompetencija: Steče se uvid u nastanak zapadne filozofije i njen prvotni razvoj na obalama Male Azije, Južne Italije te napose današnje Grčke.

Oblici provođenja: Predavanja, čitanje izvornih tekstova. Konzultacije sa studentima (četvrtak 11-12h)

Ispiti: Pismeno i usmeno

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Analiza ispitnih rezultata

Obvezatna literatura: Slavko Platz: *Povijest filozofije I: Grčka i rimska filozofija*, Đakovo 2005. Damir Barbarić, *Hrestomatia filozofije, svezak I, grčka filozofija*, Zagreb 1995.,

Pomoćna literatura: Wilhelm Windelband, *Povijest filozofije*, Zagreb 1990., Branko Bošnjak, *Grčka filozofija*, Zagreb 1978.

ONTOLOGIJA

Godina studija: I.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Definicija i objekt. Ontološko iskustvo i metafizika kao temeljni filozofijski pristup. Od klasične metafizike do ontologije. Životni vidici metafizike. Ontološka oznaka govora. Shvaćanje i mogućnosti klasične teorije analogije. Pojam bića i njegovo metafizičko utemeljenje - bitak i bit. Negacija i ideja ništavila (ne-bitka). Metafizička konstitucija i struktura bića: supstancija, akcidenti; akt i potencija; struktura materijalne stvarnosti: hilemorfizam (materija - forma). Samostojnost bića (suppositum). Konstitucija duhovnih supstancija – metafizičko utemeljenje. Transcendentalni vidici bića – transcendentali. Uzročnost: pojam uzroka – načela, oznake i razdioba.

Kompetencija: uvodi u filozofijsko razumijevanje konstitucije svakoga bića te daje univerzalno polazište u pokušaju razumijevanja ideje sveukupne stvarnosti.

Oblici provođenja: izlaganja i diskusija.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: *Opća metafizika*, (prema djelu ALVARA, T. – CLAVELL, L. – MELENDO, T., *Metafisica* za uporabu studentima FF DI u Zagrebu priredio Mišić, A.), Zagreb, 1995.; ĆURIĆ, J., *Ontologija*, (skripta), Đakovo, 1995.; TOMA AKVINSKI, *De ente et essentia (O biću i biti)*, u: *Toma Akvisnki. Izabrano djelo*, Vereš, T. (prir.), Zagreb, 1981., str. 68–100.;

Pomoćna literatura: ARISTOTEL, *Metafizika*, preveo Ladan, T., Zagreb, 1992.; STADLER, J., *Opća metafizika ili ontologija*, Sarajevo, 1907., pretisak Zagreb, 2004.; BAUER, A., *Ontologija*, Zagreb 1918.

PSIHOLOGIJA

Godina studija: I.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Predmet je opisnog karaktera i cilj mu je predstaviti područja od posebnog interesa za psihologiju. Psihologija kao znanost, kratki povijesni razvoj znanosti psihologije. Metode i tehnike kojima se služi u proučavanju i istraživanju psihičkog života čovjeka. Dinamička psihologija s posebnom obradom triju faza: informativna, operativna i tendencijalna. Kratki pregled glavnih teorija osobnosti, posebna obrada tipova, crta, temperamentata i karaktera ličnosti. Zaključno, odnos pojedinca i okoline, prilagodba ličnosti i mehanizmi obrane.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije i aktivno uključivanje samih studenata.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Slobodno izjašnjavanje studenata, primjedbe i sugestije, ankete.

Obavezna literatura: V. Andrilović, M. Čudina-Obradović, *Osnove opće i razvojne psihologije*, Zagreb, 1994.; A. Fulgosi, *Psihologija ličnosti*, Zagreb, 1997.

Preporučena literatura: B. Šverko, *Psihologija*, Zagreb, 1996.; W. Rebell, *Psychologisches Grundwissen für Theologen*, Chr. Kaiser, München, 1988.; A. Ronco, *Introduzione alla psicologia I. i II.*, LAS, Rim, 1995.

POVIJEST FILOZOFIJE, II.: srednji vijek

Godina studija:	I.
Semestar:	Ijetni
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Kolegiji razmatra razvoj srednjovjekovne filozofije s njenim glavnim predstavnicima i pravcima. Počevši od prijelaza s kasne antike na rani srednji vijek. Započinje se s razradom filozofa ranog srednjeg vijeka: Ivan Skot Eriugena, Petar Abelard, sv. Anselmo Canterburyjski, Bernard iz Clarivauxa-a. U kolegiju se također proučava i srednjovjekovna filozofija u islamu. Nakon ranog srednjeg vijeka započinje se s proučavanjem dvaju glavnih smjerova u okviru srednjovjekovne filozofije: 1. Aristotelovski smjer: Petar Lombardijski, sv. Abelard i sv. Toma Aquinski. 2. Augustinizam i platonovski smjer: sv. Bonaventura i Duns Skot. U kolegiju se također stavlja naglasak na raspravu o univerzalijama (nominalizam vs. realizam) te posebno značenje nominalizma sa razvoj prirodnih znanosti moderne.

Kompetencije: Nakon odslušanog kolegija student vlada znanjem o bitnim aspektima srednjovjekovne filozofije te posebno njenim kršćanskim predstavnicima.

Oblici provođenja: Predavanje i osobne konzultacije.

Ispiti: Pismeno, usmeno.

Praćenje kvalitete uspješnosti: Analiza ispitnih rezultata i anonimna anketa

Obvezatna literatura: TOMA AQVINSKI, *Izbor iz djela, Naprijed 1990.*, Stjepan Kušar, *Hrestomatia filozofije: srednjovjekovna filozofija, sv. II.*,

Pomoćna literatura: Bertrand Russel, *Mudrost zapada, Zagreb 2005.*, Albert Bazala, *Povijest filozofije II, Zagreb 1988.*

KOZMOLOGIJA

Godina studija:	I.
Semestar:	Ijetni
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	2

Sadržaj: Na početku kolegija se pokušava odrediti mjesto kozmologije kao filozofske discipline i njeno značenje za tumačenje prirode i prirodnih znanosti općenito. Kao polazište se postavlja čovjekova uronjenost u svijet i njegov odnos prema njemu. Iz antičke se slike svijeta posebno proučava Aristotelovo poimanje fizičkog bića. Stavlja se naglasak također na kopernikanski obrat i njegovo značenje za moderno proučavanja prirode. Također se razmatra Newtonov-a slika svijeta te „paradigmatski“ obrat u proučavanju prirode koji je nastao Einstein-ovom teorijom relativnosti. U okviru Einsteinove teorije razmatra se opća teorija i specijalna teorija relativnosti. U kolegiju stavlja se naglasak i na proučavanja biološkog svijeta te odnos: biološko-kemijsko-fizikalno. Proučava se također i problem evolucije s njenim različitim tumačenjima (darwinovskim, kreacionističkim itd..)

Kompetencija: Student stječe osnovna znanja o promatranju i proučavanju prirode i njenih procesa sa stajališta filozofije kao humanističke znanosti.

Oblici provođenja: Predavanja i osobne konzultacije.

Ispiti: Usmeno, a djelom i pismeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa.

Obvezatna literatura: Tomislav Petković, *Uvod u modernu kozmologiju i filozofiju, Šibenik – Zagreb 2001.*, Vjekoslav Bajsić, *Granična pitanja religije i znanosti, Zagreb 1998.*,

Pomoćna literatura: Rudolf Rudolf, *Ontološki i kozmološki dokaz za Božju opstojnost treba dovesti do kraja, Obnovljeni život, XLIX (1994) 407-427.* Branko Tućan, *Kozmologija i Božja opstojnost, u Obnovljeni život XL (1985) 422-434.*

EPISTEMOLOGIJA

Godina studija:	I.
Semestar:	ljetni
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Prikaz spoznajnog problema u povijesti filozofije. Sustavni dio: (1.) osnovni elementi spoznaje - spoznaja, istina, odnos logičke i ontologijske istine, reflektivna dimenzija, samosvijest, evidencija, mišljenje i sigurnost; (2.) osjetilna i intelektualna spoznaja, spoznajna svijest, apstrakcija i problem općih pojmova, proces spoznaje, problem uvida i spoznaje prvih načela. Sustavna obrada 'kritičkoga' problema i suočavanje sa spoznajnoteorijskim shvaćanjima: realizam, idealizam, materijalizam, racionalizam, empirizam, skepticizam i relativizam. Životni odnos spoznaje i djelovanja – 'ethos istine'.

Kompetencija: upoznavanje s glavnim temama filozofijske teorije spoznaje i sustavnim pregledom spoznajnoga problema, osposobljavajući za (samo)kritičku prosudbu raznovrsnih pitanja o spoznajni.

Oblici provođenja: predavanja i diskusija.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: MACAN, I., *Filozofija spoznaje*, Zagreb, 1997.; PIVČEVIĆ, E., *Znanje i spoznaja*, u: *Filozofska istraživanja*, 19 (1999), 4(75), str. 811-822.; KANT, I., *Kritika čistog uma*, Zagreb 1984., (izbor).

Pomoćna literatura: GADAMER, H.-G., *Istina i metoda*, Sarajevo, 1978.; ZIMMERMANN, S., *Nauka o spoznaji*, Zagreb 1942.

POVIJEST FILOZOFIJE, III.: od humanizma do Hegela

Godina studija:	II.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Obuhvaća razdoblje novih strujanja nakon skolastike, vidljivih u procesima humanizma i renesanse. Vlastitost i osamostaljivanje filozofskoga puta u odnosu na teologiju, razvoj prirodnih i matematičkih znanosti. Prvi veliki sustav: razionalizam i njegovi predstavnici. Filozofija tzv. engleskoga empirizma. B. Pascal. Predstavnici novovjeke političke filozofije i filozofije povijesti. Prosvjetiteljstvo – osobito francuski iluminizam. Osnovne ideje romanticizma. Djelo i sustav I. Kanta – početak i razvoj klasičnoga njemačkog idealizma. Filozofija J. G. Fichtea, F. W. J. Schellinga i G. W. F. Hegela. Značajniji predstavnici 'hrvatske' povijesti filozofije.

Kompetencija: razumijevanje prilika i filozofskih pitanja nakon skolastike, u misaonome razvoju moderne, osobito racionalizma i empirizma te njemačkog klasičnog idealizma.

Oblici provođenja: predavanja.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: R. GUARDINI, *Konac novoga vijeka*, Verbum, Split, 2002.; D. PEJOVIĆ, *Descartesova metoda i prva filozofija*, u: *Filozofska istraživanja* 18.(1998.), br. 70., str. 579.-591.; H. SCHÖNDORF, *Je li Kant kršćanski filozof?*, u: *Obnovljeni život* 59.(2004.), br. 2., str. 209.-218.; G. GALE, *Je li Leibnitz doista racionalist?*, u: *Filozofska istraživanja* 17. (1997.), br. 65., str. 341.-351.; H. SCHNEIDER, *Hegelova estetika-metafizika i svršetak umjetnosti*, u: *Obnovljeni život* 52.(1997.), br. 1., str. 75-85.

Pomoćna literatura: D. BARBARIĆ (ur.), *Filozofija racionalizma*, u: *Hrestomatija filozofije*, sv. 5., Zagreb, 1997.; V. BOŽIČEVIĆ (ur.), *Filozofija britanskog empirizma*, u: *Hrestomatija filozofije*, sv. 4., Zagreb, 1996.; I. KOPREK, *Filozofija renesanse(skripta)*, Zagreb, 1991.; A. BAZALA, *Povijest filozofije*, sv. 3., Zagreb, 1988.; W. WINDELBAND–HEIMSOETH, *Povijest filozofije*, sv. I-II., Zagreb, 1990.

ETIKA

Godina studija:	II.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Na početku se postavlja pitanje o mjestu etike u okviru filozofije. Porijeklo i značenje riječi etika i moral. Odnos etike i morala. Naglasak se posebno stavlja na povijesni pregled etičkih teorija: hedonizam, eudajmonizam, utilitarizam, deontologizam. U okviru spomenutih etičkih teorija posebno se proučavaju dvije paradigmatičke etičke teorije: Aristotelova kreposna etika i Kantov deontologizam. Također se pridaje važnost i suvremenim etičarima poput: Otfrieda Höffe-a, Hansa Jonansa, Ernesta Tugendhaft-a, Emanuela Levinas-a itd... Na kraju također biva govora i o subjektivnom moralnom redu odnosno savjesti kao vrhovnoj normi moralnog djelovanja.

Kompetencije: Steže se kompetencija u etičko prosuđivanje ljudskog djelovanja.

Ispiti: Usmeno, a djelom i pismeno.

Oblici provođenja: Predavanja i čitanje izvornih tekstova poput Aristotelove *Nikomahove etike*.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata te anonimna anketa.

Obvezatna literatura: Aristotel, *Nikomahova Etika*, (u prijevodu Tomislava Ladana), SNL, Zagreb 1988., Josip Talanga, *Uvod u etiku*, Zagreb 1999.,

Pomoćna literatura: William K. Frankena, *Etika*, Zagreb 1998., Alasdair McIntyre, *Za vrlinom*, Zagreb 2002., Ivan Čehok i Ivan Koprek, *Etika*, Zagreb 1996., Marijan Cipra, *Misli o etici*, Zagreb 1999.

POVIJEST FILOZOFIJE, IV.: suvremena filozofija

Godina studija:	I.
Semestar:	ljetni
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Obuhvaća razdoblje nakon Hegela. Uvod u suvremenu filozofiju kroz cijepanje hegelovskoga sustava - hegelijanska ljevica i desnica. Veliki začetnici suvremene misli - egzistencijalizam S. Kierkegarda, A. Schopenhauer, F. Nietzsche, K. Marx. Pozitivizam i A. Comte i pregled pozitivističkih škola. Filozofija života - H. Bergson i kritika pozitivizma. Nova ontologija i misao N. Hartmanna. Američka filozofija i pragmatizam - Ch. Peirce i W. James. Fenomenologija – glavni predstavnici F. Brentano, E. Husserl i M. Scheler. Kritika metafizike - L. Wittgenstein i Bečki krug, analitička filozofija i strukturalizam. Osnovne ideje i tipovi egzistencijalizma dvadesetog stoljeća. Sustavan prikaz glavnih predstavnika - K. Jaspers, J.-P. Sartre, G. Marcel. Filozofija M. Heidegger Suvremeni personalizam i neoskolastička gibanja. Misao K. R. Poppera. Predstavnici filozofije dijaloga. Filozofska hermeneutika - H.-G. Gadamer i P. Ricoeur. Suvremeni tokovi odnosa filozofije i kršćanstva.

Kompetencija: razumijevanje prilika i sadržaja raznolikih filozofskih strujanja nakon Hegela i osposobljavanje za praćenje suvremenih filozofskih kretanja te njihovu kritičku prosudbu.

Oblici provođenja: predavanja i diskusija.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: N. BERDJAJEV, *Sudbina čovjeka u suvremenom svijetu*, Verbum, Split, 2007.; H. JURIĆ, *Svijet kao samovolja i predrasuda (Schopenhauer)*, u: *Filozofska istraživanja* 25.(2005.), br. 4., str. 791.-804.; S. PLATZ, *Friedrich Nietzsche o umjetnosti*, u: *Obnovljeni život* 57. (2002.), br. 1, str. 91.-103.; I. KOPREK, *Između i preko potrage za identitetom i humanizmom (Aktualnost filozofiranja K. Jaspersa)*, u: *Obnovljeni život* XLI. (1986), str. 383.-390.

Pomoćna literatura: O. ŽUNEC (ur.) *Suvremena filozofija I*, Školska knjiga, Zagreb 1996.; M. GALOVIĆ (ur.) *Suvremena filozofija II*, Školska knjiga, Zagreb 1996.; P. KUNZMAN,

F.-P. BURKARD, F. WIEDMANN (ur.), *Atlas filozofije*, Golden marketing, Zagreb 2001., str. 102.–255.; D. PEJOVIĆ, *Suvremena filozofija Zapada*, Matica hrvatska, Zagreb 1999., str. 1.-188.; B. RUSSEL, *Mudrost Zapada*, Split, 2005.

FILOZOFSKA ANTROPOLOGIJA, I. i II.

Godina studija: II.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 2 + 2
ECTS bodovi: 3 + 3

Sadržaj: Povijesni razvoj naziva i objekt filozofske antropologije. Osobitosti filozofijskoga pitanja o čovjeku. Poimanje života – mehanicizam, vitalizam; filozofijsko tumačenje i definicija života. Pitanje porijekla života: spontani nastanak (rađanje) ili kreacionizam. Biološka evolucija: alternativa fiksizma i evolucionizma, evolucionističke teorije, evolucija ljudske vrste. Antropološka obrada pitanja: ljudska spoznaja, volja, egzistencija i sloboda, metafizičko tumačenje odnosa ljudske i apsolutne, božanske slobode. Pitanje tjelesnosti i problem dualizma. Spolnost kao konstitutivno određenje: dualnost ljudskoga bića kao muškarca i žene. Antropologija povijesnosti i vremenitosti. Intersubjektivnost kao bitno određenje ljudskoga bića. Čovjek – osoba: povijesni razvoj, terminološka određenja, osnovne postavke klasičnoga i suvremenoga poimanja osobe. Elementi transcendencije ljudskoga bića: problem materijalizma i pitanje nastajanje ljudskoga duha, filozofski principi i interpretacija stvaranja ljudske duše. Pitanje smrti. Čovjek i besmrtnost: poimanje stvarne i osobne besmrtnosti, granice filozofskoga govora. Metafizička refleksija o uskrsnuću.

Kompetencija: sustavno shvaćanje bogatstva i dinamičnosti konstitucije svakoga ljudskoga bića kao polazišta u (samo)vrednovanju njegova dostojanstva i mogućnosti.

Oblici provođenja: predavanja i diskusija.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: HAEFFNER, G., *Filozofska antropologija*, Zagreb, 2003.; SCHELER, M., *Ideja čovjeka i antropologija*, Zagreb, Globus, 1996.

Pomoćna literatura: BELIĆ, M., *Metafizička antropologija*, FTI, Zagreb, 1993.; BURGER, H., *Filozofska antropologija*, Zagreb, 1993.; ARISTOTEL, *O duši, Nagovor na filozofiju*, Zagreb 1996.; PLESSNER, H., *Conditio humana. Filozofijske rasprave o antropologiji*, Zagreb, 1994.; o teoriji evolucije posebno u: BAJSIĆ, V., *Granična pitanja religije i znanosti. Studije i članci*, Zagreb, 1998., str. 9 – 160.

TEODICEJA, I. i II.

Godina studija: II.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 2 + 2
ECTS bodovi: 3 + 3

Sadržaj: Nazivlje i određenje filozofijskoga govora o Bogu. Područje i iskustvo religioznoga. Antička filozofija pred pitanjem o Bogu - razlikovanje: *theós – theión*, pitanje spoznaje Boga. Odnos vjere i razuma: fideističko shvaćanje vjere, racionalizam prema vjeri, sinteza 'vjera – razum': povijesni pregled i enciklika *Fides et ratio* (1998.). Razvoj filozofskoga shvaćanja Boga - Augustinova misao, Anselmo i ontološki dokaz, 'quinque viae' Tome Akvinca. Govor o Bogu i analogija. Pitanja neopozitivističkoga odbacivanje govora o Bogu i mogućnosti suvremene analitičke filozofije. Pitanje ateizma. Sinteza: transcendentalni i imanentni Bog: pitanje i problem interpretacije beskonačnosti i Božje apsolutnosti, vječnosti, neizmjernosti, svemoći i znanja. Teodiceja 'u užem smislu' – o Bogu pred postojanjem zla i iskustvom patnje.

Kompetencija: sustavno obrazlaže govor o Bogu te iz filozofijskoga pristupa legitimira stvarnost i ljudsko iskustvo apsolutnoga, osobito u sintezi uzajamnoga odnosa vjera – razum.

Oblici provođenja: izlaganje i diskusija.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anketa i analiza ispitnih rezultata

Ispiti: Pismeni i usmeni. (NAPOMENA: Studenti su dužni položiti kolokvij tj. pismeni ispit kojim se provjerava poznavanje obvezatne literature. Tek nakon toga mogu izići na usmeni ispit.)

Obvezatna literatura: B. DAVIES, *Uvod u filozofiju religije*, Scopus, Zagreb, 1998.; K. WARD, *Bog: vodič za zbunjene*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2004.; E. CORETH, *Od temelja bitka do živoga Boga. Filozofsko pitanje o Bogu*, u: *Obnovljeni život* 56.(2001.), br. 4., str. 411.-422.; V. PAAR i I. GOLUB, *Granice znanstvenog determinizma – nove dodirne točke znanosti i religije: hipoteza čovjeku nedostupnog Božjeg djelovanja*, u: *Nova prisutnost* 1. (2003.), br. 2., str. 193.-209.

Pomoćna literatura: S. KUŠAR, *Filozofija o Bogu. Građa i literatura za studij teodiceje*, KS, Zagreb, 2001.; I. DEVČIĆ, *Bog i filozofija*, KS, Zagreb, 2003.; N. FISCHER, *Čovjek traži Boga. Filozofski pristup*, KS, Zagreb, 2001.; W. KASPER, *Bog Isusa Krista*, UPT, Đakovo, 1994.; H. KÜNG, *Postoji li Bog?*, Ex libris, Rijeka, 2006.

II. KATEDRA SVETOG PISMA STAROG ZAVJETA

OPĆI UVOD U SVETO PISMO

Godina studija: I.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Temeljni pojmovi za razumijevanje Sv. Pisma: Što je Biblija? Knjige Biblije; uloga i značenje usmenih predaja; semitsko porijeklo, obilježja i pozadina Biblije; povijest izraelskog naroda; kronologija nastanka biblijskih spisa; inspiracija – nadahnutost biblijskih spisa; tekst Biblije: jezici, rukopisi, prijevodi; nastanak kanona, apokrifni spisi, kumranski spisi; tumačenje Biblije: nakana autora, književne vrste, metode tumačenja biblijskih tekstova ...; Biblija u Hrvat

Kompetencija: Cilj predmeta je omogućiti studentima stjecanje temeljnih znanja o Svetom pismu.

Oblici provođenja: Predavanja

Ispiti: Pismeni i usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obvezatna literatura: W. J. HARRINGTON, *Uvod u Bibliju – spomen Objave*, Zagreb, 1987.; C. TOMIĆ, *Pristup Bibliji*, Zagreb, 1986.; T. SÖDING, *Više od knjige. Razumjeti Bibliju*, Zagreb, 2001.; J. KREMER, *Biblija Riječ Božja za sve ljude*, Zagreb 1993.; L. A. SCHÖKEL, *Današnji čovjek pred Biblijom*, Zagreb, 1986.; Nikola HOHNJEC, *Ulaz u svijet Biblije*, Zagreb, 2001.; PAPINSKA BIBLIJSKA KOMISIJA, *Tumačenje Biblije u Crkvi*, ZG, 1995.

Pomoćna literatura: D. i P. ALEXANDER (prir.), *Biblijski priručnik. Mala enciklopedija*, Zagreb, 1989.; Grupa autora, *Biblijski leksikon*, Zagreb, 1972.; Grupa autora, *Enciklopedija Biblije*, Zagreb, 1980.; A. GRABNER - HAIDER, *Praktični biblijski leksikon*, Zagreb, 1997.; J. B. PRITCHARD, *Biblijski atlas*, Zagreb, 1990.

Usp. popis literature na hrvatskom jeziku u: *Praktični rad s Biblijom* (Preveo J. Fućak), 2. dopunjeno izdanje, Zagreb, 1991, 190-233., posebno 194-198.

HEBREJSKI JEZIK

Godina studija: I.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Hebrejska morfologija: fonologija; morfologija: član, prijedlozi, zamjenice, imenice, pridjevi, brojevi, jaki glagoli, slabi glagoli, klasifikacija imenica, priloga, veznika, interjekcija. Sintaksa s vježbama tijekom cijele godine; čitaju se izabrani biblijski odlomci iz knjiga: Postanka (*Post* 1,1-2,4), Izlaska (*Izl* 3,1-15; 20,1-17), iz Knjige o Ruti (*Rut* 1,1-22), iz Psalama (*Ps* 1-2); iz Jeremije (*Jr* 31,31-34).

Kompetencija: Student tijekom jednog semestra može steći tek temeljne spoznaje hebrejskog biblijskog jezika, važnog za studij Svetoga pisma. Budući da se Sveto pismo ne može uspješno studirati bez temeljnog poznavanja izvornih jezika na kojima je napisano, svrha ovog predmeta je omogućiti studentima da usvoje nužno potrebno poznavanje biblijskog hebrejskog jezika.

Oblici provođenja: predavanje

Ispiti: Nakon što se saopći teorija, kurs hebrejskoga jezika se sastoji bitno u kontinuiranom čitanju tekstova s filološkim i gramatičkim komentarom. Usvajanje znanja provjerava se tijekom semestra povremenim testovima, a završni ispit se polaže usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obvezatna literatura: *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS, peto izdanje priređeno brigom A. Schenker, 1997); A. REBIĆ, *Slovnica hebrejskoga jezika*, KS, Zagreb, 1997.

Pomoćna literatura: J. OBERŠKI, *Hebrejska gramatika* (skripta: I. dio: fonologija i ortografija), Zagreb, 1949.; B. LUJIĆ (priređio), *Osnove hebrejskog jezika*, Zagreb 1996.; W. HOLLENBERG – K. BUDDE, *Hebräisches Schulbuch*, Basel-Stuttgart, 1960.; G. KRINETZKI, *Bibelhebräisch, Eine Einführung in seine grammatischen Charakteristika und seine theologisch relevanten Begriffe*, Passau, 1981.; W. SCHNEIDER, *Debarim, Ein Übungsbuch für den Hebräischunterricht*, München, 1999. Druga bibliografija, kao što su gramatike, rječnici i konkordancije, biva saopćena slušačima na početku ili tijekom tečaja.

BIBLIJSKA ARHEOLOGIJA

Godina studija:	I.
Semestar:	Ijetni
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	2

Sadržaj: Predmet obuhvaća biblijsku arheologiju u *širem* smislu: zemljopisni i etnografski pregled Bliskog istoka, posebno Palestine; privatni i obiteljski život; javni društveni život; gospodarstvo; vjersko i državno ustrojstvo. Biblijska arheologija u *užem* smislu: metode, povijest i rezultati arheoloških iskapanja u Mezopotamiji, Egiptu i Palestini, značajnih za biblijsku povijest. Posebna pažnja posvećena je kumranskim otkrićima (tekstovima) i Talmudu

Kompetencija: Predmet pruža studentima neophodna znanja za ispravno shvaćanje biblijskog svijeta, načina života, pojmova, događaja i mjesta o kojima se govori u svetopisamskim tekstovima kao i u paralelnim izvanbiblijskim izvorima.

Oblici provođenja: Predavanja, proučavanje zemljopisnih karata i brojnih predmeta koje židovi koriste u različitim prigodama, video projekcije, posjet Biblijsko-arheološkom muzeju.

Ispiti: Nakon položenog obvezatnog kolokvija (Talmud, Kumranski spisi, Josip Flavije) studenti ispit polažu pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa i statistički pokazatelji uspješnosti na kolokviju i ispitu.

Obvezatna literatura: A. REBIĆ, *Biblijske starine*, Zagreb, 1983.; A. REBIĆ, *Jeruzalem 3000 godina*, Zagreb, 1998.; M. MODRIĆ, *Sveta zemlja Isusova domovina*, Zagreb, 2000.; J. BURIC, *Život i običaji Svete zemlje u Isusovo vrijeme*, Split, 1998.; J. B. PRITCHARD, *Biblijski atlas*, Zagreb, 1990.;

Pomoćna literatura: B. LUJIĆ, *Božji tragovi. Biblijska mjesta i događaji*, Livno, 1996.; D. i P. ALEXANDER (prir.), *Biblijski priručnik. Mala enciklopedija*, Zagreb, 1989.; Grupa autora, *Biblijski leksikon*, Zagreb, 1972.; Grupa autora, *Enciklopedija Biblije*, Zagreb, 1980.;

I. BAGARIĆ, *Kumranski rukopisi i Novi zavjet*, Tomislavgrad 1996.; J. KOŠ, *Alef bet židovstva*, Zagreb, 1999.; J. DOMAŠ-NALBANTIĆ, *Šabat šalom*, Zagreb, 1999.; K. DA-DON *Židovstvo. Život, teologija i filozofija*, Zagreb, 2004.

POSEBNI UVOD U SVETO PISMO STAROGA ZAVJETA, I.

Godina studija: II.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Slušačima se najprije pruža kratki pregled povijesti Izraela od razdoblja patrijarha do Makabejskoga ustanka, koji obuhvaća teme: izlazak, razdoblje sudaca, monarhija, raskol, kraljevi sjevernoga i južnoga kraljevstva, sužanjstvo i obnova, djelovanje Ezre i Nehemije ... Zatim se pruža uvid u Petoknjižje, a slično se proučava deuteronomistička povijest, Kroničareva povijest te na kraju Knjige o Makabejcima, te spisi: Knjiga o Ruti, Tobija, Baruh, Estera, Judita. Razlažu se temeljna pitanja za svaku pojedinu knjigu, kao što su autorstvo pojedine knjige, vrijeme nastanka pojedinog biblijskog spisa, podjela knjige, struktura, književni stil i biblijsko-teološka poruka.

Kompetencija: Cilj predmeta je upoznati temeljne uvjete u kojima se odvijala povijest spasenja Staroga zavjeta, kako bi studenti lakše razumjeli određene knjige i u njima sadržane istine spasenja, pojedine teme, osobe ...

Oblici provođenja: predavanje

Ispiti: Ispit se polaže na kraju semestra usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obvezatna literatura: *Uvodi Zagrebačke Biblije*, Zagreb, 1968. i sva ostala izdanja; N. HOHNJEC, *Biblija u prozi, Mojsijevo petoknjižje, prednji proroci i kasna Biblija*, Zagreb, 2002.; W. J. HARRINGTON, *Uvod u Stari zavjet*, Zagreb 1977.; C. TOMIĆ, *Poruka spasenja Svetoga pisma Staroga zavjeta*, Zagreb, 1983.

Pomoćna literatura: N. HOHNJEC, *Uvod u Petoknjižje i povijesne starozavjetne knjige*, Zagreb, 2001.; D. i P. ALEXANDER, *Biblijski priručnik, Mala enciklopedija*, KS i Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1989.; R. SCHÜTZ, *Posebni uvod u sv. knjige Staroga Zavjeta, Povjesne knjige I.*, Đakovo, 1944.; J.B. PRITCHARD, *Biblijski atlas, The Time*, Ljubljana-Zagreb, 1990.; *Biblijski leksikon*, KS, Zagreb, 1991.; C. TOMIĆ, *Začeci židovstva*, Zagreb, 1988.; C. TOMIĆ, *Vrijeme iščekivanja*, Zagreb 1989.; E. CHARPENTIER, *Pour lire L' Ancien Testament*, Pariz, 1980 (i njemački prerađeni prijevod: *Führer durch das Alte Testament*, Düsseldorf, 1986.); E., ZENGER, *Einleitung in das Alte Testament*, Stuttgart, 1996.; osim literature već navedene u priručnicima, tijekom predavanja profesor upućuje na poznate komentare na svjetskim jezicima, kao i na članke u našim teološkim časopisima.

POSEBNI UVOD U SVETO PISMO STAROG ZAVJETA, II.

Godina studija: II.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Uvod u proročke spise i mudrosnu literaturu Starog zavjeta. Slijedeći katolički kanon imamo Velike i Male proroke, te mudrosne spise i knjigu Psalama. Pregled (kronološki) nastanka pojedinih knjiga, pitanje autorstva, pregled sadržaja i glavna poruka svake pojedine knjige.

Kompetencija: Stežu se preduvjeti za ozbiljnu egzegezu i Biblijsku teologiju starog zavjeta.

Oblici provođenja: Predavanja

Ispiti: Usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa

Obvezatna literatura: N. HOHNJEC, *Djela proročka. Likovi i središnje proročke teme*. Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2001. N. HOHNJEC, *Umijeće biblijske mudrosti. Egzegetsko-teološki uvod u knjige i sadržaj*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2001. A. REBIĆ, *Prorok, čovjek Božji*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1982.

Pomoćna literatura: C. TOMIĆ, *Pristup Bibliji*, Provincijalat franjevac konventualaca, Zagreb, 1986. W. J. HARRINGTON, *Uvod u Stari Zavjet*, Zagreb, 1977.

EGZEGEZA STAROGA ZAVJETA, I. : Petoknjižje i povijesne knjige

Godina studija: III.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Obrađuje se egzegeza izabranih tekstova iz Petoknjižja i povijesnih knjiga. Prije svega se analiziraju Knjiga Postanka i suvremenim se egzegetskim metodama potanko obrađuju prvih jedanaest poglavlja: kritika teksta, literarna analiza, književne vrste, struktura teksta, povijest redakcije teksta, povijest predaje koja je prethodila tekstovima, analiza pojedinih važnijih riječi, biblijsko-teološka poruka. Poblize se obrađuju teme kao što su npr: stvaranje svemira i čovjeka, «sedmi dan», izvanbiblijski prikazi stvaranja, zemaljski raj i njegovo blaženstvo, čovjekovo napastovanje i prvi grijeh, posljedice grijeha, izvanbiblijske sličnosti s time. Nadalje govori se o smislu i poruci biblijske prapovijesti čovječanstva, o Kajinu i Abelu, Kajinovu potomstvu, rodoslovlju patrijarha, potopu i kuli babilonskoj. Obrađuju se nadalje i neki drugi tekstovi iz *Post* 12-15; 22; 32,23-33; *Izl* 7,8-12,51; 19,1-21 (*Pnz* 5,1-21). Tumače se glavni dijelovi i bit poruke spasenja.

Kompetencija: Cilj predmeta je studentima dati temeljne podatke o nastanku, sadržaju i glavnoj bogoslovnoj poruci spomenutih spisa. Nadalje, student treba naučiti suvremene metode kako pristupiti tekstu i raščlanjivati ga.

Oblici provođenja: predavanje

Ispiti: Ispit se polaže na kraju semestra usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obvezatna literatura: *Biblia Hebraica Stuttgartensias* (Biblija na hebrejskom jeziku); *Jeruzalemska Biblija s komentarom*, Zagreb, 1994.; A. REBIĆ, *Biblijska prapovijest*, Zagreb, 1970.; A. Rebić, *Stvaranje svijeta i čovjeka*, Zagreb, 1996.; A. REBIĆ, *Središnje teme Staroga zavjeta*, Zagreb, 1996.; C. Tomić, *Prapovijest spasenja (Post 1-11)*, Zagreb, 1977.

Pomoćna literatura: A. POPOVIĆ, *Biblijske teme, Egzegetsko-teološka analiza odabranih tekstova Starog i Novoga zavjeta s Dodatkom*, Zagreb, 2004.; A. REBIĆ, *Jahvino obećanje zemlje Abrahamu (Post 15)*, u: *Bogoslovska smotra* 49(1979),264-292.; A REBIĆ, *Žrtvovanje Izaka (Post 22)*, u: *BS* 47(1977),19-44.; A. REBIĆ, *Borba Jakovljeva s Bogom (Post 32,23-33)*, u: *BS* 47(1977),392-404; C. TOMIĆ, *Praoci Izraela (Post 12-50)*, Zagreb, 1978.; C. TOMIĆ, *Izlazak (Izl; Lev, Br, Pnz)*, Zagreb, 1979.; C. TOMIĆ, *U zemlju obećanja (Jš, Suci i Rut)*, Zagreb, 1980.; R. SCHMID, *S Bogom na putu (Izl, Lev, Br)*, Zagreb, 1991.; D. ARENHOEVEL, *Prapovijest (Post 1-11)*, *Mali komentari Biblije SZ*, Zagreb, 1988.; D. ARENHOEVEL, *Uspomena na očeve*, Zagreb, 1991.; G. BRAULIK, *Mojsijeva oporuka (Knjiga Ponovljenog zakona)*, Zagreb, 1988.; I. GOLUB, *Prisutni, Misterij Boga u Bibliji*, Zagreb, 1969.; J. FUČAK, *Prepoznavatelj Riječi Božje, Biblija u našim rukama*, Zagreb, 2005.; D. KIDNER, *Postanak, Starozvjetni komentari, Dobra vest*, Novi Sad, 1990.; H. MADL, *Ako budete čuvali Savez (Jš, Suci i Rut)*, Zagreb 1991.; I. ŠPORČIĆ, *Božja poruka za naše vrijeme*, Zagreb, 2005. Profesor na predavanja obavješćuje i o drugoj dostupnoj literaturi u skupnim djelima, zbornicima, časopisima ...

EGZEGEZA STAROG ZAVJETA, II.: Proroci

Godina studija: III.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Nakon panoramskog pregleda svake pojedine proročke knjige egzegeza važnijih teoloških tekstova iz pojedinih proročkih knjiga.

Kompetencija: Stječu se egzegetske spoznaje, kao važni elementi za starozavjetnu Biblijsku teologiju.

Oblici provođenja: Predavanja

Ispiti: Usmeni i pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa

Obvezatna literatura: A. REBIĆ, *Amos, prorok socijalne pravde*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1993; B. LUJIĆ, *Starozavjetni proroci*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2004.

Pomoćna literatura: C. TOMIĆ, *Ilijino vrijeme. Knjige: Prva, Druga o kraljevima, Prva, Druga Ljetopisa, Amos, Hošea*, Provincijalat hrvatskih franjevaca konventualaca, Zagreb, 1985. C. TOMIĆ, *Začeci židovstva. Knjige: Ezra i Nehemija, Drugi i treći Izaija, Hagaj i Zaharija, Malahija i Obadija, Joel i Jona, Job, Psalmi, Mudre izreke, Pjesma nad pjesmama*, Provincijalat hrvatskih franjevaca konventualaca, Zagreb, 1988.

EGZEGEZA STAROG ZAVJETA, III.: Mudrosna literatura

Godina studija: III.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Nakon pregleda kanona Mudrosnih knjiga daje se egzegeza odabranih, teološko važnih, tekstova pojedinih knjiga.

Kompetencija: Stječu se egzegetske i neke biblijsko-teološke spoznaje koje su važna osnovica za starozavjetnu Biblijsku teologiju.

Ispiti: usmeno ili pismeno

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa studenata

Obvezatna literatura: C. TOMIĆ, *Začeci židovstva. Knjige: Ezra i Nehemija, Drugi i treći Izaija, Hagaj i Zaharija, Malahija i Obadija, Joel i Jona, Job, Psalmi, Mudre izreke, Pjesma nad pjesmama*, Provincijalat franjevaca konventualaca, Zagreb, 1988. A. BAUM, *Propovjednik i Pjesma nad pjesmama. Komentar*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1997. G. ZIENER, *Pravednost i mudrost. Knjiga mudrosti*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1995.

Pomoćna literatura: C. TOMIĆ, *Poruka spasenja Svetog pisma Starog zavjeta*, Provincijalat franjevaca konventualaca, Zagreb, 1983. N. HOHNJEC, *Umijeće biblijske mudrosti. Egzegetsko-teološki uvod u knjige i sadržaj*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2001.

BIBLIJSKA TEOLOGIJA STAROG ZAVJETA

Godina studija: IV.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Definicija Biblijske teologije. Pregled i prikaz nekih Biblijskih teologija prošlog stoljeća. Povijesni pregled Biblijske teologije. Biblijska teologija *in fieri*. Uvod u semitski način mišljenja. Velike teme Starog zavjeta: Odnos Jahve prema Izraelu i Izraela prema Jahvi; Stvaranje svijeta; Patrijarsi, Egipatsko sužanjstvo, Izlazak, Pasha, Savez, Zakon, Babilonsko sužanjstvo, Drugi Izlazak, Bogoštovlje u Izraelu, Kraljevstvo Božje, Mesijanizam, Vjera u zagrobni život.

Kompetencija: Rekapitulacija svega što je do sada obrađeno na ovom području. Pregled cijelog Starog zavjeta i kritički pristup.

Oblici provođenja: Predavanja

Ispiti: usmeni i pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa među studentima

Obvezatna literatura: A. REBIĆ, *Središnje teme Starog zavjeta*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996. R. E. BROWN, i dr. *Biblijska teologija Staroga i Novoga zavjeta*, KS, Zagreb, 1993². J. SCHREINER, *Das Alte Testament verstehen, Die neue Echter Bibel. Ergänzungsband 4 Zum Alten Testament*, Echter Verlag Würzburg, 1999.

Pomoćna literatura: C. TOMIĆ, *Pristup Bibliji*, Provincijalat franjevac konventualaca, Zagreb 1986. W. J. HARRINGTON, *Uvod u Stari Zavjet*, Zagreb, 1977. A. REBIĆ, *Biblijske starine*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1983. X. LEON-DUFOUR, *Rječnik biblijske teologije*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1969. A. GRABNER-HAIDER, *Praktični biblijski leksikon*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1997. D. ARENHOVEL, *Prapovijest*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1988. D. ARENHOVEL, *Uspomena na očeve (Post 12-50)*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1991. G. BRAULIK, *Mojsijeva oporuka. Knjiga ponovljenog zakona*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1988. R. SCHMID, *S Bogom na putu. Knjige Izlaska, Levitskog zakonika i Brojeva*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1991.

III. KATEDRA SVETOG PISMA NOVOG ZAVJETA

UVOD I EGZEGEZA NOVOG ZAVJETA I: Sinoptici

Godina studija: II.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 3

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Predmet najprije obrađuje povijesno-religioznu pozadinu grčko-rimskoga i židovskoga svijeta u vremenu prije i za vrijeme nastajanja sinoptičkih evanđelja. Potom se, u prvom dijelu, obrađuju uvodna pitanja: povijesni okvir, izvori i predaje, tekstualna i povijesna kritika, sinoptičko pitanje, autorstvo, vrijeme i mjesto nastanka, književni karakter i teološki cilj pojedinoga evanđeliste. U drugom se dijelu egzegetski obrađuju izabrani tekstovi iz sinoptičkih evanđelja koji predstavljaju najvažnije i najpoznatije teme iz prva tri evanđelja.

Kompetencija: Cilj predmeta je temeljito upoznati studente o svemu što se odnosi na sinoptička evanđelja: Mt, Mk i Lk. Omogućuje im uvid u povijest egzegeze tih važnih biblijskih knjiga i uvodi ih u najnovije načine tumačenja sinoptičkih tekstova.

Oblici provođenja: Predavanje

Ispiti: Nakon položenog obvezatnog kolokvija mogućnost pismenih i usmenih ispita

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa

Obvezatna literatura: W. J. HARRINGTON, *Uvod u Novi zavjet*, Zagreb, 1975.; I. DUGANDŽIĆ, *Kako su nastala evanđelja? Egzegetsko-teološki uvod i tumačenje izabranih poglavlja*, Zagreb 1999.; R. SCHNACKENBURG, *Osoba Isusa Krista u četiri evanđelja*, Zagreb, 1997.; D. J. HARRINGTON i dr., *Komentar evanđelja i Djela apostolskih*, Sarajevo, 1997. ; A. WEISER, *Središnje teme Novoga zavjeta*, KS, Zagreb, 1981.

Pomoćna literatura: A. COLE, *Evanđelje po Marku. Uvod i komentar*, Novi Sad, 1984.; I. DUGANDŽIĆ, *Nova pravednost. Poruka Isusova Govora na gori (Mt 5-7)*, Zagreb – Tomislavgrad, 1991.; R. T. FRANCE, *Matej. Uvod i komentar*, Novi Sad, 1987.; J. GNILKA, *Prvi kršćani. Izvori i početak Crkve*, Zagreb, 2003.; A. DE GROOT, *Čudo u Bibliji*, Zagreb, 1987.; V. B. JARAK, *Smionost Božje nježnosti*, Zagreb, 1997.; M. LIMBECK, *Markovo evanđelje*, Zagreb, 1999.;

G. LOHFINK, *Posljednji dan Isusov*, Zagreb, 1984.; L. MORRIS, *Evandjelje po Luki. Uvod i komentar*, Novi Sad, 1983.; P.-G. MÜLLER, *Lukino evandjelje*, Zagreb, 1996.; A. REBIĆ, *Blaženstva*, Zagreb, 1986.; Isti: *Isusovo uskrsnuće. Izvješća, vjera, činjenice*, Zagreb, 1972.; Isti: *Očenaš. Molitva Gospodnja*, Zagreb, 1973.; C. TOMIĆ, *Evandjelja djetinjstva Isusova*, Zagreb, 1971.; Isti: *Isus iz Nazareta - Bog s nama*, Zagreb, 1990.; Isti: *Isus iz Nazareta - Gospodin slave*, Zagreb, 1992.; Isti: *Isus iz Nazareta - Prorok i Krist*, Zagreb, 1991.; M. VUGDELIJA, *Pastoralni aspekti besjede u prisposodobama (Mt 13,1-52)*, Zagreb, 1985.; M. ZOVKIĆ, *Isus u Evandjelju po Luki*, VKT, Sarajevo, 2002.; Isti: *Isusove paradoksalne izreke*, Sarajevo-Bol, 1994.

OSNOVE GRČKOG JEZIKA

Godina studija: II.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 1

Sadržaj: Predmet je namijenjen studentima koji nisu u srednjoj školi učili grčki jezik. Obrađuju se osnovni elementi grčke gramatike. Praktične vježbe omogućuju usvajanje osnovnog grčkog rječnika, potrebnog za prevođenje jednostavnijih biblijskih tekstova.

Kompetencija: Studentima je omogućeno upoznavanje osnova grčkog jezika.

Oblici provođenja: Redovito pohađanje predavanja, vježbi i pismenih provjera znanja.

Ispiti: Pismeni i usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa

Obvezatna literatura: N. HORAK-WILLIAMS, *Grčki jezik Novoga zavjeta*, Zagreb, 1991.

Pomoćna literatura: A. MUSIĆ, N. MAJNARIĆ, *Gramatika grčkoga jezika*, 11. izd. Zagreb, 1980; D. SABADOŠ, M. SIRONIĆ, Z. ZMAJLOVIĆ, *Grčka vježbenica*, Zagreb, više izdanja; Z. DUKAT, *Gramatika grčkoga jezika*, Zagreb, 1983.; Računalni program *Bible Works 6.0*.

UVOD I EGZEGEZA NOVOGA ZAVJETA, II.: Ivanovo evandjelje i poslanice

Godina studija: II.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 3
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: U uvodnomu dijelu obrađuje se povijest ivanovskog pitanja s motrišta posebnosti ivanovskih spisa u sastavu novozavjetnih knjiga. Pokušava se odrediti vremenski i teološki odnos Ivanova evandjelja i triju Ivanovih poslanica te pokazati posebnost Knjige Otkrivenja i ukratko istaknuti poruku tog neobičnog spisa Novog zavjeta. Najviše se vremena posvećuje proučavanju Ivanova evandjelja. Istražuje se njegov literarni karakter i pitanje odnosa prema povijesti i predaji o Isusu iz Nazareta i prema sinoptičkim evandeljima, literarna cjelovitost njegova teksta i pitanje povijesnosti izvora, stil i jezik koji obiluje dualističkim izrazima i posebno bogat simbolizam evandjelja, teološki cilj evandelista (ključna pitanja Ivanova bogoslovlja) i „Sitz im Leben“ tog osebnog evandjelja; naslovnici i svrha evandjelja. Istražuje se religijsko-povijesna pozadina (Stari zavjet, židovstvo, gnoza), pitanje autora odnosno ivanovskog kruga, kao i mjesta i vremena nastanka. U egzegetskom dijelu obrađuju se osobito četiri prva poglavlja koja sadrže ne samo najviše povijesne građe iz Isusova djelovanja, nego i sve kristološke naslove i velik broj najvažnijih ivanovskih teoloških tema. Nadalje, obrađuje se sedam znamenja i sedam Isusovih „Ja jesam“ s alegorijskim predikatom. Iz egzegeze Otkrivenja, najzagonetnijeg spisa Novog zavjeta, obrađuju se odabrani dijelovi. Cilj je predmeta studente temeljito poučiti o svim pitanjima navedenih spisa i omogućiti im uvid u njihovu bogoslovnu poruku.

Kompetencija: Predmet treba studente uvesti u povijesno, bogoslovno i književno surjeđe Ivanove misli, u njezino različito shvaćanje i posuvremenjenje. Egzegeza pojedinih odlomaka

upućuje studente u samostalno istraživanje Ivanova Evanđelja, posebice pod vidom metodologije i korištenja izvornoga jezika i kritičkih izdanja Ivanova teksta.

Oblici provođenja: predavanje

Ispiti: Ispit se polaže usmeno na kraju semestra.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obvezatna literatura: W. J. HARRINGTON, *Uvod u Novi zavjet*, Zagreb, 1983.; I. DUGANDŽIĆ, *Kako su nastala evanđelja?*, *Egzegetsko-teološki uvod i tumačenje izabranih poglavlja*, Zagreb, 1999.; B. DUDA, *Isus, Riječ Božja – Objavitelj Očev (Ivanov Proslov)*, u: B. DUDA, *Riječ tijelom postala*, Zagreb, 1966, 85-156 (ciklostilom); B. DUDA, *Iz Apokalipse*, Zagreb, 1966.; S. JURIČ, *Apokalipsa*, Tomislavgrad, 2004.; D. J. HARRINGTON (i drugi), *Komentar evanđelja i Djela apostolskih*, Sarajevo, 1997.

Pomoćna literatura: T. LADAN – Z. KESER – V.-B. JARAK, *Evanđelje po Ivanu*, Sarajevo, 1980; J. FUČAK, *Evanđelje ljubljenog učenika*, Zagreb, 1986.; C. TOMIĆ, *Počeci Crkve, Ivan - Evanđelist ljubavi*, Zagreb, 1995.; C. TOMIĆ, *Otkrivenje*, Zagreb, 1997.; A. ŠKRINJAR, *Evanđelje, poslanice i Otkrivenje Sv. Ivana* (ciklostilom), Zagreb, 1970.; A. ŠKRINJAR, *Teologija sv. Ivana*, Zagreb, 1975.; A. ŠKRINJAR, *Tituli Kristovi u Evanđelju i poslanicama sv. Ivana*, u: *Bogoslovska smotra* 39(1969),186.-201.; A. ŠKRINJAR, *Treća Ivanova Poslanica*, u: *Bogoslovska smotra* 40(1970),317.-344.; F. PORSCH, *Mnogo glasova jedna vjera*, Zagreb, 1988.; T. LADAN – LJ. IVANČIĆ – V.-B. JARAK, *Apokalipsa*, Plehan, 1992.; L. MORRIS, *Ivan*, *Dobra vest*, Novi Sad, 1984.; J. R.W. STOTT, *Ivanove poslanice, Uvod i komentar*, *Dobra vest*, Novi Sad, 1984.; R. H. MOUNCE, *Ivanovo otkrivenje, Uvod i komentar*, *Dobra vest*, Novi Sad, 1991.; F. PORSCH, *Ivanovo Evanđelje*, Zagreb, 2002.; J. GNILKA, *Teologija Novoga zavjeta*, Zagreb 1999.; R. SCHNACKENBURG, *Osoba Isusa Krista u četiri evanđelja*, Zagreb, 1997.; T. SÖDING, *Više od knjige, Razumjeti Bibliju*, Zagreb, 2001.; I. DUGANDŽIĆ, *Snaga s izvora, Izabrane teme Novoga zavjeta*, Zagreb, 2003.; X. LÉON-DUFOUR (uredio), *Rječnik biblijske teologije, različite jedinice*, Zagreb 1980. Za drugu literaturu na hrvatskomu jeziku vidjeti: J. FUČAK, *Praktični rad s Biblijom danas*, Zagreb, 1991.,190.-233 i I. DUGANDŽIĆ, *Biblijska bibliografija (1990.-2001.)*, u: *Bogoslovska smotra* 72(2002),185-209.

GRČKI BIBLIJSKI JEZIK

Godina studija: II.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Studenti upoznaju posebnosti grčkog biblijskog jezika čitajući Markovo evanđelje. Tijekom čitanja i analize izabranih poglavlja uočavaju važnost pojedinih oblika i izraza za novozavjetnu egzegezu.

Kompetencija: Predmet želi studente upoznati s temeljima biblijskoga grčkog jezika i osposobiti ih da uz pomoć rječnika mogu samostalno čitati novozavjetne tekstove na grčkom izvorniku.

Oblici provođenja: Redovito pohađanje predavanja, vježbi i pismenih provjera znanja.

Ispiti: Pismeni i usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa

Obvezatna literatura: NESTLE-ALAND, *Novum Testamentum Graece et Latine*, 27. izd., Stuttgart, 1994.; R. AMERL, *Grčko-hrvatski rječnik Novoga zavjeta*, Zagreb., 2000.

Pomoćna literatura: N. HORAK-WILLIAMS, *Grčki jezik Novoga zavjeta*, Zagreb, 1991.; Računalni program *Bible Works 6.0.*; M. ZERWICK, *Analysis philologica Novi Testamenti graeci*, Roma, 1966.; M. ZERWICK – M. GROSVENOR, *A Grammatical Analysis of the Greek New Testament*, Roma, 1993.

UVOD I EGZEGEZA NOVOG ZAVJETA III: Povijesni kontekst Pavlova života i Djela apostolska

Godina studija:	IV.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	3
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: osoba i djelovanje apostola Pavla; recepcija u ranokršćanskoj kanonskoj i nekanonskoj literaturi, s posebnim naglaskom na Djela apostolska, u suglasju i nesuglasju s autentičnim Pavlovim spisima i onima iz postpavlovskog razdoblja (deutero-tritopauline i tzv. Katoličke poslanice); kontekstualizacija pojedinog spisa u njegovoj povijesno-vremenskoj uvjetovanosti te egzegetska razrada važnijih perikopa.

Kompetencija: Upoznavanje sa likom i djelovanjem sv. Pavla te Djelima apostolskim.

Oblici provođenja: Predavanja.

Ispiti: Pismeni i usmeni.

Praćenje kvalitete uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obvezatna literatura: K. KLIESCH, *Djela apostolska*, Zagreb, 1993.; D. J. HARRINGTON, B. V. VIVIANO, R. J. KARRIS, R. J. DILLON, PH. PERKINS, *Komentar Evanđelja i Djela apostolskih*, Vrhbosanska katolička teologija, Sarajevo 1997, str. 519-639; W.J. HARRINGTON, *Uvod u Novi zavjet*, Zagreb, 1975. itd., napose str. 11-74; 221-397; 459-498; niz Novozavjetni komentari (od Djela apostolskih do Ivanova otkrivenja) u izdanju Dobre vesti, Novi Sad, 1986.; M. VIDOVIĆ, *Pavlovski spisi*, Split 2007.; J. HOLZNER, *Pavao, Njegov život i poslanice*, Zagreb, 1968.; A. BRUNOT, *Sveti Pavao i njegova poruka*, Zagreb 1995.; C. TOMIĆ, *Počeci Crkve, Pavao – Apostol naroda*, Zagreb 1995.; I. DUGANDŽIĆ, *Pavao: svjedok i apostol Isusa Krista*, Zagreb 2002.

Pomoćna literatura: D. I P. ALEXANDER (prir.), *Biblijski priručnik. Mala enciklopedija*, Zagreb 1989.; GRUPA AUTORA, *Enciklopedija Biblije*, Zagreb 1980.; J. B. PRITCHARD, *Biblijski atlas*, Zagreb 1990; A. POPOVIĆ, *Novozavjetno vrijeme. Povijesno-politički i religiozno-kulturno okruženje*, Zagreb, 2007.

UVOD I EGZEGEZA NOVOG ZAVJETA, IV. – Pavlove poslanice i ostali epistolarni dio Novog zavjeta

Godina studija:	IV.
Semestar:	ljetni
Tjedno sati:	3
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Predmet obuhvaća bogoslovno-egzegetsku problematiku Pavlovihi poslanica, napose poslanicu Hebrejima, te katoličke poslanice (izuzev triju Ivanovih poslanica). U uvodnomu dijelu obrađuje se autorstvo, vrijeme i mjesto nastanka pojedinihi poslanica, njihov književni sastav i teološko-egzegetska problematika. Potom slijedi egzegeza odabranihi odlomaka. Podrobnije se egzegetira *I Kor*. Inače, o povijesnim izvorima za lik i nauk sv. Pavla apostola, te o njegovom životu i misijskim putovanjima poučava se na drugom mjestu.

Kompetencija: Predmet nastoji uvesti studente u teološku misao pojedinihi spisa, u njihovu povijesnu uvjetovanost i postupni razvitak. Težište je na književnomu oblikovanju misli i teološkog govora. Egzegezom odabranihi odlomaka nastoji se studente uputiti u samostalni rad s izvornim tekstom i njegovim kritičkim izdanjima.

Oblici provođenja: predavanje

Ispiti: Ispit se polaže na kraju semestra usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obvezatna literatura: W. J. HARRINGTON, *Uvod u Novi zavjet*, Zagreb, 1983.; J. HOLZNER, *Pavao. Njegov život i poslanice*, Zagreb 1968.; M. VIDOVIĆ, *Pavlovski spisi, Uvod i osnove tumačenja; Crkva u svijetu*, Split, 2007.

Pomoćna literatura: A. BEA, *Lik i misao Pavla apostola i Drugi vatikanski sabor*, Subotica, 1968.; A. BRUNOT, *Sveti Pavao i njegova poruka*, Zagreb, 1995.; C. TOMIĆ, *Počeci Crkve. Pavao - apostol naroda*, Zagreb, 1995.; C. TOMIĆ, *Savao Pavao, Vrijeme, život i djelo apostola Pavla*, Zagreb, 1982., I. DUGANDŽIĆ, *Bog sve u svemu*, Zagreb, 1996.; I. DUGANDŽIĆ, *Biblijska teologija Novoga zavjeta*, Zagreb, 2004.; J. GNILKA, *Teologija Novoga zavjeta*, Zagreb, 1999.; J. GNILKA, *Prvi kršćani, Izvori i početak Crkve*, Zagreb, 2003.; A. ŠKRINJAR, *Pavlove poslanice*, Zagreb, 1971.; S. LYONNET, *Zakon ili Evanđelje*, Zagreb, 1973.; B. DUDA, *Kako vjerovati?*, Zagreb, 1972.; M. ZERWICK, *Poslanica Efežanima*, Zagreb, 1974.; I. DUGANDŽIĆ, *Pavao. Svjedok i apostol Isusa Krista*, Zagreb, 2002.; B. DUDA, *Kristovo svećeništvo prema Poslanici Hebrejima*, u: Bogoslovska smotra 41(1971),44-53.; za egzegetsku obradbu pojedinih tekstova vidi također novozavjetne komentare u izdanju Logosa, Daruvar 1997. ili *Dobre vesti*, Novi Sad, 1983.-1991.

BIBLIJSKA TEOLOGIJA NOVOG ZAVJETA

Godina studija: IV.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Biblijska teologija Novoga zavjeta predstavlja svojevrsan vrhunac proučavanja cjeline novozavjetnog kanona. Ona se po svojoj metodi, značajkama i objektu razlikuje od ostalih novozavjetnih disciplina. Nakon analize tih uvodnih postavki daje se prikaz novozavjetnog istraživanja koje je dovelo do današnjih spoznaja. U drugom se dijelu obrađuju teologije pojedinih autora i spisa na primjeru velikih novozavjetnih tema: kristologije, antropologije, soteriologije, ekleziologije, eshatologije.

Kompetencija: Studentu se pomaže da dobije pregled poruke svih novozavjetnih spisa i da kritički vrednuje cjelokupnu poruku Novoga zavjeta u odnosu prema konkretnom životu nekad i danas.

Oblici provođenja: Predavanja i samostalni rad studenata.

Ispiti: Pismeni i usmeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obvezatna literatura: J. GNILKA, *Teologija Novoga zavjeta*, Zagreb 1999.; I. DUGANDŽIĆ, *Biblijska teologija Novoga zavjeta*, Zagreb, 2004.; F. PORSCH, *Mnogo glasova jedna vjera. Teologija Novoga zavjeta*, Zagreb, 1988.; R. E. BROWN i dr., *Biblijska teologija Staroga i Novoga zavjeta*, Zagreb, 1980.; X. LEON-DUFOUR, i dr., *Rječnik biblijske teologije*, Zagreb, 1969.; A. WEISER, *Središnje teme Novoga zavjeta*, Zagreb, 1981.

Pomoćna literatura: A. COLE, *Evanđelje po Marku. Uvod i komentar*, Novi Sad, 1984.; I. DUGANDŽIĆ, *Nova pravednost. Poruka Isusova Govora na gori (Mt 5-7)*, Zagreb – Tomislavgrad, 1991.; R. T. FRANCE, *Matej. Uvod i komentar*, Novi Sad, 1987.; J. GNILKA, *Prvi kršćani. Izvori i početak Crkve*, Zagreb, 2003.; A. DE GROOT, *Čudo u Bibliji*, Zagreb, 1987.; V. B. JARAK, *Smionost Božje nježnosti*, Zagreb, 1997.; M. LIMBECK, *Markovo evanđelje*, Zagreb, 1999.; G. LOHFINK, *Posljednji dan Isusov*, Zagreb, 1984.; L. MORRIS, *Evanđelje po Luki. Uvod i komentar*, Novi Sad, 1983.; P.- G. MÜLLER, *Lukino evanđelje*, Zagreb, 1996.; A. REBIĆ, *Blaženstva*, Zagreb, 1986.; Isti: *Isusovo uskrsnuće. Izvješća, vjera, činjenice*, Zagreb, 1972.; Isti: *Očenaš. Molitva Gospodnja*, Zagreb, 1973.; C. TOMIĆ, *Evanđelja djetinjstva Isusova*, Zagreb, 1971.; Isti: *Isus iz Nazareta - Bog s nama*, Zagreb, 1990.; Isti: *Isus iz Nazareta - Gospodin slave*, Zagreb, 1992.; Isti: *Isus iz Nazareta - Prorok i Krist*, Zagreb, 1991.; M. VUGDELIJA, *Pastoralni aspekti besjede u prisposobama (Mt 13,1-52)*, Zagreb, 1985.; M. ZOVKIĆ, *Isus u Evanđelju po Luki*, VKT, Sarajevo, 2002.; Isti: *Isusove paradoksalne izreke*, Sarajevo-Bol, 1994.

IV. KATEDRA OSNOVNE TEOLOGIJE

TEOLOŠKA EPISTEMOLOGIJA

Godina studija:	I.
Semestar:	ljetni
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	2

Sadržaj: *U širem smislu:* Vjerovati i znati: što je znanje, a što vjerovanje; različite razine znanstvene djelatnosti; povijest pojma teologija; međudjelovanje znanosti i teologije; zadaće pozitivne i zadaće spekulativne metode u teologiji. *U užem smislu:* Božja Objava i čovjek; nadahnuće svetopisamskoga teksta; uloga Predaje u teološkom radu; dogma i modeli izražavanja dogmatske istine; Učiteljstvo i teologija; teologija i njezin kontekst; spoznaja u svjetlu Evanđelja.

Kompetencija: Sposobnost teološkom metodom upoznati i znati istinu Evanđelja, poznavanje teologije kao znanosti te njen odnos i dijalog s drugim znanostima, posebice s prirodnim znanostima.

Oblici provođenja: predavanja, razgovor sa studentima, pismene tematske analize.

Ispiti: pismeni, usmeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: W. Kern/F. Niemann, *Nauka o teološkoj spoznaji*, KS, Zagreb, 1994.

Pomoćna literatura: D. Lambert, *Znanosti i teologija*. Oblici dijaloga, KS, Zagreb, 2003; H. Waldenfels, *Kontekstualna fundamentalna teologija*, Forum bogoslova Đakovo, Đakovo, 1995., I. i V. dio; Ivan Pavao II., *Fides et ratio*. Vjera i razum, enciklika, KS, Zagreb, 1999

ZNANOST O RELIGIJAMA

Godina studija:	III.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	2

Sadržaj: *U širem smislu:* osnovni elementi govora o religijama kao što su religija, sveto, magija, animizam, totemizam, kult, mit, religijski obred, molitva i meditacija, hodočašće. *U užem smislu:* osnove prirodnih religija hinduizma, budizma, konfucijanizma; osnove židovstva, kršćanstva i islama. Religioznost moderne kao i religioznost postmoderne epohe, osnove religioznosti New agea, pučka religioznost, katolička teologija i odnos prema nekršćanskim religijama, deklaracija Nostra aetate, dijalog među religijama.

Kompetencija: Znanje o religiji općenito kao i znanje o osnovnim elementima velikih svjetskih religija.

Oblici provođenja: predavanja i aktualna diskusija sa studentima.

Ispiti: pismeni i usmeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: N. Dogan, *U potrazi za Bogom. Kršćanin u postmodernom vremenu*, Teologija u Đakovu, Đakovo, 2003.

Pomoćna literatura: H. Küng, J. van Ess, H. von Stietencron, H. Bechert, *Kršćanstvo i svjetske religije*. Uvod u dijalog s islamom, hinduizmom i budizmom, Naprijed, Zagreb, 1994; N. Dogan, *Pristup religijskoj problematici na temelju saborskih smjernica i današnjega razvoja*, u: BS, LXXV, 3(2005.), str. 875-903.

KRŠĆANSKA OBJAVA

Godina studija:	III.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	4
ECTS bodovi:	5

Sadržaj: *U širem smislu:* Bog objavitelj i čovjek primatelj Božje Objave; otvorenost čovjekova duha prema neizmjernom Bogu; Bog traži čovjeka; objavljena istina o Bogu i o čovjeku. *U užem smislu:* biblijski periodi i svetopisamski temelji Božje Objave; Isusova patnja, smrt i uskrsnuće kao Božja konačna Objava; modernistička kriza i novo shvaćanje kršćanske Objave; Učiteljstvo: Syllabus, Index, Lamentabili, Pascendi dominici gregis, *Dei verbum* Drugoga vatikanskog sabora.

Kompetencija: Spoznaja i znanje o Objavi Božjoj kao temelju čitavoga kršćanstva i kršćanske teologije, posebice u susretu s modernim svijetom.

Oblici provođenja: predavanja uz neposrednu zauzetost studenata u diskusiji.

Ispiti: pismeni, usmeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa, pismeni kolokvij i ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: W. Knoch, *Bog traži čovjeka. Objava, Pismo, Predaja*, KS, Zagreb, 2001.

Pomoćna literatura: A. Kresina/Lj. Rupčić/A. Škrinjar, *Dogmatska konstitucija o božanskoj objavi Dei Verbum*, FTI, Zagreb, 1981; A. Rebić, *Isusovo uskrsnuće. Izvješća, vjera, činjenice*, KS, Zagreb, 1972; T. Ivančić, *Isus iz Nazareta povijesna osoba*, Teovizija, Zagreb, 2000.

OBJAVA CRKVE

Godina studija: III.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: *U širem smislu:* povijesna uvjetovanost govora o Crkvi; fundamentalno-teološke osnove govora o Crkvi; suvremeni traktati o Crkvi; starozavjetni i novozavjetni govor o Crkvi; ekleziološke metode govora o Crkvi; uvjerljivost Crkve, Božji plan s Crkvom. *U užem smislu:* misterij Crkve u misteriju Krista; Narod Božji među narodima svijeta; različitost službi i zadaća u poslanju Crkve; modeli govora o Crkvi: Crkva kao institucija, kao mistično zajedništvo, kao sakrament, kao navjestiteljica, Crkva kao služiteljica.

Kompetencija: Znanje o biblijskim i objavljenim elementima katoličke ekleziologije i posebice o mjestu Crkve u današnjem vremenu.

Oblici provođenja: predavanja i diskusija.

Ispiti: pismeni, usmeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa, pismeni kolokviji i ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: T. Ivančić, *Crkva. Fundamentalno-teološka ekleziologija*, Teovizija, Zagreb, 2004.

Pomoćna literatura: A. Dulles, *Models of the Church*, Image Books, New York, 1978; R. Brajčić/M. Zovkić, *Dogmatska konstitucija o Crkvi Lumen gentium*, FTI, Zagreb, 1. dio: 1977., 2. dio: 1981.

CRKVA KRISTOVA

Godina studija: III.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: *U širem smislu:* Misterij Crkve; Kraljevstvo Božje i Crkva; Crkva nevidljiva i duhovna stvarnost; Novi savez i novi narod; katolicitet Božjega naroda; kršćanstvo i nekršćani. *U užem smislu:* hijerarhijsko uređenje Crkve i posebno episkopat; laici u Crkvi; opći poziv na sveto u Crkvi; redovnici u Crkvi; eshatološki značaj putujuće Crkve i njezino sjedinjenje s nebeskom Crkvom; B.D.M. Bogorodica u misteriju Krista i Crkve.

Kompetencija: Poznavanje nutarnjeg sadržaja života Crkve prema dokumentima Drugog vatikanskog sabora, s posebnim upoznavanjem odnosa Crkve Kristove prema nekršćanima i dijalogo sa svim ljudima.

Oblici provođenja: predavanja i razgovor sa studentima.

Ispiti: usmeni i pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa, pismeni kolokviji, ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: R. Brajčić/M. Zovkić, *Dogmatska konstitucija o Crkvi Lumen gentium*, FTI, Zagreb, 1. dio: 1977., 2. dio: 1981.

Pomoćna literatura: M. Zovkić, *Crkva kao narod Božji. Katolička ekleziologija*, KS, Zagreb, 1976; M. Kehl, *Die Kirche. Eine katholische Ekklesiologie*, Echter, Würzburg, 1992.

MISIOLOGIJA

Godina studija: IV.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve II. Vatikanskog sabora *Ad gentes* progovara da „Crkva u hodu jest misonarska po svojoj naravi jer potječe iz slanja Sina i slanja Duha Svetoga po odluci Boga Oca (AG 2.). Cilj ovoga kolegija jest promišljati o toj misionarskoj naravi Crkve. Kolegij polazi od izvora i razvoja misiologije kao znanosti. U središtu misiologije jest misija, tj. poslanje, koje ima svoje izvorište u Božjoj objavi. Polazeći od Božanskog poslanja kolegij želi obraditi smisao i zadatke poslanja Crkve. Temeljne teme kolegija su: izvor i razlozi misijskog djelovanja Crkve, različiti modeli misija i njihovo razumijevanje, misije u Svetom pismu i crkvenim dokumentima, uređenje misijske djelatnosti, misijska zvanja i suradnja, misiologija Crkve i njen odnos s drugim religijama, misija Crkve i različitost kultura i misije u suvremenom teološkom promišljanju.

Kompetencija: Upoznaje se katoličko shvaćanje misije Crkve, te odnos Crkve i religija, Crkve i kultura.

Oblici provođenja: predavanja

Ispiti: pisano i/ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: *Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve II. Vatikanskog sabora - Ad gentes*; IVAN PAVAO II, *Redemptoris Missio*, 1991.

Pomoćna literatura: A. WOLANIN, *Teologia della missionale*, Rim, 2000.; J. A. BARREDA, *Missiologia*, Milano, 2003.; PAVAO VI, *Evangelii nuntiandi*.

V. KATEDRA POVIJESTI KRŠĆANSKE LITERATURE I KRŠĆANSKOG NAUKA

UVOD U MISTERIJ KRISTA I POVIJEST SPASENJA

Godina studija: I.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Misterij Krista i povijesti spasenja; Osnovni pojmovi o Crkvi; cikličko i linearno shvaćanje povijesti spasenja; pojam Objave; Sveto Pismo i Tradicija; misterij Krista; povijesni Krist i Krist vjere; pojam teologije.

Kompetencija: Usvajanje osnovnih teoloških pojmova te razvijanje kritičkog, reflektivnog i sustavnog pristupa u susretu s Kristom i s povijesti spasenja.

Oblik provođenja: Predavanje.

Ispit: usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Slobodno izjašnjavanje studenata, primjedbe i sugestije, ankete.

Obvezatna literatura: DOKUMENTI DRUGOG VATIKANSKOG KONCILIA; T. ŠAGI – BUNIĆ, *Zrcalo koncila*, Zagreb, 1986; JOSEPH RATZINGER, *Uvod u kršćanstvo*, Zagreb, 1988.

Pomoćna literatura: B. DUDA, *Kratak pogled u misterij Kista i povijest spasenja*, u: BS 1 (1980) 10 – 22; TAOMISLAV ŠAGI – BUNIĆ, *Ali drugog puta nema*, Zagreb, 1986.

POVIJEST DOGMI

Godina studija: III.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 1
ECTS bodovi: 1

Sadržaj: Pojam i narav dogme s posebnim naglaskom na prva stoljeća Crkve. Analiza nastanka nekih dogmi. Osobe i činjenice koje su doprinijele rađanju kršćanskih dogmi.

Kompetencija: analiza nastanka dogmi omogućuje studentu formirati osobni kritički pristup prema dogmama i prema vjerskim postavkama Crkve.

Oblik provođenja: predavanje i pismeni rad studenta.

Ispit: usmeno

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Slobodno izjašnjavanje studenata, primjedbe i sugestije, ankete.

Obvezatna literatura: H. DENZINGER – P. HÜNERMANN, *Zbirka sažetaka vjerovanja definicija i izjava o vjeri i čudoređu*, Đakovo 2002; T. J. ŠAGI – BUNIĆ, *Povijest kršćanske literature*, Zagreb, 1976;

Pomoćna literatura: BERNARD MEUNIER, *La nascita dei dogmi cristiani*, Torino, 2001. *Apokrifna literatura*.

PATROLOGIJA, I. i II.

Godina studija: III.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 2 + 2
ECTS bodovi: 2 + 2

Sadržaj: Pojmovi: Patrologija, patristika. Povijesni presjek patrologije po razdobljima i književnim vrstama. Prvo razdoblje od apostolskog doba do Nicejskog koncila 325. godine. Drugo razdoblje od 325 godine do Kalcedonskog koncila 451. godine. Treće razdoblje od 451. godine do VII stoljeća na Zapadu odnosno do VIII. Stoljeća na Istoku.

Kompetencija: Stjecanje uvida u literarnu djelatnost Crkve u prvim stoljećima poslije Krista. Usvajanje povijesnog konteksta prve Crkve. Sposobnost aktualizacije u životu današnje Crkve.

Oblik provođenja: Predavanje i pismeni rad

Ispit: Usmeno

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Slobodno izjašnjavanje studenata, primjedbe i sugestije, ankete.

Obvezatna literatura: J. PAVIĆ, T. Z. TENŠEK, *Patrologija*, Zagreb, 1993; T. ŠAGI-BUNIĆ, *Povijest kršćanske literature I*, Zagreb, 1976;

Pomoćna literatura: Ž. BIŠĆAN, T. Z. TENŠEK, *Otačka čitanja u molitvi prve Crkve*, Zagreb, 2000; Djela Crkvenih Otaca prevedena na hrvatski jezik.

VI. KATEDRA DOGMATSKE TEOLOGIJE

OTAJSTVO TROJEDINOGA BOGA, I. i II.

Godina studija: III.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 2 + 2
ECTS bodovi: 3 + 3

Sadržaj: I. Filozofska promišljanja o Bogu i vjera u trojedinoga Boga. II. Bog u Starome i Novome zavjetu. III. Povijesno-dogmatski razvoj vjere i učenje o Presvetom Trojstvu. IV. Moderne trinitarne teologije. V. Sustavni prikaz nauka o Presvetom Trojstvu.

Kompetencija: Upoznaju se izvori, tradicija te suvremeno teološko shvaćanje Trojstva.
Oblici provođenja: predavanja.

Ispiti: pisano ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: W. KASPER, *Bog Isusa Krista*, Đakovo, 1994.; S. KUŠAR, *Bog kršćanske objave*, Zagreb, 2001., F. COURTH, *Bog trojstvene ljubavi*, Zagreb, 1999.

OTAJSTVO CRKVE

Godina studija: III.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: I. Crkva u modernome društvu. II. Otajstvo Crkve u Sv. pismu. III. Povijesno-dogmatsko razumijevanje Crkve kroz povijest. IV. Suvremene ekleziologije. V. Sustavni prikaz ekleziologije.

Kompetencija: Upoznavanje katoličkoga shvaćanja Crkve.

Oblici provođenja: predavanja.

Ispiti: pisano ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: L. MARKEŠIĆ, *Crkva Božja – postanak, povijest, poslanje*, Sarajevo, 2005.; T. IVANČIĆ, *Fundamentalno-teološka ekleziologija*, Zagreb, 2004. M. ZOVKIĆ, *Crkva kao narod Božji. Katolička ekleziologija*, Zagreb 1976.; *Drugi vatikanski sabor, Konstitucija Lumen Gentium; Kristova Crkva*, Katehetski priručnici br. 2., Zagreb 1989.

OTAJSTVO UTJELOVLJENE RIJEČI, I.

Godina studija: IV.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 3
ECTS bodovi: 4

Sadržaj: I. *Suvremena kristologija*: govor o Isusu Kristu u kršćanskim crkvama i u "nekršćanskim" okružjima II. *Biblijska kristologija*: korijeni, *predpashalna* i *postpashalna* kristologija; Isusova smrt i uskrsnuće: univerzalnost spasenja po Isusu Kristu.

Kompetencije: upoznaju se izvori, tradicija te suvremeno tumačenje vjere u Isusa Krista.

Oblici provođenja: predavanja uz PowerPoint, konzultacije.

Ispiti: usmeno ili pismeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: GALOT J., *Tko si ti, Kriste? Kristologija*, Đakovo, 1996.; KARLIĆ I., *Bogočovjek Isus Krist. Uvod u kristologiju*, Zagreb, 2001.; KASPER W., *Isus Krist*, Split, 1995.; RAZNI AUTORI, *Isus iz Nazareta Krist* (priređeni kristološki članci).

Pomoćna literatura: AMATO A., *Gesù il Signore. Saggio di cristologia*, Bologna, 1988.; GNILKA J., *Jesus von Nazareth. Botschaft und Geschichte*, Freiburg i. B., 1990.; IVANČIĆ

T., *Isus iz Nazareta - povijesna osoba*, Zagreb, 1996.; SCHNACKENBURG R., *Osoba Isusa Krista u četiri Evanđelja*, Zagreb, 1997.;

DOGMATSKA ANTROPOLOGIJA: Bog stvoritelj i Milost Kristova

Godina studija: IV.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 4
ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Kolegij upoznaje studente s kršćanskim poimanjem čovjeka i kozmičke stvarnosti. I. Biblijske antropologije. II. Stvaranje svijeta te čovjeka na sliku Božju. Trinitarna i kristološka dimenzija stvaranja. III. Kristologija i antropologija: odnos između kristologije te protologije, kozmologije i eshatologije; odnos između milosti i naravi, stvaranja i spasenja. IV. Izvorni grijeh. V. Spasenje i otkupljenje. VI. Patristički pristupi relevantni za razvoj dogmatske antropologije te daljnji povijesno-teološki razvoj. Kristocentrična i hamartocentrična slika čovjeka i svijeta. VII. Sloboda i spasenje u Kristu. VIII. Nestvorena i stvorena milost. IX. Novi čovjek u Kristu. X. Suvremena teološka polazišta teologije milosti. XI. Ekumenska dimenzija kršćanske antropologije i poimanja otkupljenja. XII. Kršćanski pogled na ekologiju. **Kompetencija:** Dobiva se kompetencija za razumijevanje kršćanske vizije i interpretaciju čovjeka, prirode i kozmičke stvarnosti, porijekla zla u svijetu, spasenja te odnosa između Boga i čovjeka, milosti i naravi, teologije i antropologije. Istodobno se dobiva i kompetencija za dogmatsko-teološko promišljanje i istraživanje pitanja vezanih uz identitet ljudske osobe te poimanje društva i prirode.

Oblici provođenja: Predavanja i konzultacije.

Ispiti: Kolokviji te usmeni ili pismeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: Franz COURTH, *Kršćanska antropologija. Bog - čovjek - svijet*, UPT, Đakovo, 1998.; Ivan GOLUB, *Milost. S predavanja*, KS, Zagreb, 1997.; Anđelo SCOLA – Gilfredo MARENKO – Javier PRADES LÓPEZ, *Čovjek kao osoba. Teološka antropologija*, KS (Priručnici 69), Zagreb, 2003.; Ladislav NEMET, *Teologija stvaranja*, KS (Priručnici 73), Zagreb, 2003.; Marijan VUGDELIJA, *Čovjek i njegovo dostojanstvo u svjetlu Biblije i kršćanske teologije. Biblijsko-teološka antropologija*, Služba Božja, Makarska, Split 2000.; MEĐUNARODNO TEOLOŠKO POVJERENSTVO, *Kršćanstvo i religije*, KS (Dokumenti 112), Zagreb, 1999.

OTAJSTVO UTJELOVLJENE RIJEČI, II.

Godina studija: IV.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: I. Povijesno-dogmatski razvoj kristologije, kristološke ispovijesti vjere i crkveni sabori te temeljni naglasci zapadno-kršćanske srednjovjekovne i moderne kristologije. II. Sustavna kristologija.

Kompetencije: upoznaje se kristološka tradicija, Kristova osobnost, narav i psihologija te ontologija utjelovljenja.

Oblici provođenja: predavanja uz PowerPoint, konzultacije.

Ispiti: usmeno ili pismeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: GALOT J., *Isus Osloboditelj. Soteriologija*, Đakovo, 1998.; KASPER W., *Isus Krist*, Split, 1995.; KUŠAR S. (prir.), *Isus Krist Bogočovjek i Spasitelj*, Zagreb, 1997.; MEĐUNARODNA TEOLOŠKA KOMISIJA, *Izabrana pitanja kristologije*, Zagreb, 1983.

Pomoćna literatura: AMATO A., *Gesù il Signore. Saggio di cristologia*, Bologna, 1988.; ĆIRIL ALEKSANDRIJSKI, *Utjelovljenje Jedinorođenca – Jedan Krist*, Makarska, 2001.; GRILLMEIER A., *Jesus der Christus im Glauben der Kirche I* (do Kalcedonije), Freiburg i. B., ²1982.; II/1 (do 518. g.) 1986.; II/2 (VI. st.) 1989.; OHLIG K.-H. (prir.), *Texte zur Christologie*, I-II, Styria, Graz-Wien-Köln, 1989.

PNEUMOTOLOGIJA

Godina studija: IV.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: I. Duh Sveti u Sv. pismu. II. Povijesno-dogmatski razvoj pneumatologije. III. Suvremene pneumatologije. IV. Sustavni prikaz sakramentalne teologije.

Kompetencija: Upoznaju se izvori, tradicija te suvremeno teološko shvaćanje Duha Svetoga.

Oblici provođenja: predavanja

Ispiti: pisano ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: A. SCHNEIDER, *Putovima Duha Svetoga*, Zagreb, 1991.; S. KUŠAR, *Vihor i oganj duha: iskustvo Duha Svetoga u Crkvi i pojedincu*, Zagreb, 1998.

MARIJA U MISTERIJU KRISTA I CRKVE

Godina studija: IV.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 1
ECTS bodovi: 1

Sadržaj: Priprava u SZ, novozavjetni izvještaji, Bezgrješna, Bogorodica, uvijek Djeвица, uznesena na nebo, član Crkve-Majka Crkve, Marija i ekumenizam.

Kompetencija: Steče se kompetencija u prosuđivanju Marijine suradnje u djelu spasenja Kristova, prema Božjem naumu i odabranju.

Oblici provođenja: Predavanja, vježbe u čitanju izvornih tekstova, konzultacije.

Ispiti: Pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: J. GALOT, *Bog i žena, Marija u spasenjskom djelu*, Đakovo, 2001. A. WEISGERBER, *Evo ti Majke!*, Zagreb, 1987. K. RAHNER, *Majka Gospodinova*, Zagreb, 1983.

Pomoćna literatura: *Mundi melioris origo* (zbornik), Zagreb, 1983. E.Y. ALVAREZ, *Marija iz Nazareta*, Zagreb, 1980. R. LAURENTIN, *La Vièrge Marie*, Rim, 1973.

SAKRAMENTI OPĆENITO

Godina studija: V.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: I. Čovjek kao simbolično biće: filozofske i teološke teorije simbola. II. Sakramentalna teologija u povijesti teologije. III. Suvremene teološke sakramentalne teologije. IV. Sustavni prikaz sakramentalne teologije.

Kompetencija: Upoznaju se izvori, tradicija te suvremeno teološko shvaćanje sakramenata.

Oblici provođenja: predavanja.

Ispiti: pisano ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: E.H. SCHILLEBEECKX, *Krist sakrament susreta s Bogom*, Zagreb, 1992.; F. COURTH, *Sakramenti*, Đakovo, 1997.

SAKRAMENTI POSEBNO, I.

Godina studija:	V.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	3
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Sakrament krsta (Biblijsko utemeljenje, dogmatsko-povijesni razvoj, sustavni osvrt); sakrament sv. Potvrde (Samostalan sakrament, novozavjetno utemeljenje, dogmatsko povijesni razvoj, sustavno smisleno određenje); Euharistija (Sveta ostavština, Isusova oporuka, tumačenje prve Crkve, patristički nauk, skolastika, reformatori i Trident, suvremeni pokušaji objašnjenja, sadržajna težišta, euharistija i ekumenizam).

Kompetencija: Stječe se uvid u prosuđivanju sakramenata kršćanske inicijacije.

Oblici provođenja: Predavanja, vježbe u čitanju izvornih tekstova, konzultacije.

Ispiti: Pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: F. COURTH, *Sakramenti*, Đakovo, 1997. J. CONGAR, *Der heilige Geist*, Freiburg, 1982. T. SCHNEIDER, *Zeichen der Nähe Gottes*, Mainz, 1979. K. RAHNER, *Kirche und Sakramente*, Freiburg, 1961.

Pomoćna literatura: M. SCHMAUS, *Der Glaube der Kirche*, St. Ottilien, 1982. H. VORGRIMLER, *Sakramententheologie*, Düsseldorf, 1987. T.J. ŠAGI-BUNIĆ, *Euharistija u životu Crkve kroz povijest*, Zagreb, 1984.

SAKRAMENTI POSEBNO, II.

Godina studija:	V.
Semestar:	ljetni
Tjedno sati:	3
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Sakrament pomirenja (Aktualnost, biblijsko utemeljenje, praksa i učenje u Crkvi, sadržajni obrisi); Sakrament bolesničkog pomazanja (Biblijski temelji, povijesni pravci, smisleni oblik); Sakramentalno ređenje (Služba u Crkvi, kroz povijest, osnovne crte crkvene službe); Sakrament ženidbe (Biblijsko utemeljenje, teološko-povijesne perspektive, sustavni osvrt).

Kompetencija: Stječe se kompetencija u pronicanju sakramenata pomirenja, bolesničkog pomazanja, ređenja, ženidbe.

Oblici provođenja: Predavanja, vježbe u čitanju izvornih tekstova, konzultacije.

Ispiti: Pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: F. COURTH, *Sakramenti*, Đakovo, 1997. A. MATELJAN, *Otajstvo supatnje*, Split, 2002. P. ADNES, *L'unzione degli infermi*, Cinisello Balsamo, 1996. R. GUARDINI, *Posljednje stvari*, Zagreb, 2002. J. GNILKA, *Teologija Novog zavjeta*, Zagreb, 1999.

Pomoćna literatura: M. ALBERTON, *Un sacramento per i malati*, Bologna, 1982. C. Ortemann, *Le sacrement des malades*, Lyon, 1971.

ESHATOLOGIJA

Godina studija:	V.
Semestar:	ljetni
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	3

Sadržaj: Kolegij pruža pregled kršćanskog poimanja budućnosti čovjeka i cjelokupne stvorene stvarnosti u svjetlu uskrsnuća Isusa Krista te kršćanski odgovor na pitanje zagrobnog života i ljudske nade. I. Biblijska eshatologija. II. Povijesno-teološki pregled razvoja kršćanske eshatološke misli. III. Hermeneutska načela kršćanske eshatologije. IV.

Antropološko i kozmičko značenje Kristova uskrsnuća. IV. Individualna i opća eshatologija. V. Kršćanska eshatologija i unutarpovijesne eshatologije. VI. Teološki pristup budućnosti svijeta i čovjeka u svjetlu suvremene znanosti i filozofije – izabrana pitanja.

Kompetencija: Dobiva se kompetencija za razumijevanje kršćanskog odgovora na pitanja vezana uz budućnost stvorene stvarnosti te ljudski zagrobni život i istodobno za dogmatsko-teološku interpretaciju tih pitanja u svjetlu suvremenih idejnih i duhovnih strujanja označenih religijskim pluralizmom i sinkretističkim tendencijama suvremene kulture.

Oblici provođenja: Predavanja i konzultacije.

Ispiti: Usmeno ili pismeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: Romano GUARDINI, *Posljednje stvari*, KS, Zagreb, 2002.; Ladislav NEMET, *Kršćanska eshatologija*, KS, Zagreb 2002.; Candido POZZO, *Eshatologija*, Vrhbosanska katolička teologija, Sarajevo, 1997.; Adalbert REBIĆ, *Isusovo uskrsnuće. Izvješća, vjera, činjenice*, KS, Zagreb, 1972.; *Reinkarnacija i/ili uskrsnuće*. Zbornik radova sa znanstvenog simpozija Filozofskog fakulteta Družbe Isusove, Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove i Teološkog fakulteta Sveučilišta u Innsbrucku o reinkarnaciji i uskrsnuću. Uredio Mijo Nikić. FTI (biblioteka Filozofski niz, knjiga 14), Zagreb, 1998.

VII. KATEDRA MORALNE TEOLOGIJE

OSNOVNA MORALNA TEOLOGIJA I. i II.

Godina studija: III.

Semestar: zimski + ljetni

Tjedno sati: 3 + 2

ECTS bodovi: 4 + 3

Sadržaj: Uvod i povijesni pregled razvoja moralne teologije. Specifičnost kršćanskog morala i suvremena moralna problematika. Moralnost ljudske osobe: ljudska sloboda, spoznaja moralnog dobra, čin i radnja. Osobito se raspravlja o savjesti: pojam i pristup te odgoj i sloboda savjesti. Nakana i motiv kao konstitutivni čimbenici moralnog djelovanja. Zakon i sloboda u svjetlu odnosa subjektivne i objektivne moralnosti. Biblijsko i povijesno-teološko razmatranje triju konstitutivnih pojmova moralne teologije: grijeh, obraćenje i krepost.

Kompetencija: Stječe se potreban uvid u povijest i osnovne postavke te sposobnost razumijevanja osnovnih pojmova moralne teologije kao i umijeće moralnog vrednovanja u svjetlu kršćanskog moralnog nauka.

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: Ivan Pavao II., *Veritatis splendor*, Zagreb, 1998.; B. Häring, *Kristov zakon*, sv. 1., Zagreb, 1973.; M. Perković, *Temelji teološke etike*, Sarajevo, 2000.; Razni autori, *Savjest*, u: Bogoslovska smotra 47 (1977), str. 3-18.151-250; Razni autori, *Grijeh i obraćenje*, u: Bogoslovska smotra 46 (1976), br. 1-2, str. 5-129.

Pomoćna literatura: M. Vidal, *Kršćanska etika*, Đakovo, 2001.; I. Fuček, *Osoba. Savjest*, Split, 2003.; I. Fuček, *Zakon. Vjera*, Split, 2004.; I. Fuček, *Grijeh. Obraćenje*, Split, 2004.

POSEBNA MORALNA TEOLOGIJA I.: Teološke kreposti i bogoštovlje

Godina studija: IV.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 4

ECTS bodovi: 4

Sadržaj: Sudjelovanje božanske u ljudskoj naravi kao temeljni povijesno-spasenjski događaj otvara čovjeku mogućnost upoznavanja Boga i samog sebe. Bog se očituje kao punina života i ljubavi, a čovjek se prepoznaje kao sudionik u božanskoj naravi. Kršćanski život je prema tome teološki život; ostvaruje se uz pomoć dinamizma triju teoloških kreposti: vjere ufanja i ljubavi. Izlaganja žele predstaviti tri teološke kreposti i krepost bogoštovlja, njihovu narav, sadržaj, ulogu i obveze u moralnom životu pojedinca i zajednice, međusobni odnos i povezanost, uvjete rasta i opasnosti koje im prijete u današnjem svjetovnom nazoru života s manama, nedostacima i grijesima koji se očituju u štovanju Boga.

Kompetencija: razumijevanje i poznavanje konstitutivnih elemenata kršćanskog života.

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije

Ispiti: pismeno/usmeno/elaborati

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata

Obvezatna literatura: B. HÄRING, *Kristov zakon. Prvi dio posebne moralne teologije*, sv. II., Zagreb 1989; ID., *Kristov zakon. Slobodni u Kristu*, sv. III., Zagreb 1986; I. FUČEK, *Moralno-duhovni život II: Zakon – vjera*, Split 2004; ID., *Moralno-duhovni život V: Bogoštovlje – molitva*, Split 2006; *Katekizam Katoličke Crkve*, HBK, Zagreb 1994; R. CESSARIO, *Le virtù*, Jaca Book, Milano 1994, [*Kreposti*, Zagreb 2006]; S. PINCKAERS, *Pavlov i Tomin nauk o duhovnom životu*, Zagreb 2000; TALIJANSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, *Dan Gospodnji*, Pastoralna nota talijanskih biskupa, KS, Zagreb 1985, Dokumenti 72.

Pomoćna literatura: A. ŽIVKOVIĆ, *Kršćanske kreposti uopće, a bogoslovne i stožerne napose*, Zagreb 1952; *Bogoslovna smotra* 30 (1970.), br. 1. posvećen je temi *Dana Gospodnjeg*; J. TALANGA, «“Krepostna moralnost”, “Dužnosna moralnost” i “Posljedična moralnost”», u: J. TALANGA, *Uvod u etiku*, Hrvatski studiji, Zagreb, 1999, str. 109-119; A. GIUSEPPE, *Lex et virtus. Studi sull'evoluzione della dottrina morale di San Tommaso d'Aquino*, Las, Roma 1983; D. J. HARRINGTON – J. F. KEENAU, *Jesus and Virtue Ethics. Building bridges between new testament studies and moral theology*, Sheed & Ward, Lanham-Maryland-Chicago-Illinois 2002; J. RATZINGER, *Guardare Cristo. Esercizi di fede, speranza e carità*, Jaca Book, Milano 1989; M. COZZOLI, *Etica teologale. Fede-Caritas-Speranza*, Cinisello Balsamo 1991; R. GUARDINI, *Virtù. Temi e prospettive della vita morale*, Morcelliana, Brescia 2001⁴.

POSEBNA MORALNA TEOLOGIJA II.: Osoba i moralne kreposti

Godina studija: IV.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 3

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Moralne kreposti: razboritost, pravednost, jakost i umjerenost, poznate još iz vremena grčke filozofije, postaju u patristici, a posebno u srednjem vijeku, redoviti dio moralno-teoloških refleksija. Predavanja žele predstaviti sadržaj ovih kreposti. Posebna pažnja se posvećuje kreposti pravednosti i njezinoj važnosti za osobni i zajednički život. U tom smislu obrađuju se pitanja pravednosti i njezinih vrsta, njezine uloge na području materijalnih dobara, njihovog stjecanja, povrede i nadoknade te ugovora; pitanje pravednosti i duhovnih dobara kao što su sloboda, istina, čast i dobar glas te čovjekovog odnosa i odgovornosti prema osobnim dobrima života i zdravlja sve do modernih bioetičkih pitanja.

Kompetencija: znanje moralnih kreposti i put do odgovornog odnosa prema sebi i drugima

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije

Ispiti: usmeno i pismeno

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata

Obvezatna literatura: R. CESSARIO, *Kreposti*, Zagreb, 2007.; T. JOZIĆ, *Društvena teološka etika*, Sarajevo, 2000.; J. KUNIČIĆ, *Katolička moralna IV*, Zagreb, 1969.; A. ŽIVKOVIĆ, *Kršćanske kreposti uopće, a bogoslovne i stožerne napose*, Zagreb, 1952.

Pomoćna literatura: K.-H. PESCHKE, *Christliche Ethik II: Spezielle Moraltheologie*, Trier 1995; C. BREUER (izd.), *Ethik der Tugenden. Menschliche Grundhaltungen als unverzichtbarer Bestandteil moralischen Handelns*, St. Ottilien 2000; A. STRESS, *Sloboda i pravednost*, Zagreb, 2001., str. 255-287; M. ŽITINSKI-ŠOLJIĆ, *Pravednost kao vrhunac moralnosti*, u: OŽ 52 (1997.), str. 401-414.

BIOETIKA, SPOLNI I ŽENIDBENI MORAL

Godina studija: V.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 4
ECTS bodovi: 4

Sadržaj: Spolne razlike muškog i ženskog određuju čovjeka u svim dimenzijama njegova života. Moralna teologija, koja želi toj činjenici prići odgovorno, mora uvažavati spoznaje drugih disciplina. Predavanje polazi od antropoloških spoznaja o spolnosti, koje gleda u svjetlu kršćanske vizije čovjeka, kako se pokazuje u sv. Pismu i kako je oblikovana kroz povijest teologije. Nakon obrade nekih konkretnih vidova spolnog morala pažnja se usmjerava na pitanja bračnog i obiteljskog morala, narav braka, njegov smisao i svrhu, bračnu ljubav, planiranje, rađanje i odgoj potomstva te pastoralnu brigu za supružnike. S tim u vezi obrađuju se važna bioetička pitanja povezana s ljudskim životom od oplodnje do prirodne smrti.

Kompetencija: Stjecanje temeljnih znanja o kršćanskom shvaćanju spolnosti, braka i obitelji.

Oblici provođenja: Predavanja

Ispiti: Pismeni i usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: V. VALJAN, *Moral spolnosti braka i obitelji*, Sarajevo, 2002.; B. HÄRING, *Kristov zakon – Slobodni u Kristu*, sv. 3., Zagreb, 1986., str. 15-218; T. MATULIĆ, *Bioetika*, Zagreb, 2001.; V. VALJAN, *Bioetika*, Sarajevo 2004.; P. ŠOLIĆ, *Moralni aspekti ljudske seksualnosti*, Split 2002.

Pomoćna literatura: T. MATULIĆ, *Medicinsko prevrednovanje etičkih granica*, Zagreb, 2006.; ISTI, *Život u ljudskim rukama*, Zagreb, 2006.(posebno str. 195-247); B. FRALING, *Sexualethik. Ein Versuch aus christlicher Sicht*, Paderborn, 1995.; E. SCHOCKENHOFF, *Ethik des Lebens. Ein theologischer Grundriss*, Mainz, 1993.; C. ZUCCARO, *Morale sessuale. Nuovo manuale di teologia morale*, Bologna, 2000.

PENITENCIJA

Godina studija: V.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Biblijski temelji sakramenta pomirenja te povijesni razvoj sakramenta i teologija sakramenta u svjetlu Drugoga vatikanskog sabora i obnovljenog Reda pokore. Materija i forma te bitni dijelovi sakramenta pomirenja: pokajanje, ispovijed, zadovoljština. Služitelj sakramenta pomirenja, pridržani grijesi i podjeljivanje odrješenja, sakramentalna tajna.

Kompetencija: Stječe se sposobnost za službu ispovjednika (svećenici) i osposobljavanje vjeroučitelja za pripremu djece za sakrament pomirenja.

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: Ivan Pavao II., *Pomirenje i pokora*, Zagreb, 1985.; *Katekizam Katoličke Crkve*, Zagreb, 1992.; M. Srakić, *De poenitentia*, skripte, Đakovo, 1983.; M. Srakić, A. Jarm, *Pomirbeno slavlje*, Đakovo, 1978.

Pomoćna literatura: I. Fuček, *Teološki naglasci novoga Reda pokore*, u: Bogoslovska smotra 46 (1976.), br. 1-2, str. 71-90.; A. Amato, *Tridentinski sabor: završna i polazna točka sakramenta pokore*, u: Bogoslovska smotra 46 (1976), br. 4, str. 405-418.

DUHOVNO BOGOSLOVLJE

Godina studija: V.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: definicija Duhovnog bogoslovlja. Studij sustavnog Duhovnog bogoslovlja: komunikacija božanskog nadnaravnoga života, život milosti, kršćanko duhovno iskustvo – iskustvo Duha Svetoga. Duhovnost u životu Crkve i neki pravci redovničke duhovnosti.

Kompetencija: Kršćanska duhovnost u susretu s istočnjačkim oblicima duhovnost.

Stječe se kompetencija autentičnog vrednovanja kršćanskog duhovnog iskustva u životu Crkve – zajednice i pojedinog vjernika.

Oblici provođenja: predavanje

Ispit: usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analizom ispitnih rezultata i anonimnom anketom među studentima.

Obavezna literatura: A.J. Matanić, *Uvod u duhovnost*, HKP i KS, Zagreb, 1994; S. Pinkaers, *Pavlov i Tomin nauk o duhovnom životu*, KS, Zagreb, 2000; Ž. Bezić, *Kršćansko savršenstvo*, Crkva na kamenu, Mostar 1986.; J. Mamić, *Razvoj suvremene duhovnosti*, HKP i KS, Zagreb, 2003.

Preporučena literatura: T. Ivančić, *Kršćanstvo u traganju za identitetom*, Zagreb, 1990. M. Špehar, *U potrazi za Duhovim iskustvom*, GK, Zagreb, 2004. .I. Rupnik, *U Vatri gorućega grma. Uvođenje u duhovni život*. Verbum, Split, 2006.

VIII. KATEDRA PASTORALNE TEOLOGIJE

TEMELJNA PITANJA PASTORALNE TEOLOGIJE

Godina studija: V.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Pastoralna teologija (PT) je teološka znanost koja reflektira sadašnju i buduću crkvenu i društvenu praksu vjere, i to: *analitički, kritički i normativno*. Interdisciplinarno je povezana sa egzegetskim, patrolozijsko-povijesnim te sustavnim teološkim područjima. Upotrebljava i religijska istraživanja čije rezultate prosuđuje, te kritički vrednuje i primjenjuje.

Važan dio čini i povijest PT-e: u Crkvi općenito, u europskom kontekstu (od doba prosvjetiteljstva) i na hrvatskom govornom području (J. Andrić, M. Štiglić, D. Kniewald, Ž. Bezić). Osobitu pozornost pridaje odnosu između teološke teorije i crkvene prakse, koju putem empirijskih spoznaja analizira i kritički vrednuje. Promišlja o pastoralnom planiranju i programiranju te mogućim profilima crkvenih službi.

Kompetencija: Student stječe sposobnost prosuđivanja pastoralne situacije u nas i predlaganja programa i planova za njeno mijenjanje.

Oblici provođenja: Kolegij se izvodi predavanjem, raspravama o istraživanjima te konzultacijama.

Ispiti: Ispiti su usmeni ili pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kvaliteta se prati anonimnom anketom.

Obvezatna literatura: P. ARAČIĆ, G. ČRPIĆ, K. NIKODEM, *Postkomunistički horizonti*, Đakovo, 2003; ARAČIĆ, (uredio) *Novi izazovi pastoralnoj teologiji*, Đakovo, 2005., P. ARAČIĆ, uredio, *Jeremija, što vidiš*, Đakovo, 2001.; BALOBAN, *Djelovanje Crkve u novim društvenim okolnostima*, Zagreb, 1995.; Ž. BEZIĆ, *Pastoralni radnik*, Zagreb, 1982. drugo prerađeno izdanje; T. J. ŠAGI-BUNIĆ, *Svećenik kome da služi*, Zagreb, 1970.; P. M. ZULEHNER, *Pastoraltheologie. Fundamentalpastoral*, Düsseldorf, 1989.

PASTORAL ZAJEDNICE

Godina studija: V.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Pastoralna teologija polazi od temeljnih pojmova "Crkva" i "zajednica" u Novom zavjetu; od apostola i proroka kao temelja Crkve, te od povijesnog razvoja službi i funkcija u Crkvi. Proučava i analizira strukture Crkve od njezinih početaka do danas. Analizira teološko i sociološko poimanje zajednice sa stupnjevitom pripadnošću Crkvi i zajednici (od enciklike "Mystici corporis Christi" do konstitucije "Lumen gentium"), kao i sa stupnjevitom tipologijom vjernika u Europi i u Hrvatskoj. Pretresa osnovne funkcije, odnosno zadaće Kristove Crkve i svake župe, a to su: naviještanje Riječi (evangelizacija i katehizacija), slavljenje euharistije i sakramenata, dijakonija te briga oko zajedništva župe. Donosi se povijesni razvoj kao i aktualna župna situacija i promišljaju modeli zajednica budućnosti, te o pokoncilskim vijećima u strukturama župe, o vođenju zajednice, o pastoralnom planiranju, te o suradnji i suodgovornosti na nižim i višim crkvenim razinama, s posebnim naglaskom na udio nezaređenih vjernika.

Kompetencija: Stječe se sposobnost programiranja rada i vođenja skupina.

Oblici provođenja: Kolegij se izvodi predavanjem i konzultacijama.

Ispiti: piti su usmeno ili pismeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Uspješnost i kvaliteta prati se anonimnom anketom.

Obvezatna literatura: HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice*, Zagreb-Zadar, 2000.; BALOBAN, *Pastoralni izazovi Crkve u Hrvata*, Zagreb, 1992.; J. BALOBAN / G. ČRPIĆ, *Određeni aspekti crkvenosti*, u: BS 70(2000.), br. 2, 257-290.; N. DE MARTINI, *Nova župa zajednica prijatelja*, Zagreb, 1982, hrvatski prijevod; T. J. ŠAGI-BUNIĆ, *Krstiti u Crkvu "malo stado" ili "veliki narod"?*, u: BS 48(1978), br. 1-2, 1-8; M. ZOVKIĆ, *Božji narod*, u: R. BRAJIČIĆ / M. ZOVKIĆ, *Dogmatska konstitucija o Crkvi „Lumen gentium“*, Komentari II. vatikanskog sabora, Zagreb, 1977, sv. II. 264-307.; P. M. ZULEHNER, *Pastoraltheologie, Gemeindepastoral*, Düsseldorf, 1989, Band 2.; Bono Z. Šagi, *Pastoral župne zajednice*, Zagreb 2001.; IVAN PAVAO II., *Christifideles laici*, Zagreb 1990.; Bono Z. Šagi, *Laici i svjetovna dimenzija Crkve*, Zagreb, 1995.; Đ. HRANIĆ, (uredio) *Mogućnosti organiziranog djelovanja vjernika laika u Hrvatskoj*, Zagreb, 2002.; M. ŠIMUNOVIĆ, *Mijenja li se slika dušobrižnika u Crkvi?*, u: BS 66(1996), br. 2-3, 387-402.

PASTORAL SAKRAMENATA

Godina studija: V.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Pastoralna teologija polazi od novog teološkog shvaćanja sakramenata i simbola. Sakramente tumači iz punine čovjekova života, uvažavajući pri tom antropološku bazu, kristološko-pneumatološku dimenziju te ekleziološku transparentnost i ekleziološku aktualizaciju sakramenata u svijetu. Polazeći od glavnih odrednica sakramenta krsta PT obrađuje svaki pojedini sakrament u pastoralnoj perspektivi, gledajući njegovu antropološku i teološku ukorijenjenost u iskustvu Crkve kroz povijest, ali i njegovo mjesto u sadašnjoj

konkretnoj crkvenoj situaciji i u konkretnom društvenom kontekstu. Uz Božji element u pastoralu sakramenata iznimnu ulogu i zadaću u podijeljenoj odgovornosti ostvaruju pastoralni djelatnici, pojedinac koji prima sakrament i cijela kršćanska zajednica.

Kompetencija:Stječe se kompetencija za rad s onima koji su kandidati za slavljenje određenih sakramenata.

Oblici provođenja: Ostvaruje se predavanjem i konzultacijama.

Ispiti: spiti su usmeni ili pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Provjera anonimnom anketom.

Obvezatna literatura: J. BALOBAN, *Pastoralni izazovi Crkve u Hrvata*, Zagreb, 1992.; J. GILENAU i suradnici, *Pastoralna teologija liturgijskih slavlja*, Zagreb, 1973, 354-443; HRVATSKI BISKUPI, *Pristup odraslih u kršćanstvo. Upute za ostvarivanje katekumenata u našim prilikama*, Zagreb, 1993.; K. RAHNER, *Überlegungen zum personalen Vollzug des sakramentalen Geschehens*, in: K. RAHNER, *Schriften zur Theologie*, Zürich-Einsiedeln-Köln, 1972, Band 10, 405-429.

PASTORAL BRAKA I OBITELJI

Godina studija: V.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 3

Sadržaj:PT osobiti naglasak stavlja na kršćanski specifikum braka, koji pored antropološke, institucionalne i partnerske dimenzije, uključuje kristološku i ekleziološku dimenziju braka. Polazi od svjetla i sjene današnje obitelji. Tematizira obitelj kao zajednicu osoba. Govori o etapama bračnog i obiteljskog pastoralu; o predbračnom pastoralu kao i o posliježenidbenom pastoralu. Tematizira i problematiku rastavljenih i ponovno oženjenih kršćana u odnosu na njihovo stupnjevito zajedništvo u Crkvi i unutar župne zajednice. Kršćanska obitelj tematizira se kao suodgovorni promicatelj vjere. Naravno da se obrađuju aktualni procesi u Europi te posebno u Hrvatskoj, posebno s obzirom na nupcijalitet, divorcijalitet i natalitet.

Kompetencija:Stječe se kompetencija uvida u stvarnost, dalekosežnost aktualnih procesa te stvaranja novim modela rada s obiteljima.

Oblici provođenja: Nastava se izvodi predavanjem, raspravama i konzultacijama.

Ispiti:Ispiti usmeno ili pismeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kontrola anonimnom anketom.

Obvezatna literatura: P. ARAČIĆ, uredio, *Obitelji, postani ono što jesi*, Đakovo, 1984.; P. ARAČIĆ, uredio, *Uspjeli brak-sretna obitelj*, Đakovo, 1989.; P. ARAČIĆ, (uredio), *Obitelj u Hrvatskoj – Stanje i perspektive*, Đakovo, 1995.; P. ARAČIĆ, *Rasti u ljubavi. Priprema za brak i obitelj i pastoral zaručnika*, Zagreb, 2000.; J. BALOBAN, *Hrvatska kršćanska obitelj na pragu XXI. stoljeća*, Zagreb, 1990.; *Europsko istraživanje vrednota –EVS – 1999. podaci za republiku Hrvatsku. djelomično izvješće*, u: BS 70(2000.), br. 2; M. VALKOVIĆ, *Problematika neuspjelih ženidbi*, u: BS 49(1979), br. 1-2, 113-142.; HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, *Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u Hrvatskoj*, Zagreb, 2002.

PROPOVIJEDNIŠTVO, I. i II.

Godina studija: V.

Semestar: zimski + ljetni

Tjedno sati: 1 + 2

ECTS bodovi: 2 + 2

Sadržaj: Kolegij proučava teoriju klasičnog govorništva, teologiju naviještanja, povijesni razvoj i liturgijski kontekst, izvore i vrste propovijedi te pripravu i nastupe.

Kompetencija: Cilj je osposobiti za javne nastupe, posebno liturgijsko propovijedanje.

Oblici provođenja: Izvodi se predavanjima i govorničkim vježbama.

Ispiti: Usmeni ispit i ocjena za aktivnost u radu u grupi.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obavezna literatura: GRAČANIN, Đuro, *Temelji govornišva*, Zagreb, b.g. SNOJ, ALOJZ SLAVKO, *Homiletika*, Ljubljana, 1997. *Prezbiteri služitelji božje riječi*, Sarajevo, 1987. *Govor o Bogu jučer i danas*, Zbornik, Split, 2005.

Pomoćna literatura: WALLNER, Silfred, *Werkbuch Predigt. Im Dialog mit der Gemeinde*, Graz, 1989.; ZERFASS, Rolf, *Grundkurs Predigt I i II*, Düsseldorf, 1987.; OTTO, Gert, *Rhetorische Predigtlehre*, Grünewald, 1999. Mainz.

IX. KATEDRA EKUMENSKE TEOLOGIJE

EKUMENSKA TEOLOGIJA, I. i II.

Godina studija: III.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 1 + 1
ECTS bodovi: 2 + 1

Sadržaj: Tumači se termin oikumene u antici i prvim stoljećima Crkve, zatim njegovo suvremeno značenje; prati se kako se rađa ekumensko gibanje, i kako ga određuje II. vatikanski koncil; razmatraju se razdoblja ekumenizma kroz opće skupštine Svjetskog vijeća Crkava; izdvajaju se teološke sastavnice i crkveni oblici jedinstva u jednoj Crkvi; razrađuje se ekumensku teologiju s obzirom na sadržaj i metodu.

Kompetencija: biva se upućenim u stvar ekumenizma, i sposobnim tu datost teološki promišljati i vrednovati. *Oblici provođenja:* predavanja, savjetovanja.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata, anonimna anketa

Ispiti: usmeno.

Obvezatna literatura: R. PERIĆ-M. LACKO, *Dekret o ekumenizmu / Dekret o istočnim katoličkim Crkvama*, FTI, Zagreb, 1987.; J. ZEČEVIĆ, *Ekumenska teologija. Materijali za studij ekumenske teologije (skripta)*, Zagreb-Remete, 2003.; N. IKIĆ, *Ekumenske studije i dokumenti*, Vrhbosanska katolička teologija, Sarajevo, 2003.

Pomoćna literatura: R. PERIĆ, *Ekumenske nade i tjeskobe*, Mostar, 1993.; T. VUKŠIĆ, *Mi i oni. Siguran identitet pretpostavka susretanja*, Vrhbosanska katolička teologija, Sarajevo, 2000.

HRVATSKI CRKVENOSLAVENSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Godina studija: IV.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Povijesne okolnosti nastanka prvog slavenskoga književnog jezika. Slavenska misija Svete Braće. Kanon staroslavenskih spisa. Glagoljica i ćirilica. Staroslavenski u dodiru sa srodnim idiomima. Hrvatsko glagoljaštvo. Jezik hrvatsko glagoljskih misala i brevijara.

Kompetencije: Stječe se kompetencija za snalaženje u problematici hrvatskoga glagoljaštva i liturgijskoga jezika (latinskoga i crkvenoslavenskoga).

Oblici provođenja: predavanja, vježbe, konzultacije.

Ispiti: pismeni, usmeni i pisani rad.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Analiza uspjeha na ispitima, razgovor sa studentima.

Obvezatna literatura: S. DAMJANOVIĆ, *Slovo iskona*, Zagreb, 2004; P. BAŠIĆ, *O hrvatskome crkvenome jeziku*, Zagreb, 2002; I. JURČEVIĆ, *Psalmi tiskani hrvatskom glagoljicom 1491. godine*, Osijek 2005.

Pomoćna literatura: P. BAŠIĆ, *Čitanka crkvenoslavenskoga jezika*, Zagreb, 1999; J. L. TANDARIĆ, *Hrvatskoglagoljska liturgijska književnost / Rasprave i prinosi*, Zagreb, 1993.

ISTOČNO BOGOSLOVLJE, I. i II.

Godina studija: V.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 2 + 2
ECTS bodovi: 2 + 2

Sadržaj: Određuje se kršćanski istok, raščlanjuje patrijaršijski ustroj Crkve, te nastajanje Crkava izvan granica Rimskog carstva; daje se povijesni i teološki presjek sviju predkalcedonskih Crkava. Naznačuju se pravoslavne Crkve, razlaže se što znači da je istočna teologija apofatična i naznačuju se izvori apofazije; razmatraju se izvori za pravoslavnu teologiju; navode se teološke razlike između Pravoslavne i Katoličke Crkve. Zatim se prati - nakon 1054. i 1453. - posebni razvoj i značaj, istaknute škole i teolozi bizantske odnosno novogrčke teologije s jedne strane, te slavenske pravoslavne teologije s druge strane.

Kompetencija: postaje se sposobnim prepoznati raznovrsne istočne Crkve, i one sjedinjene s Rimom, zatim, prosuditi i cijeliti raznolikost i teološku posebnost.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata, anonimna anketa

Ispiti: usmeno.

Obvezatna lituretura: Y. CONGAR, *Istočni raskol*, Zagreb, 1971. (skripta); J. KOLARIĆ, *Istočni kršćani*, Zagreb, 1982.; ISTI, *Pravoslavni*, Zagreb 1985; R. MIZ, *Istočne Crkve*, Novi Sad, 1997. J. KOLARIĆ, *Ekumenska trilogija (Istočni kršćani, pravoslavni, protestanti)*, Prometej, Zagreb, 2005.

Pomoćna literatura: J. PAVIĆ, *Istočno bogoslovlje I-II*, Đakovo, 1962 (skripta); T. Z. TENŠEK (prir.), *Kršćanstvo Istoka*, KS, Zagreb, 2001.

ISTOČNA LITURGIKA I IKONOGRAFIJA, I. i II.

Godina studija: V.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 1 + 1
ECTS bodovi: 1 + 1

Sadržaj: Određuje se što znači obred u istočnim Crkvama; prati se kako nastaju, razvijaju se i konačno oblikuju glavni obredi, te se ističu prepoznatljive im osobitosti; posebno se izlaže o bizantskom obredu, liturgiji, sakralnom prostoru, predmetima i liturgijskim knjigama. Izlaže se sržno o ikonoklazmu, o sadržaju i službi ikone i ikonopisa; određuje se ikonografija kao znanost, tumače se njeni izvori, sadržaj, metoda i svrha, obrazlaže se ikonografska tipologija i topologija; prati se ikonu i u poslije bizantskom razdoblju.

Kompetencija: stječe se sposobnost razumijevati i tumačiti liturgijsko i teološko bogatstvo i jedinstvenost istočnih obreda, te osobiti teološki sadržaj i liturgijsku službu ikone i ikonopisa uopće.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultata, anonimna anketa

Ispiti: usmeno.

Obvezatna literatura: J. PAVIĆ, *Liturgika (grčko-slavenskog obreda)*, Zagreb, 1961.; L. USPENSKI, *Teologija ikone*, Hilandar, 2000.; K. ONAŠ, *Ruske ikone (izvornik: Konrad ONASCH, Ikonen)*, Beograd, 1967.

Pomoćna literatura: *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*, Zagreb, 1990., 3. izd.; RAZNI AUTORI, *Hilandar*, Beograd, 1978.

X. KATEDRA LITURGIKE

TEOLOGIJA LITURGIJE

Godina studija:	I.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	2

Sadržaj: upoznavanje s osnovnim liturgijskim temama, liturgijska epistemologija; značenje i važnost liturgije u povijesti i u sadašnjem životu Crkve, odnos liturgike i drugih teoloških disciplina.

Kompetencija: stječe se mjerodavnost u vrednovanju liturgije liturgijske zbilje.

Oblici provođenja: predavanja i osobne vježbe.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultat i ankete.

Obvezatna literatura: A. ADAM, *Uvod u katoličku liturgiju*, Zadar 1993., V. ZAGORAC, *Krstova svećenička služba*, Zagreb, 1997.

Pomoćna literatura: Z. PAŽIN, *Teologija liturgije* (skripta), Đakovo, 2003. A. J. CHUPUNGO (ur.) *Scientia liturgica, 1-2*, Casal Monferrato, 1998.

POVIJEST LITURGIJE

Godina studija:	I.
Semestar:	ljetni
Tjedno sati:	2
ECTS bodovi:	2

Sadržaj: Posebni naglasci iz općeg pregleda povijesti liturgije od Novog zavjeta pa do Drugog vatikanskog sabora i poslijesaborske obnove. Pregled povijesti različitih zapadnih obitelji i obreda, osobito rimske liturgije.

Kompetencija: stjecanje vještine razumijevanja uzroka i posljedica razvoja liturgije na kršćanskom Zapadu, te mogućnost kvalitetnog vrednovanja sadašnjeg liturgijskog trenutka.

Oblici provođenja: predavanja i osobne vježbe.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultat i ankete.

Obvezatna literatura: A. ADAM, *Uvod u katoličku liturgiju*, Zadar 1993., D. KNI EWALD, *Liturgika*, Zagreb, 1937.

Pomoćna literatura: Z. PAŽIN, *Povijest liturgije* (skripta), Đakovo, 2004., B. NEUNHEUSER, *Storia della liturgia attraverso le epoche culturali*, Roma, 1977.

OSNOVE GREGORIJANSKOG PJEVANJA, I. i II.

Godina studija:	I.
Semestar:	zimski + ljetni
Tjedno sati:	1 + 1
ECTS bodovi:	2 + 1

Sadržaj: Povijest gregorijanskog pjevanja. Povijesni periodi: od početaka kršćanstva do 6. stoljeća. Zasluge pape Grgura Velikog i širenje gregorijanskog pjevanja. Pad: od 10. do 19. stoljeća. Razdoblje obnove: od 1903. do danas. Pučki oblici gregorijanskog korala: himan, sekvenca i tropi. Osnovna kvadratna notacija i njezine grupe nota. Tonusi i psalmodije. Upoznavanje s gregorijanskom baštinom u pjesmaricama i posebnim priručnicima (izdanja Solesmes).

Kompetencija: Upoznavanje s teoretskim i praktičnim (pjevanim) dijelovima gregorijanske baštine, te osnovno služenje kvadratnom notacijom u liturgijskim knjigama.

Oblici provođenja: Predavanja, pjevanje iz pjesmarica i priručnika, slušanje nosača zvuka te konzultacije.

Ispiti: Usmeno i pjevanjem.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ponavljanje teorije uz pjevanje; analiza ispitnih rezultata.

Obvezna literatura: *Crkvena glazba*, Priručnik za bogoslovna učilišta, Zagreb, 1988.; M. MARTINJAK, *Gregorijansko pjevanje, Baština i vrelo rimske liturgije*, Zagreb, 1997.

Pomoćna literatura: Gabrijela, s. M. Vlasta TKALEC, *Opća teorija gregorijanskog pjevanja*, Zagreb, 2002.

LITURGIJSKA GODINA

Godina studija: II.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Vrijeme kao "prostor" ostvarivanja Kristovog vazmenog otajstva, slavlje Kristovih otajstva u krugu liturgijske godine.

Kompetencija: stječe se mjerodavnost za razumijevanje odnosa Kristovih otajstava i sadašnjeg trenutka u kojem se ono ostvaruje.

Oblici provođenja: predavanja i osobne vježbe.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultat i ankete.

Obvezatna literatura: V. ZAGORAC, *Krist, posvetitelj vremena*, Zagreb, 1966., A. ADAM, *Uvod u katoličku liturgiju*, Zadar 1993

Pomoćna literatura: Z. PAŽIN, *Liturgijska godina* (skripte), Đakovo 1999., A. J. CHUPUNGCO (ur.) *Scientia liturgica, 1-2*, Casal Monferrato, 1998.

ŠTOVANJE SVETACA I ČASOSLOV

Godina studija: II.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 1
ECTS bodovi: 1

Sadržaj: Smisao i važnost slavljenja svetaca u liturgiji, smisao i važnost molitve časova u povijesti i u sadašnjem trenutku Crkve.

Kompetencija: stječe se mjerodavnost u vrednovanju štovanja svetaca u sklopu slavljenja Kristovih otajstava u liturgijskoj godini, te sposobnost vrednovanja molitve časova u Crkvi.

Oblici provođenja: predavanja i osobne vježbe.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultat i ankete.

Obvezatna literatura: V. ZAGORAC, *Krist, posvetitelj vremena*, Zagreb, 1966., A. ADAM, *Uvod u katoličku liturgiju*, Zadar 1993., *Časoslov*, Zagreb, 1984.

Pomoćna literatura: Z. PAŽIN, *Liturgijska godina* (skripte), Đakovo 1999., Z. PAŽIN, *Časoslov* (skripta), Đakovo, 1998.

LITURGIJSKA GLAZBA, I. i II.

Godina studija: IV.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 1 + 1
ECTS bodovi: 1 + 1

Sadržaj: Upoznavanje pretkoncilskih, koncilskih i pokoncilskih dokumenata 20. stoljeća o liturgijskoj glazbi s naglaskom na pučku crkvenu popijevku. Hrvatska glazbena tradicija: glagoljaško i pučko pjevanje. Protestantski koral i hrvatski koral. Crkvena popijevka. Tiskane knjige pučkih popijevki u povijesti. Pjesmarice 20. stoljeća. Problemi suvremene liturgijske glazbe. Upoznavanje baštine pučkih popijevki prema liturgijskoj godini.

Kompetencija: Prepoznavanje umjetničke vrijednosti raznih vrsta i stilova crkvene glazbe tijekom povijesti.

Oblici provođenja: Predavanja, pjevanje iz pjesmarica, slušanje nosača zvuka te konzultacije.

Ispiti: Usmeno i pjevanjem.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ponavljanje teorije uz pjevanje; analiza ispitnih rezultata.

Obvezna literatura: *Crkvena glazba*, Priručnik za bogoslovna učilišta, Zagreb, 1988.; M. KIRIGIN, *Konstitucija o svetoj liturgiji Sacrosanctum Concilium*, Zagreb, 1985.

Pomoćna literatura: M. STEINER (ur.), *Religijske teme u glazbi*, Zagreb, 2003.

OTAJSTVA PRISTUPA KRŠĆANSTVU

Godina studija: V.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Povijest, teologija i liturgija sakramenata inicijacije s posebnim naglaskom na današnje slavljenje tih sakramenata.

Kompetencija: stječe se mjerodavnost za razumijevanje, pripremu i slavljenje sakramenata kršćanske inicijacije.

Oblici provođenja: predavanja i osobne vježbe.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultat i ankete.

Obvezatna literatura: V. ZAGORAC, *Liturgijska otajstva*, Zagreb, 1998.

Pomoćna literatura: A. ADAM, *Uvod u katoličku liturgiju*, Zadar 1993., Z. PAŽIN, *Otajstva pristupa kršćanstvu* (skripta), Đakovo 2004.

SAKRAMENTI I BLAGOSLOVINE

Godina studija: V.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Povijest, teologija i liturgija sakramenata i blagoslovina s posebnim naglaskom na današnje slavljenje.

Kompetencija: stječe se mjerodavnost za razumijevanje, pripremu i slavljenje sakramenata i blagoslovina

Oblici provođenja: predavanja i osobne vježbe.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultat i ankete.

Obvezatna literatura: V. ZAGORAC, *Liturgijska otajstva*, Zagreb, 1998.

Pomoćna literatura: A. ADAM, *Uvod u katoličku liturgiju*, Zadar 1993., Z. PAŽIN, *Sakramenti* (skripta), Đakovo 2004., Z. PAŽIN, *Blagoslovine* (skripta), Đakovo, 1998.

SVEĆENIČKA PJEVAČKA SLUŽBA, I. i II.

Godina studija: V.

Semestar: zimski + ljetni

Tjedno sati: 1 + 1

ECTS bodovi: 2 + 2

Sadržaj: Svrha predmeta jest praktično studiranje melodija koje svećenik pjeva unutar liturgijskih slavlja, a potom o Časoslovu te o slavlju sakramenata i sakramentalna (s naglaskom na obred ukopa). Posebno mjesto zauzima slavlje Svetog trodnevlja uključujući i dijelove pjevanih Muka. upoznaju se i vlastite melodije naše Biskupije za pojedina slavlja.

Kompetencija: Sposobnost pjevanja u liturgiji služeći se shemama naučenim napamet ili koristeći uglazbljene dijelove liturgije u liturgijskim knjigama.

Oblici provođenja: Predavanja, pjevanje iz priručnika te konzultacije.

Ispiti: Pjevanjem.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ponavljanje pjevanih dijelova zajednički i pojedinačno; analiza ispitnih rezultata.

Obvezna literatura: *Svećenička pjevačka služba*, priručnik, Zagreb, 1987.; *Nedjeljni i blagdanski misal za narod*, Zagreb, 1992.; *Muka po Mateju, Marku, Luki i Ivanu*, Zagreb, 1988.

Pomoćna literatura: Šime Marović, *Svećenička pjevačka služba*, priručnik + CD, Split, 2003.

XI. KATEDRA CRKVE NE POVIJESTI

OPĆA METODOLOGIJA

Godina studija: I.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: (1+1) + 1
ECTS bodovi: 4 + 3

Sadržaj: Opća metodologija daje temeljna načela znanstveno istraživačkog rada u društvenim i humanističkim znanostima.

Kompetencija: Stječe se kompetencija znanstvenog učenja, razmišljanja i pisanja.

Oblici provođenja: predavanja i vježbe.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa.

Obvezatna literatura: R. FARINA, *Metodologia*, LAS, Roma, 1978.; J. KNIEWALD, *Metodika znanstvenog rada*, Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1993.

OPĆA CRKVENA POVIJEST, I.: Stari i srednji vijek

Godina studija: I.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 4
ECTS bodovi: 4

Sadržaj: Razdoblje starog i novog vijeka obuhvaća postanak razvoj i život Crkve; unutarnje ustrojstvo i vanjsku djelatnost Crkve, te njen utjecaj na zbivanja u tada poznatom svijetu. Na unutarnjem području razvijala je znanost, liturgiju i umjetnost. Stječe se cijelovito poznavanje opstojnosti Crkve i njen teološki razvoj u povijesti.

Kompetencija: Stjecanje poznavanja povijesti Crkve starog i srednjeg vijeka

Oblici provođenja: Predavanje

Ispiti: Pismeni i usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa

Obvezatna literatura: H. JEDIN, *Velika povijest Crkve*, sv. 1-3., Zagreb 1971., A. FRANZEN, *Pregled povijesti Crkve*, Zagreb 1970., S. KOVACIC, *Krscanstvo i Crkva u starom i srednjem vijeku*, Split 2004., F. P. RIZZO, *La chiesa dei primi secoli: lineamenti storici*, Bari 1999.

Pomoćna literatura: N. P. TANNER, *The councils of the Church : a short history*, Tokyo 2003.; A. G. HAMMAN, *La vita quotidiana dei primi cristiani*, Milano 1998.

POVIJEST CRKVE U HRVATA, I.: Stari i srednji vijek

Godina studija: I.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 4
ECTS bodovi: 4

Sadržaj: Proučava se Crkva i kršćanstvo u Hrvata na osnovi utvrđenih i dokumentiranih činjenica. Upoznaje se s bogatstvom vjerskog života i stvaranjem religioznog mentaliteta hrvatskoga naroda. Obuhvaćeno je povijesno razdoblje od dolaska i pokrštenja Hrvata i širenje kršćanstva sve do formiranja biskupija na današnjem Hrvatskom području, te ustrojstvo crkvene hijerarhije. Stječe se poznavanje najvažnijih događaja i osoba u crkvenom i političkom životu Hrvatske.

Kompetencija: Stjecanje poznavanja povijesti Crkve na području današnje Republike Hrvatske starog i srednjeg vijeka

Oblici provođenja: Predavanje

Ispiti: Pismeni i usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa

Obvezatna literatura: F. ŠANJEK, *Povijest Hrvata. Srednji vijek*, knjiga I, Zagreb 2003.; F. ŠANJEK, *Crkva i kršćanstvo u Hrvata*, Zagreb 1993.; F. ŠANJEK, *Kršćanstvo na hrvatskom prostoru. 7-20. st.* Zagreb 1996

Pomoćna literatura: N. KLAJIĆ, *Povijest Hrvata u srednjem vijeku*, Zagreb 1990.; N. BUDAK, *Prva stoljeća Hrvatske*, Zagreb, 1994.; I. GOLDSTEIN, *Hrvatski rani srednji vijek*, Zagreb 1995.; M. VIDOVIĆ, *Povijest Crkve u Hrvata* Split 1996,

OPĆA CRKVENA POVIJEST, II.: Nova i moderna

Godina studija: I.
Semestar: zimski
Tjedno sati: 4
ECTS bodovi: 4

Sadržaj: Razdoblje novo i moderno obuhvaća djelovanje Crkve od srednjovjekovnog zalaza, protestantske reformacije, prosvjetiteljskih ideja, političkih i gospodarskih revolucija i velikih ratova 20 stoljeća.

Kompetencija: Stječe se kompetencija sagledavanja cjeline crkvenog, političkog i kulturnog života novog i modernog razdoblja.

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije.

Ispiti: usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa.

Obvezatna literatura: Velika povijest Crkve, prir. H. JEDIN, 4.-6. sv., KS, Zagreb, 1971.; A. FRANZEN, *Pregled povijesti Crkve*, Zagreb 1970.; J. BOISSET, *Protestantizam*, KS, Zagreb, 1999.;

Pomoćna literatura: Narodi Europe, prir. Felipe Fernández-Armesto, Naklada zadro, Zagreb, 1997.; E. ROTERDAMSKI, *Pohvala ludosti*, Cid-nova, Zagreb, 1999.; H. RAUSCHNING, *Razgovori s Hitlerom*, Croatia projekt, Zagreb, 1998.;

POVIJEST CRKVE U HRVATA, II.: Nova i moderna

Godina studija: I.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 4
ECTS bodovi: 4

Sadržaj: Dolazak Turaka u jugoistočnu Europu u 14.st. uzrokovao je velike migracije stanovništva, nestanak crkvenog ustroja u velikom dijelu današnje Hrvatske i cijele Bosne i Hercegovine i nestanak srednjovjekovnih redova. Razdoblje od 18. do 20. stoljeća je

razdoblje nacionalnog buđenja, kulturnog napretka i stjecanja crkvene samostalnosti osnutkom Zagrebačke nadbiskupije.

Kompetencija: Steže se kompetencija poznavanja najvažnijih događaja, osoba u crkvenom i političkom životu na hrvatskim prostorima kao i međusobna povezanost i uvjetovanost s europskim političkim i crkvenim prilikama.

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije.

Ispiti: usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa.

Obvezatna literatura: F. ŠANJEK, *Crkva i kršćanstvo u Hrvata*, KS, Zagreb 1993.; M. VIDOVIĆ, *Povijest Crkve u Hrvata*, Split 1996.; E. GAŠIĆ, *Kratki povijesni pregled biskupija Bosansko-Đakovačke i Srijemske*, Državni arhiv, Osijek, 2000.

Pomoćna literatura: W. B. TOMLJANOVICH, *Biskup Josip Juraj Strossmayer: Nacionalizam i moderni katolicizam u Hrvatskoj*, HAZU, Zagreb, 2001.; B. KAŠIĆ, *Putovanja*, Privlačica, Privlaka, 1987.

XII. KATEDRA KANONSKOG PRAVA

UVOD U KANONSKO PRAVO

Godina studija: III.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 1

ECTS bodovi: 1

Sadržaj: *U širem smislu:* Uvod u kanonsko pravo. *U užem smislu:* iskonski identitet prava, specifičnost pravnog uređenja (filozofija prava); institucionalna dimenzija Crkve sakramenta spasenja (teologija prava); povijesna sinteza izvora kanonskoga prava. Težište se stavlja na načela reguliranja među personalnih odnosa.

Kompetencija: Potrebno razumijevanje prava i pravnoga uređenja u društvu i u Crkvi.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije, aktivno uključenje studenata u nastavu.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa ili ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: N. ŠKALABRIN, *Uvod u kanonsko pravo*, Đakovo, 1994.; V. MILIČIĆ, *Opća teorija prava i države I*, Zagreb, 1996.

OPĆE ODREDBE - I. KNJIGA ZAKONIKA

Godina studija: III.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 3

ECTS bodovi: 2

Sadržaj: *U širem smislu:* Opće odredbe (kann. 1-203). *U užem smislu:* crkveni zakoni; fizičke i pravne osobe; pravni čini; vlast upravljanja; crkvene službe; zastara. Težište se stavlja na temeljna opća načela kanonskoga pravnog uređenja.

Kompetencija: Potrebno razumijevanje i primjenu odredaba kanonskoga prava.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije, aktivno uključenje studenata u nastavu.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa ili ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: J. BRKAN, *Opće odredbe Zakonika kanonskoga prava*, Makarska, 1997.; N. ŠKALABRIN, *Opće odredbe*, (skripta), Đakovo, 2005.

BOŽJI NAROD - II. KNJIGA ZAKONIKA

Godina studija: III.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 4

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: U širem smislu: Božji narod (kann. 204-746). U užem smislu: Vjernici; vrhovna crkvena vlast; partikularne Crkve i njihove skupštine; ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života. Težište se stavlja na poznavanje pravnoga položaja vjernika, upoznavanje institucija opće i partikularne Crkve te na primjenu odredaba na pojedine crkvene službe.

Kompetencija: Cilj predmeta je stjecanje temeljnih znanja za potrebno razumijevanje i primjenu odredaba II. knjige Zakonika.

Oblici provođenja: Predavanja.

Ispiti: Pismeni ili usmeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obvezna literatura: *Zakonik kanonskoga prava s izvorima*, Zagreb 1996.; N: ŠKALABRIN, *Božji narod*, (skripta), Đakovo, 1995.; J. BRKAN, *Župa u zakonodavstvu Katoličke crkve*, Split, 2004.; J. BRKAN, *Obveze i prava vjernika laika*, Split, 2005.

Pomoćna literatura: IVAN PAVAO II., *DAT ĆU VAM PASTIRE (PASTORES DABO VOBIS)*, Glas Koncila, Zagreb, 1992.

NAUČITELJSKA SLUŽBA CRKVE - III. KNJIGA ZAKONIKA

Godina studija: V.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 1

ECTS bodovi: 1

Sadržaj: U širem smislu: Naučiteljska služba Crkve (kann. 747-833). U užem smislu: naviještanje Božje riječi; crkvena misijska djelatnost; katolički odgoj; sredstva društvenoga priopćavanja i posebno knjige. Težište se stavlja na temeljne odredbe o naučiteljskoj službi Crkve kao njezine primarne zadaće.

Kompetencija: Cilj predmeta je stjecanje temeljnih znanja za potrebno razumijevanje i primjenu odredaba III. knjige Zakonika.

Oblici provođenja: Predavanja.

Ispiti: Pismeni ili usmeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obvezna literatura: *Zakonik kanonskoga prava s izvorima*, Zagreb 1996.; N: ŠKALABRIN, *Naučiteljska služba Crkve*, (skripta), Đakovo, 1995.; *Ugovori između Svete Stolice i Republike Hrvatske*, Zagreb, 2001.; *NAPUTAK O NEKIM PITANJIMA SURADNJE VJERNIKA LAIKA U SVEĆENIČKOJ SLUŽBI*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1998.

Pomoćna literatura: IVAN PAVAO II., *CATECHESI TRADENDAE*, Glas koncila, Zagreb, 1994.; *CRKVENI DOKUMENTI O INTERNETU*, IKA, Zagreb, 2002..; HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA. *Crkva i mediji*, Glas Koncila, Zagreb, 2006.

ŽENIDBA - IV. KNJIGA ZAKONIKA

Godina studija: IV.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 4

ECTS bodovi: 4

Sadržaj: U širem smislu: Posvetiteljska služba Crkve (kann. 834-1253). U užem smislu: sakramenti; bogoštovni čini; sveta mjesta i vremena. Težište se stavlja na ženidbeno pravo Katoličke Crkve, osobito na zapreke, ženidbenu privolu i oblik sklapanja ženidbe.

Kompetencija: Potrebno razumijevanje i primjenu odredaba IV. Knjige Zakonika.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije, aktivno uključenje studenata u nastavu.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa ili ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: N. ŠKALABRIN, *Ženidba. Pravno-pastoralni priručnik*, Đakovo, 1995.; M. BERLJAK, *Kanonski oblik ženidbe*, Zagreb, 1999.; M. BERLJAK, *Sakramenti ozdravljenja*, Zagreb, 2004.; V. BLAŽEVIĆ, *Ženidbeno pravo Katoličke crkve. Pravno-pastoralni priručnik*, Zagreb, 2004.

VREMENITA CRKVENA DOBRA - V. KNJIGA ZAKONIKA

Godina studija: IV.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 1

ECTS bodovi: 1

Sadržaj: *U širem smislu:* Vremenita crkvena dobra (kann. 1254-1310). *U užem smislu:* stjecanje; posjedovanje; upravljanje i otuđivanje crkvenih dobara; ugovori i napose otuđenje; nabožne volje i nabožne zaklade. Težište se stavlja na upravljanje vremenitim crkvenim dobrima.

Kompetencija: Potrebno razumijevanje i primjenu odredaba V. knjige Zakonika.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije, aktivno uključenje studenata u nastavu.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa ili ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: N. ŠKALABRIN, *Vremenita crkvena dobra*, (skripta) Đakovo, 2000.; *Ugovori između Svete Stolice i Republike Hrvatske*, Zagreb, 2001.

KAZNENE MJERE U CRKVI - VI. KNJIGA ZAKONIKA

Godina studija: V.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 1

ECTS bodovi: 1

Sadržaj: *U širem smislu:* Kaznene mjere u Crkvi (1311-1399). *U užem smislu:* kažnjiva djela i kazne; kazne za pojedinačna kažnjiva djela. Težište se stavlja na odredbe o sankcijama u Crkvi.

Kompetencija: Potrebno razumijevanje i primjenu odredaba VI. knjige Zakonika.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije, aktivno uključenje studenata u nastavu.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa ili ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: N. ŠKALABRIN, *Kaznene mjere u Crkvi*, Đakovo, 2004.

POSTUPCI - VII. KNJIGA ZAKONIKA

Godina studija: V.

Semestar: ljetni

Tjedno sati: 1

ECTS bodovi: 1

Sadržaj: *U širem smislu:* Postupci (kann. 1400-1752). *U užem smislu:* crkveno sudstvo općenito; parnično suđenje; neki posebni postupci. Težište se stavlja na ženidbene postupke.

Kompetencija: Potrebno razumijevanje i primjenu odredaba VII. knjige Zakonika.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije, aktivno uključenje studenata u nastavu.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa ili ispitni rezultati.

Obvezatna literatura: N. ŠKALABRIN, *Postupci*, Đakovo, 2000.

XIII. KATEDRA RELIGIOZNE PEDAGOGIJE I KATEHETIKE

TEMELJNA PITANJA RELIGIOZNOG ODGOJA I KATEHEZE

Godina studija:	II.
Semestar:	zimski
Tjedno sati:	1
ECTS bodovi:	1

Sadržaj: Epistemološki status religioznog odgoja i kateheze i znanstveni – nastavni profil ove sveučilišne discipline: razvoj složene teorije o katehatici u povezanosti s religioznom pedagogijom. Dvostruka uporišna točka kolegija leži u teološkim i odgojnim znanostima. U tom kontekstu posebice se ističe izvornost religioznog odgoja i kateheze u odnosu na sustavnu teologiju kao i otklon od njezine podređenosti.

Kompetencija: Na teološko – pedagoškim odrednicama kao teorijsko-uporišnoj osnovi naznačiti identitet kateheze općenito, te vjeronauka u školi i kateheze u župi na poseban način. Uz to će se dobiti saznanja o kurikularnoj paradigmi u hrvatskim uvjetima.

Oblici provođenja: Predavanja.

Ispiti: Mogućnost usmenih i pismenih ispita.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obvezatna literatura: E. Alberich, *Kateheza danas. Priručnik fundamentalne katehetike*, KSC, Zagreb, 2002; A. Pavlović, *Putovima vjerskog odgoja. Obitelj-škola-župna zajednica*, Crkva na kamenu, Mostar 2005; Kongregacija za kler, *Opći direktorij za katehezu*, KS i NKU, Zagreb, 2000; Ivan Pavao II., *Catechesi tradendae*. Apostolska pobudnica, GK, Zagreb, 1979; Biskupi Jugoslavije, *Radosno naviještanje evanđelja i odgoj u vjeri. Temeljne smjernice o obnovi religioznog odgoja i kateheze*, KS, Zagreb, 1992. (2. izdanje); Ivica Pažin, *Temeljna pitanja religioznog odgoja i kateheze. Interna skripta*, Đakovo, 2005.

Pomoćna literatura: E. Alberich, *Kateheza i crkvena praksa*, KSC, Zagreb, 1986; M. Pranjić, (ur.), *Religijsko – pedagoško katehetski leksikon*, KSC, Zagreb, 1991.

OSNOVE METODIKE I DIDAKTIKE RELIGIOZNOG ODGOJA I KATEHEZE

Godina studija:	IV.
Semestar:	ljetni
Tjedno sati:	1
ECTS bodovi:	1

Sadržaj: Shvaćanje znanstvene discipline religijske pedagogije i katehetike, kao i njezine didaktike i metodike. Spoznaja temeljnih principa didaktike i metodike općenito, kao i didaktike i metodike religioznog odgoja i kateheze posebice. Prikaz didaktike i metodike religioznog odgoja i kateheze na području hrvatskih dostignuća, te vlastitosti osnova u kontekstu europskih promišljanja o didaktici i metodici religioznog odgoja i kateheze.

Kompetencija: Poznavanje temeljnih teorijskih principa didaktike i metodike religioznog odgoja i kateheze kao preduvjeta daljnjem katehetskom promišljanju i djelovanju.

Oblici provođenja: Predavanja.

Ispiti: Mogućnost usmenoga i pismenoga ispita.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa na kraju semestra.

Obvezatna literatura: Hrvatska biskupska konferencija, *Program katoličkog vjeronauka u osnovnoj školi*, KS, Zagreb, 2003; M. Pranjić, *Metodika vjeronaučne nastave*, KSC, Zagreb, 1997; J. Baričević, *Katehetsko – komunikacijski pristupi u susretu s biblijskim tekstovima*, u: *Diacovensia*. Teološki prilozi 2 (1994.)1, str. 110.-146; V. Poljak, *Didaktika*, ŠK, Zagreb, 1990; I. Pažin, *Osnove metodike i didaktike religioznog odgoja i kateheze. Interna skripta*, Đakovo, 2005.

Pomoćna literatura: A. Pavlović, *Vjeronaučni udžbenik kao didaktičko sredstvo vjeronaučne nastave*, u: *Isti, Putovima vjerskog odgoja*, Crkva na kamenu, Mostar, 2005., str. 247.-269; E. Gross/K. König, *Religionsdidaktik in Grundregeln. Leitfaden für den Religionsunterricht*,

Verlag Friedrich, Regensburg, 1996; A. Battke/ Th. Fitzner/ R. Isak/ U. Lochmann (ur.), *Schulentwicklung-Religion-Religionsunterricht. Profil und Chance von Religion in der Schule der Zukunft*, Herder, Freiburg-Basel-Wien, 2002.

KATEHEZA ŽIVOTNIH DOBI, I. - predškola, osnovna škola

KATEHEZA ŽIVOTNIH DOBI, II. - srednja škola, mladi i odrasli

Godina studija: III.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 2 + 2
ECTS bodovi: 2 + 2

Sadržaj: Na temelju teološko-pedagoških parametara elaborira se uporišna teorijska osnova za religijski odgoj i katehezu svih životnih dobi, uključujući i obitelj te razna mjesta ostvarivanja. Pri tom se osvještuje delikatni aspekt: polazi se od šarolikog postojećeg stanja u praksi i kreira se te provjerava obnovljena radna shema na znanstvenim osnovama. Religijski odgoj i kateheza životnih dobi razvija se temeljem raznih dijalektičkih napetosti koje proizlaze iz epistemološkoga statusa ove discipline, posebice napetosti između vjernosti Bogu i čovjeku, božanske i ljudske zrelosti, sadržaja i metode, teološke i pedagoške dimenzije, znanstvenog i iskustvenog, te znanstvenog i umjetničkog, kao i teorije i prakse.

Kompetencija: Spoznaja razvojno psiholoških datosti pojedine dobi. Temeljem spoznaja psihološkoga razvoja osobe, studenti spoznaju mogućnosti buđenja otvorenosti čovjeka za transcendentno kao i moguće praktično teološko iskustvo čovjeka. Vjernost Bogu i vjernost čovjeku, kao aksiom djelovanja Crkve, postaje temeljno pravilo budućega rada i promišljanja studenata.

Oblici provođenja: Predavanja.

Ispiti: Usmeni i pismeni.

Pracnje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa među studentima pred kraj semestra.

Obvezatna literatura za oba semestra: J. COLOMB, *Kateheza životnih dobi*, KSC, Zagreb, 1991; A. Hobljaj, *Teološko-katehetska ishodišta vjerskog odgoja u ranom djetinjstvu*, GK, Zagreb, 2006; B. Starc i drugi (ur.), *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi. Priručnik za odgojitelje, roditelje i sve koji odgajaju djecu predškolske dobi*, Golden mark.-Tehnička knjiga, Zagreb, 2004; R. Oerter/L. Montada, *Entwicklungspsychologie. Ein Lehrbuch*, Beltz, PsychologieVerlagsUnion, Weinhheim, 1995; E. J. Korherr, *Pädagogische Psychologie für Theologen. Entwicklungspsychologische Grundlagen*, Graz, 1990; Hrvatska biskupska konferencija, *Program katoličkoga vjeronauka u osnovnoj školi*, KS, Zagreb, 2003; E. Alberich/ A. Binz, *Odrasli i kateheza. Elementi katehetske metodologije za odraslu dob*, KSC, Zagreb, 2002.

Pomoćna literatura: Hrvatska biskupska konferencija, *Program nastave katoličkog vjeronauka za srednje škole*, KSC, Zagreb, 2002; B. Gromm, *Religionspädagogische Psychologie. Kleinkind, Schüler, Jugendlicher*, Patmos, Düsseldorf, 1981.

METODIČKE VJEŽBE IZ KATEHETIKE, I. i II.

Godina studija: V.
Semestar: zimski + ljetni
Tjedno sati: 1 + 1
ECTS bodovi: 2 + 2

Sadržaj: Tumačenje i ponavljanje teorijskih i praktičnih osnova vjeronaučne didaktike i metodike s ciljem ostvarivanja konkretnih metodičkih vježbi u osnovnim i srednjim školama. Provedba teorijskih saznanja pedagoške psihologije za teologe i izobrazba u praktičnim metodičkim i didaktičkim strukturiranjima vjeronaučnih i drugih procesa.

Kompetencija: Student svladava osnove praktičnoga rada s djecom i mladima na temelju teorijskih i praktično primijenjenih priprema za rad. Usavršavanje osnovnih metodičkih oblika

i metoda rada u cilju što kvalitetnije interakcije u komunikacijskim i vjeronaučnim, odnosno katehetskim procesima.

Oblici provođenja: Predavanja i metodičke vježbe.

Ispiti: Postoji mogućnost usmenoga i pismenoga ispita uz konkretnu prisutnost hospitacijama izabranih mentora u osnovnim i srednjim školama, odnosno organiziranja i održavanja oglednih vjeronaučnih susreta u osnovnim i srednjim školama.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa studenata pred kraj semestra te njihov kritički osvrt na praktičnu provedbu metodičkih vježbi.

Obvezatna literatura: Hrvatska biskupska konferencija, *Program katoličkog vjeronauka u osnovnoj školi*, KS, Zagreb, 2003; M. Pranjčić, *Metodika vjeronaučne nastave*, KSC, Zagreb, 1997; J. Baričević, *Katehetsko – komunikacijski pristupi u susretu s biblijskim tekstovima*, u: Diacovensia. Teološki prilozi 2 (1994.)1, str. 110.-146; V. Poljak, *Didaktika*, ŠK, Zagreb, 1990; I. Pažin, *Osnove metodike i didaktike religioznog odgoja i kateheze. Interna skripta*, Đakovo, 2005; Hrvatska biskupska konferencija, *Program nastave katoličkog vjeronauka za srednje škole*, KSC, Zagreb, 2002;

Pomoćna literatura: E. Paul, *Methoden*, u: E., Feifel, *Handbuch der Religionspädagogik II.*, Gütersloh-Zürich, 1974., str. 145.-171; B. Gromm, *Methoden für Religionsunterricht, Jugendarbeit und Erwachsenenbildung* (10. izdanje), Patmos, Düsseldorf, 1996; G. Adam/ R. Lachmann (ur.), *Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht*, Göttingen. 1993.

XIV. KATEDRA SOCIJALNOG NAUKA CRKVE

SOCIJALNI NAUK CRKVE I.: Povijest i sustavni prikaz

Godina studija: IV.

Semestar: zimski

Tjedno sati: 2

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Obraćanje kao centralni zahtjev Kristove poruke nema odjeka samo na život pojedinca, nego potiče promjene i oblikovanje svih područja društvenog života u skladu sa stvarnošću novog života u Kristu. Predavanja obrađuju pitanja naziva ove discipline, teološkog utemeljenja i nadležnosti Crkve, odnosa prema moralnoj teologiji, objekta, spoznajnih izvora i metode, osnovnih principa kao što su: personalnost, solidarnost, supsidijarnost, opće dobro, opća namjena dobara. Nakon povijesnog pregleda predstavljaju se sadržaji temeljnih socijalnih dokumenata od Leona XIII do Pija XII.

Kompetencija: Znanja o osnovama i temeljnim pojmovima socijalnog nauka Crkve te o njegovom povijesnom razvoju.

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije

Ispiti: pismeno i usmeno

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata

Obvezatna literatura: J. HÖFFNER, *Kršćanski socijalni nauk*, Zagreb, 2005.; M. VALKOVIĆ (ured.), *Socijalni dokumenti Crkve*, Zagreb, 1991.; PAPINSKO VIJEĆE «IUSTITIA ET PAX», *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, Zagreb, 2005.; R. WEILER, *Uvod u katolički socijalni nauk*, Zagreb, 1995.

Pomoćna literatura: S. BALOBAN, *Etičnost i socijalnost na kušnji*, Zagreb, 1997.; Bogoslovska smotra 62 (1992.), br. 1-4; Bogoslovska smotra 74 (2004.) br. 2 (o solidarnosti); J. KUNIČIĆ, *Katolička društvena nauka – Katolička sociologija*, Zagreb, 1971.; A. KLOSE i dr. (izd.), *Katholisches Soziallexikon*, Innsbruck i dr., 1980.

SOCIJALNI NAUK CRKVE, II.: Glavne teme i enciklike

Godina studija: IV.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 2
ECTS bodovi: 2

Sadržaj: Posljednjih desetljeća, a posebno tijekom II. Vat. koncila, došlo je u Crkvi općenito, a onda i u njezinom socijalnom nauku do značajnih promjena: mijenja se stav Crkve prema svijetu, njezin pogled se širi na svjetske probleme, dolazi do promjene u metodološkom pristupu problemima, pastoralna usmjerenost socijalnog nauka itd. U nastavku predavanja iz zimskog semestra obrađuju se socijalni dokumenti Ivana XXIII, II. Vatikanskog koncila, Pavla VI i Ivana Pavla II. Na koncu se pogled se usmjerava na odnos socijalnog nauka i teologije oslobođenja te političke teologije.

Kompetencija: sposobnost za prenošenje socijalnog nauka Crkve i osobni angažman u socijalnom životu.

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije

Ispiti: pismeno i usmeno

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata

Obvezatna literatura: M. VALKOVIĆ (ured.), *Socijalni dokumenti Crkve*, Zagreb, 1991.; PAPINSKO VIJEĆE «IUSTITIA ET PAX», *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, Zagreb, 2005.; J. HÖFFNER, *Kršćanski socijalni nauk*, Zagreb, 2005.; B. HÄRING, *Kristov zakon – Slobodni u Kristu*, sv. 3., Zagreb, 1986, str. 223-571

Pomoćna literatura: W. KERBER i dr. (izd.), *Katholische Gesellschaftslehre im Überblick. 100 Jahre Sozialverkündigung der Kirche*, Frankfurt a. M., 1991.; H. CARRIER, *Dottrina sociale. Nuovo approccio all'insegnamento sociale della Chiesa*, Milano, 1993.; P. DE LAUBIER, *Il pensiero sociale della Chiesa cattolica*, Milano, 1994.; O. v. NELL-BREUNING, *Soziallehre der Kirche. Erläuterungen der lehramtlichen Dokumente*, Wien, 1983.; Bogoslovska smotra 62 (1992.), br. 1-4, str. 23-38.

TEOLOŠKA SOCIJALNA ETIKA

Godina studija: V.
Semestar: ljetni
Tjedno sati: 3
ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Uz naziv, značenje i smještaj kolegija unutar Katedre socijalnog nauka Crkve, prvi dio kolegija, polazeći od kršćanskog poimanja čovjekove društvene naravi, obrađuje suvremene teorije o državi i civilnom društvu te različita poimanja i aspekte općeg dobra i socijalne države. Drugi dio, pod etičko-socijalnim vidom, obrađuje suvremena pitanja poput poziva kršćanina u svijetu, etike i kulture, društveno-gospodarskog života, etike i politike, rata i mira.

Kompetencija: Stječe se teorijska sposobnost u tumačenju etičko-socijalne dimenzije javnoga života te sposobnost snalaženja kršćana u društvenom i crkvenom životu.

Oblici provođenja: predavanja i konzultacije.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: B. Häring, *Kristov zakon*, sv. 3., Zagreb, 1986.; S. Baloban (ur.), *Hrvatski identitet u Europskoj uniji*, Zagreb, 2003.; S. Baloban (ur.), *Izazovi civilnog društva u Hrvatskoj*, Zagreb, 2000.; R. Coste, *Političke zajednice*, Zagreb, 1995.; V. Dugalić, *Kršćanski caritas i socijalna politika*, u: *Diacovensia* 12 (2004.), br. 2, str. 241-302.

Pomoćna literatura: S. Baloban, *Etičnost i socijalnost na kušnji*, Zagreb, 1997.; Vijeće za laike HBK, *Crkva, demokracija, opće dobro u Hrvatskoj*, Zagreb, 1995.; I. Koprek (ur.), *Ljudska prava*, Zagreb, 1999.; A. Stres, *Sloboda i pravednost*, Zagreb, 2001.

ZAJEDNIČKI OBVEZATNI KOLEGIJI

LATINSKI JEZIK I. i II.

Godina studija:	I i II.
Semestar:	zimski + ljetni
Tjedno sati:	(I. god. 2 sata; II. god. 1sat) + (I. god. 2 sata; II. god. 1sat)
ECTS bodovi:	(1 + 1) + (1 + 1)

Sadržaj: Latinski I. je namijenjen studentima koji ili uopće nisu učili latinski, ili su ga učili manje od 4 godine; upućuje studenta da temeljno upozna latinski jezik, poglavito morfologiju. Latinski II. proširuje stečeno znanje, obrađuje sintaksu i prevodi štivo, osobito crkveno latinsko. **Kompetencija:** omogućuje bolje razumijevati latinsku teološku terminologiju, pa i čitati lakše štivo.

Oblici provođenja: predavanja i vježbe.

Ispiti: usmeno ili pismeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: prosudba rezultata na ispitima.

Obvezatna literatura: V. GORTAN - O. GORSKI - P. PAUŠ, *Elementa Latina*, Zagreb, 1991.; P. BAŠIĆ, *Latine discere*, Zagreb, 2000.

Pomoćna literatura: P. KOBAS, *Fontes Latini*, Orašje, 2003.; Tekstovi iz isprava: II. vatikanski koncil.

IZBORNI KOLEGIJI

Zimski semestar:

RAZVOJNA PSIHOLOGIJA

Sadržaj: Psihološki aspekti ljudskog razvoja. Kratka povijesna panorama. Metode i tehnike istraživanja psihičkog razvoja. Narav psihičkog razvoja. Zakoni i karakteristike razvoja. Faze razvoja općenito. Razvojne faze pojedinačno od prenatalnog perioda do starosti. U pojedinoj fazi analiziramo psihofizički, intelektualni, emocionalni i socijalni razvoj. Izabrane teme kao: duhovno-religiozni razvoj koji prati psihofizički rast.

Kompetencija: Sposobnost odgoja djece, sposobnost rada s osobama različite dobi, posebno djecom i mladima.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije i aktivno uključivanje samih studenata.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Slobodno izjašnjavanje studenata, primjedbe i sugestije, ankete.

Obavezna literatura: F. Imoda, *Razvoj čovjeka*, KS, Zagreb, 2004.; I Furlan, *Čovjekov psihički razvoj*, Zagreb, 1991.

Preporučena literatura: J. Piaget, *Psihologija djeteta*, Novi Sad, 1990.; Ž. Bezić, *Razvojni put mladih*, Đakovo, 1989.; A. Arto, *Psihologia evolutiva*, Rim, 1990.; C. Rogers, *Entwicklung der Persoenlichkeit*, Stuttgart, 1994.

STAROKRŠĆANSKA ARHEOLOGIJA

Sadržaj: Značenje i definicija samog pojma arheologije, te povijesni razvoj arheologije. Definicija i zadaće starokršćanske arheologije i njen povijesni razvoj. Upoznavanje s najbitinijim vrelima za kršćansku arheologiju. Sažeti pregled po granama starokršćanske arheologije s prikazom razvoja starokršćanske topografije, arhitekture, ikonografije, te epigrafije.

Kompetencija: Stjecanje temeljnih znanja o kršćanskoj arheologiji

Oblici provođenja: Predavanje

Ispiti: Pismeni i usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa

Obvezatna literatura: VICKO KAPITANOVIĆ, *Kršćanska arheologija*, Split 2006.; PASQUALE TESTINI, *Archeologia cristiana*, Roma ed. 2., 1980.

Pomoćna literatura: FABRIZIO BISCONTI, *Temi di iconografia paleocristiana*, Città del Vaticano 2000.; D. MAZZOLENI, *Epigrafi del mondo Cristiano antico*, Roma 2002.; F. BISCONTI – H. BRANDENBURG, *Sarcofagi antichi, paleocristiani e altomedievali*, Città del Vaticano 2004.

PASTORAL MLADIH

Sadržaj: Pastoral mladih ili mladeži je dio sveukupnog pastoralno-crkvenog djelovanja. On se suočava sa činjenicom sve težeg pronalaženja adekvatnog približavanja kršćanske poruke mladim ljudima na njima razumljiv način. Kroz ovaj kolegij se želi zajednički promišljati o mogućnostima pastoralnog angažmana s mladim ljudima, o sadržajima evangelizacije mladih, o ulozi pastoralnih djelatnika u radu s mladima i dr..

Kompetencija: Upoznavanje sa problematikom mladih ljudi (vjernika) danas i mogućnostima pastoralnog rada s njima, s ciljem osobnog pastoralnog angažmana.

Oblici provođenja: Predavanja uz interaktivni rad.

Ispiti: Mogućnost usmenih i pismenih ispita.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra i slobodno izjašnjavanje studenata.

Obavezna literatura: ČRPIĆ, Gordan, *Religijske tendencije srednjoškolske omladine*, u: VĐSB, 123(1995)10, str. 459-471.; PAVLOVIĆ, Ante, *Religijska socijalizacija i crkveno-religijske aktivnosti mladih u Hrvatskoj (1945.-1999.)*, u: ARACIĆ, Pero (ur.), «Jeremija, što vidiš?», Diacovensia, Đakovo 2001., str. 77-98.; BALOBAN, Josip, *Perspektive katehizacije mladeži kod nas*, u: Isti, *Pastoralni izazovi Crkve u Hrvata*, KS, Zagreb 1992., str. 108-120.; ŠIMUNOVIĆ, Milan, *Evangelizacija mladih – pastoralni problem ili šansa?*, u: Isti, *Pastoral za novo lice Crkve*, KS, Zagreb 2006., str. 153-168.; ŠOLIĆ, Petar, *Svećenik u službi mladih*, u: Isti, *Radost ljubavi*, CuS, Split 1994., str. 143-154.; *Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije* 130(2002)2; VUČKOVIĆ, Ante, *Kršćanski navještaj Boga i nova religioznost kod mladeži*, u: BS 68(1998)1-2, str. 47-64.; AA.VV., *Vjera mladih i župska zajednica. Zbornik radova X. I XI. Katehetske ljetne škole, Varaždin 1981. – Pazin, 1982.*, KS, Zagreb 1983..

Preporučena literatura: VECCHI, Juan Edmundo, *Pastoral mladih*, KSC, Zagreb 1998.; KRÄTZL, Helmut, *Kirche kann in der Zukunft nicht auf die Jugend verzichten*, u: Isti, *Neue Freude an die Kirche*, Tyrolia, Innsbruck-Wien, 2001., str. 240-254.; TRSTENJAK, Tonči, *Mladi i Crkva – od objekta do subjekta evangelizacije*, u: OŽ 45(1990)3, str. 144-152.

SAKRALNO GRADITELJSTVO

Sadržaj: Osnovni graditeljski pojmovi, oblici i teme. Pretkršćanski sakralni prostori. Sakralni prostori nekršćanskih vjera. Kršćanski sakralni prostori. Crkva kao građevina. Modeli kršćanskih crkava. Elementi graditeljstva crkava. Dimenzioniranje, oblik i organizacija sakralnog prostora. Odnos korisnika (vjernika, svećenika) i graditelja pri planiranju i gradnji crkava. Povijesni razvoj kršćanskog sakralnog graditeljstva. Recentni primjeri izgradnje crkava u svijetu i Hrvatskoj.

Kompetencija: Upoznavanje i razumijevanje elemenata i kompozicije kršćanskih sakralnih prostora te povijesnog razvoja sakralnog graditeljstva uz osvrt na hrvatske i lokalne regionalne primjere.

Oblici provođenja: Predavanja i seminarski rad.

Ispiti: Seminarski rad.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: U okviru predmeta studenti izrađuju seminar u kojem samostalno tekstualno i grafički prikazuju odabrane teme iz područja sakralnog graditeljstva, primjenjujući znanja izložena na predavanjima. Studenti seminar predstavljaju kolegama u okviru kratkih petominutnih prezentacija.

Obvezatna literatura: A. BADURINA, B. ŠKUNCA, F. ŠKUNCA, *Sakralni prostor tijekom povijesti i danas*, Zagreb 1987.

Pomoćna literatura: H. W. JANSON, A. F. JANSON, *Povijest umjetnosti*, Stanek, Varaždin 2003.; W. MÜLLER, G. VOGEL, *Atlas arhitekture*, Golden marketing, Zagreb 1999. S. SEKULIĆ-GVOZDANOVIĆ, *Crkve – tvrđave u Hrvatskoj*, Školska knjiga, Zagreb 1994.; T. ĐURIĆ, D. FELETAR, *Stari gradovi, dvorci i crkve Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema*, Hrvatski zemljopis, Zagreb 2002.

STAROZAVJETNA ESHATOLOGIJA

Sadržaj i opis: Smisao izbornog predmeta je studentima teologije posredovati opću predodžbu o tzv. „posljednjim stvarima“, počevši od smrti, koje imaju određenu važnost u biblijskoj poruci Starog zavjeta, kao što je npr. predodžba o carstvu mrtvih, o uskrsnuću, o nebu i paklu, o vječnim stanovima i vječnome životu. Prije svega ispitat će se na koji su način Izraelci shvaćali antropologiju i jesu li u čovjeku poznavali kakav sastavni dio koji ostaje nakon smrti. Prvi elementi transcendentalne eshatologije: uznesenja; vrhunac starozavjetne eshatološke nauke: nauka knjige Mudrosti; problem uskrsnuća u Starom zavjetu.

Stječe se **kompetencija** samostalnog sučeljavanja s različitim mišljenjima o ovoj građi. Kao što nas zanima povijest i sadašnjost, tako nas zanima i budućnost. Duga evolucija svemira ide, ukoliko se nas tiče, prema nekom smirenju i svrsi. Ona će imati i svoj kraj. U pitanju je i naš osobni interes, jer se radi o nama. Mi smo glavni subjekt eshatologije. U svjetlu eshatologije dobivaju sve stvari svoju pravu vrijednost (aksiologija). Ispravna, živa, prosvijetljena eshatologija daje veliku snagu u poteškoćama, ustrajnost u naporima, radost u neizbježivim križevima zemaljskog života. Zbog dogmatske važnosti, važno je znati što su o toj stvari znali Izraelci. To je glavni problem ljudskog života. A važno je i za Novi zavjet, jer on proizlazi iz Staroga.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije i aktivno uključivanje studenata u nastavu vježbama. *Ispiti:* usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura: Rudolf SCHÜTZ, *Starozavjetna eshatologija*, skripta ad usum auditorum, Đakovo, 1975; J. WEISMAYER, *Nada u dovršenje*, (ciklostilom), ITKL, Zagreb, 1985.

Preporučena literatura: Rudolf SCHÜTZ, *Les idées eschatologiques du Livre de la Sagesse*, Strasbourg, 1935; *Božanska budućnost i čovjekove nade*, u: Služba riječi 10(1970),10-32; Norbert LOHFINK, *Eschatologie im Alten Testament*, u: Norbert LOHFINK, *Bibelauslegung im Wandel, Ein Exeget ortet seine Wissenschaft*, Josef Knecht, Frankfurt am Main, 1967., str. 158- 184; Candido POZO, *Eshatologija, Vrhbosanska katolička teologija*, Sarajevo, 1997.; Raymond E. BROWN (i drugi), *The Jerome Biblical Commentary*, Geoffrey Chapman, London, 1970.

ŽUPNA ADMINISTRACIJA

Sadržaj: Obrađuju se opći i partikularni propisi o vođenju župnih i drugih knjiga prema propisima biskupske konferencije ili dijecezanskoga biskupa.

Kompetencija: Nova saznanja i prakrična primjena vođenja župnih knjiga i drugih knjiga prema propisima partikularnoga prava.

Oblici provođenja: Predavanja i praktične vježbe

Ispiti: Usmeni i pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa među studentima

Obvezatna literatura: *Zakonik kanonskoga prava s izvorima*, Zagreb 1996; *Pravilnik o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama*, Zagreb 2002; *Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u Hrvatskoj*, Zagreb 2002.

Pomoćna literatura: M. ŠETKA, *Vođenje župskog ureda*, Makarska 1968; ŽUPNIJSKA PISARNA, Ljubljana 1988.; M. MIĆAN, *POVRAT CRKVENIH MATIČNIH KNJIGA*, u: VDSB, br. 6/2006.

DUBINSKA PSIHOLOGIJA I RELIGIJSKA PEDAGOGIJA

Sadržaj: U suvremeno kršćansko naviještanje danas se na poseban način «slijevaju» razne misaone i druge forme dubinske psihologije. Premda se takve spoznaje pojedinih dubinsko psiholoških škola tumače i vrednuju na različite načine, one danas utječu na mnoga područja pedagogije, odnosno religijske pedagogije, ponajprije kroz prizmu uporabe određenih metoda (Bibliodrama, Psihodrama, vođenje razgovora...), zatim kroz stručne pojmove, poput «Gestalt pedagogije», ali, u konačnici, i kroz sadržaje, poput onih iz područja didaktike simbola. Odnos dubinske psihologije i religijske pedagogije pokušava s jedne strane otvoriti, s druge, pak, strane, upozoriti na pojedine praktične provedbe metodičkih putova, ponajprije u kontekstu naviještanja Crkve.

Kompetencija: Upoznavanje života i rada poznatih radnika ovoga područja: Freuda, Adlera, Junga, Frankla, Eriksona, Fromma, Rogersa, Drewermannna. Prepoznavanje religijsko pedagoških utemeljenja prihvaćanja, odnosno distanciranja od pojedinih znanstvenih i stručnih dubinsko psiholoških promišljanja na temelju analize rada Adolfa Exelera i drugih religijsko pedagoških radnika.

Oblici provođenja: Predavanja, proučavanje pojedinih područja rada navedenih znanstvenika kroz referate studenata, te njihova izlaganja.

Ispiti: Završni pisani uradci i usmena izlaganja.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa među studentima.

Obvezatna literatura i pomoćna literatura: Temeljna djela gore navedenih autora (izbor literature slijedi nakon dogovora sa studentima, zainteresiranim za izborni kolegij).

SKUPNI RAD U PASTORALU I KATEHEZI

Sadržaj: Metoda i važnost i dinamika skupnog rada u pastoralu i katehezi.

Kompetencija: Stječe se sposobnost vođenja jedne skupine prema zakonitostima grupno-dinamičkog rada.

Oblici provođenja: predavanja i vježbe komunikacije u manjoj skupini.

Ispiti: pismeno i praktičnim pokaznim vježbama.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: tijekom cijelog semestra podvode se vježbe i prate se povratne informacije.

Obvezatna literatura: Y. COUSINEAU, *Odgojne vježbe za rad u skupinama*, Zagreb, 1999.

Pomoćna literatura: K. BUNČIĆ, Đ. IVKOVIĆ, J. JANKOVIĆ, A. PENAVA, *Igrom do sebe*, Zagreb 1994. R. ANIĆ, *Vježbe za rad s mladima*, Zagreb, 2000.

UVOD U FILOZOFIJU KULTURE

Sadržaj: U predavanjima se obrađuju cjeline poput: Antropologija kulture. U tom smislu se određuje čovjeka kao prvog subjekta kulture. Vezano uz antropologiju kulture, proučava se odnos prirode i kulture. Razmatra se također pitanje čovjeka kao subjekta koji kroz rad i stvaranje ostvaruje ujedno i kulturu, općenito. Isto tako daje se osvrt na odnos "igre i kulture". Da li i na koji način ljudska igra, pored stvaralaštva, doprinosi ujedno i stvaranju kulture?

Kompetencija: Dobiva se uvid u pojam onoga što označavamo s kulturom i kultiviranjem. Koje se zapravo kategorije ljudskog postojanja kultiviraju i zašto?

Oblici provođenja: Predavanja i samostalni rad s tekstovima

Ispiti: Usmeni i pismeni

Praćenje kvalitete uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obvezatna literatura: E. KALE, *Uvod u znanost o kulturi*, Zagreb 1988; E. CASSIRER, *Ogled o čovjeku. Uvod u filozofiju ljudske kulture*, Zagreb 1978.; V.BAJSIĆ, *Filozofija iteologija u vremenu*, Zagreb 1999; str. 113-125 - Poruka koncila i kulturne vrednote

KRŠĆANSKI ŽIVOT I DUHOVNOST PREMA SV. PAVLU

Sadržaj i opis: 1. Poziv i obraćenje sv. Pavla. 2. Karakter svetoga Pavla. 3. Križ, slabosti i milost paradoksalni misterij prema svetom Pavlu. 4. Napredovanje u ljubavi pod vodstvom sv. Pavla. 5. Kršćanski život zajednice prema Pavlovim poslanicama. 6. Upute za kršćanski život i duhovni rast pojedinaca: Timoteju, Titu, Filemonu.

Stječe se **kompetencija** čitanja Pavlovih poslanica kao konkretnog nadahnuća za osobnu i komunitarnu duhovnu izgradnju.

Oblici provođenja predavanje, aktivno uključivanje studenata u komentiranje pojedinačnih biblijskih tekstova.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Analizom doprinosa studenata tokom izvođenja predavanja, i analizom ispitnih rezultata.

Obvezatna literatura : I. DUGANDŽIĆ, *Pavao svjedok i apostol Isusa Krista*, Zagreb 2002. M. ZOVKIĆ, *Pavlove poslanice povod i sadržaj*. Crkva na kamenu, Mostar 1988. Dostupni komentari Pavlovih poslanica.

POJAM LJUBAVI KOD AUGUSTINA I KIERKEGAARDA

Kolegij će pokušati predstaviti temeljne obrise shvaćanja ljubavi kod Aurelija Augustina i Sørenea Kierkegaarda. Posebno će biti govora o odnosu ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu u misli obojice mislilaca. Potom će se njihovo poimanje ljubavi promišljati u kontekstu današnjega govora ljubavi, s posebnom osvrtom na encikliku Benedikta XVI. „Deus Caritas est“.

Kompetencija: Dobiva se uvid u pojam *ljubavi* kod ovih mislilaca i prate se posljedice njihovih promišljanja u govoru o ljubavi danas.

Oblici provođenja: Predavanja i samostalni rad s tekstovima.

Ispiti: Usmeni i/ili pismeni

Praćenje kvalitete uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra.

Obvezatna literatura: A. AUGUSTIN, *Ispovijesti*, KS, Zagreb, 2002.; ISTI, *O državi Božjoj*, I-III, KS, Zagreb, 1985.-1995.; S. KIERKEGAARD, *Works of Love*, Harper Torchbooks, New York, 1962; ISTI, *Vježbanje u kršćanstvu*, Verbum, Split, 2007., BENEDIKT XVI., *Deus Caritas est*, KS, Zagreb, 2006., I. RAGUŽ, „'Deus caritas est' i gnoza“, u: *Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije* 4 (2007), str. 305.-308.

BIBLIJSKA TEOLOGIJA NADE

Sadržaj: Kolegij obrađuje biblijski pojam i sadržaj nade. Nakon prikaza posebnosti biblijskog poimanja nade i nadanja prelazi se na analizu ključnih tekstova koji govore o nadi. Posebna pažnja posvećena je prikazu Božjih obećanja i sklapanju saveza. Novozavjetni sadržaji nade pokazuju da povijest odnosa Boga i ljudi uvodi uvijek nove sadržaje, na kojima je utemeljena nada vjernika.

Kompetencija: Cilj predmeta je približiti studentima biblijski pojam i sadržaj nade i omogućiti im da bolje razumiju mjesto i ulogu nade u životu svakoga čovjeka, posebno vjernika.

Oblici provođenja: Predavanja i samostalni rad.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa i analiza ispitnih rezultata.

Obvezatna i pomoćna literatura: Leksikonski i rječnički prikazi nade i nadanja (*Rječnik biblijske teologije*, *Praktični biblijski leksikon*, *Theological Dictionary of the New Testament*, *The Anchor Bible Dictionary*, *Exegetisches Wörterbuch zum NT*); K. M. WOSCHITZ, *Elpis-Hoffnung*, Herder, Wien-Freiburg-Basel, 1979., L. KRINETZKI, *Savez Božji s ljudima prema Starom i Novom zavjetu*, KS, Zagreb, 1999.; M. TOMIĆ, *Pojam elpis u Poslanicama Efežanima i Kološanima*, u: *Diacovensia*, 1/94, str. 240-263.; Biblijski komentari uz izabrane tekstove ...

UJEDINJENA MONARHIJA

Sadržaj: Daje se uvod u određeni, definirani dio povijesti Izraela. Formiranje saveza plemena (zauzimanje zemlje...), vrijeme sudaca i vrijeme Samuela, te trojice izraelskih kraljeva: Šaula, Davida i Salomona.

Kompetencija: Nova saznanja, teorije o naseljavanju Palestine od strane izraelskih plemena, te općenito o ambijentu u kojem nastaje izraelska monarhija.

Oblici provođenja: Predavanja

Ispiti: Mogućnost usmenih i pismenih ispita

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa pred kraj semestra

Obvezatna literatura: C. TOMIĆ, *U zemlju obećanja. Knjige Jošua, Suci i Ruta*, Provincijalat hrvatskih franjevac konventualaca, Zagreb 1980, str. 5-332.; C. TOMIĆ, *Ilijino vrijeme. Knjige: Prva i Druga o kraljevima, Prva, Druga Ljetopisa, Amos, Hošea*, Provincijalat hrvatskih franjevac konventualaca, Zagreb 1985, str. 1-26.; C. TOMIĆ, *Davidovo doba*, Provincijalat hrvatskih franjevac konventualaca, Zagreb 1982.

Pomoćna literatura: NORMAN K. GOTTWALD, *Tre Tribes of Yahweh. A Sociology of the Religion of Liberated Israel, 1250-105. B.C.E.*, SCM Press Ltd., London 1980.

DEUTSCHE BIBELEINLEITUNGEN IM 20. JAHRHUNDERT, I.

Sadržaj: Daje se pregled Uvoda u Sveto Pismo nekih katoličkih i nekih protestantskih autora njemačkog govornog područja, odnosno prijevoda na njemački.

Kompetencija: Proširenje horizonta i uvid u manuale ove vrste na njemačkom jeziku.

Oblici provođenja: Predavanja i usmeni referati studenata

Ispiti: usmeni i pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Pismena anketa tijekom semestra

Obvezatna literatura: Otto EISSFELDT, *Einleitung in das Alte Testament*, J.C.B. Mohr. Tübingen 1964³; Erich ZENGER, *Einleitung in das Alte Testament. Fünfte gründlich überarbeitete und erweiterte Auflage*, Verlag Kohlhammer, Stuttgart 2004. A. ROBERT-A. FEUILLET, *Einleitung in die heilige Schrift. Band II: Neues Testament*, Herder, Freiburg-Basel-Wien 1965²

Pomoćna literatura: Alfred WIKENHAUSER - Josef SCHMID; *Einleitung in das Neue Testament. Sechste, völlig neu bearbeitete Auflage*. Herder Freiburg-Basel-Wien 1973. Etienne CHARPENTIER, *Führer durch das Alte Testament*, Patmos Verlag Düsseldorf 1989³.

Ljetni semestar:

PASTORALNA PSIHOLOGIJA

Sadržaj: Psihologija u službi pastoralnog rada. Psihologija i pastoral, psihologija i religioznost. Stavovi pastoralnih djelatnika prema psihologiji. Narav psihološkog kolokvija – razgovora prema Rogersu. Vrijednost i način provođenja osobnih susreta u pastoralu. U središtu susreta mora biti vjernik kojemu treba dati aktivnu ulogu u susretu. Duševno raspoloženje i psihički zahtjevi vjernika. Osoba pastoralnog djelatnika u susretu s vjernicima: Empatijsko prihvaćanje, pozitivno promatranje i autentičnost. Nema pastoralnog djelovanja bez susretanja: Bog-čovjek; čovjek-čovjek; čovjek-zajednica.

Kompetencija: Stječe se kompetencija za provođenje pastoralnog susreta s različitim osobama. U susretu osobi pomažemo da odgovorno i uspješno pronađe svoj put do Boga te u susretu s Njim prihvaća svoj život često bemenit poteškoćama.

Oblici provođenja: predavanja, testovi, konzultacije i aktivno sudjelovanje studenata.

Ispiti: pismeno ili usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Slobodno izjašnjavanje studenata, primjedbe i sugestije, ankete.

Obavezna literatura: A. Trstenjak, *Pastoralna psihologija*, Đakovo, 1989.; V. Frankl, *Liječnik i duša*, KS Zagreb, 1990.; Š. Čorić, *Psihologija religioznosti*, Jastrebarsko, 1998.
Preporučena literatura: B. Giordani, *La psicologia in funzione pastorale*, Roma, 1981.; C. Rogers, *Die nicht-direktive Beratung*, Frankfurt, 1995.; C. Meves, *Mali vodič za psihoterapeute*, Đakovo, 1987.; P. Tournier, *Umijeće slušanja*, Đakovo, 1986.

ITINERARIJ ISUSOVIH UČENIKA U MARKOVOM EVANĐELJU

Sadržaj: temeljne karakteristike Evanđelja po Marku. Podjela Evanđelja. Temeljne teološke oznake Evanđelja po Marku; narativnost Markove teologije. Skupni lik Isusovih učenika kao problem u suvremenoj egzegizi. Glavne oznake Markova tretmana Isusovih učenika na planu cjeline Evanđelja. Analiza itinerarija Isusovih učenika na njihovu učeničkom hodu s Isusom po pojedinim dijelovima Evanđelja. Zaključna opažanja.

Kompetencija: Cilj kolegija jest omogućiti studentima stjecanje temeljnih znanja o zadanoj temi, a putem toga i konkretniji uvid u narativnost biblijske teologije te u permanentnu interakciju učenika i Isusa na duhovnom planu koja vodi njihovu sazrijevanju.

Oblici provođenja: Predavanja.

Ispiti: Pismeni i usmeni.

Praćenje kvalitete uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obvezatna literatura: R.A. COLE, *Evanđelje po Marku*, Daruvar 1997.; M. LIMBECK, *Markovo Evanđelje*, Zagreb 1999.; D.J. HARRINGTON, *Evanđelje po Marku, u: Skupina autora, Komentar evanđelja i Djela apostolskih*, Sarajevo, 1997., str. 37-127.; A. POPOVIĆ, „Učenici u Markovu Evanđelju“ u *Id., Biblijske teme*, Zagreb 2004.; C.M. MARTINI, *L'itinerario spirituale dei Dodici*, Roma 1993.; C. MESTERS, *Camminiamo sulla strada di Gesù*, Assisi 1997.

Pomoćna literatura: T. BECK – U. BENEDETTI – G. BRAMBILLASCA – F. CLERICI – S. FAUSTI, *Una comunità legge il Vangelo di Marco*, Bologna 1999².; J. GNILKA, *Das Evangelium nach Markus*, Neukirchen - Vluyn 1978/1979; tal. prijev., *Marco*, Assisi 1987².; B. VAN IERSEL, *Mark. A Reader-Response Commentary*, Sheffield 1998; tal. prijev., *Marco. La lettura e la risposta. Un commento*, Brescia 2000.; R. LAVATORI – L. SOLE, *Marco. I. Interrogativi e sorprese su Gesù*, Bologna 2005.; F.J. MOLONEY, *The Gospel of Mark. A Commentary*, Peabody 2002.; R. PESCH, *Das Markusevangelium*, I-II, HThK II/II, Freiburg im Breisgau – Basel – Wien 1976.; J. RADERMAKERS, *La bonne nouvelle de Jésus selon saint Marc*, Bruxelles 1974; tal. prijev., *Lettura pastorale del Vangelo di Marco*, Bologna 1975, 2000⁶.; K. STOCK, *Marco. Commento contestuale al secondo Vangelo*, Roma 2003.; F. PORSCH, *Mного glasova, jedna vjera. Teologija Novoga zavjeta*, Zagreb, 1988.; J. GNILKA, *Teologija Novoga zavjeta*, Zagreb, 1999.; AA. VV. *Biblijska teologija Staroga i Novoga Zavjeta*, Zagreb, 1980.; A. WEISER, *Središnje teme Novoga zavjeta*, Zagreb, 1981.

RAZLOZI VELIKOG RASKOLA 1054. GODINE

Sadržaj: Obrazlaže se opći povijesni kontekst i značaj Velikog raskola. Prvotni ustroj Crkve unutar Rimskog carstva već po sebi naznačuje teološku, liturgijsku i stegovnu različitost. Političke prilike, ali i teološke raspre te crkvene posebnosti, utjecat će na to da se predkalcedonske crkve ustroje i odvoje kao zasebne Crkve. Zapadno i istočno Rimsko carstvo, Rim i Carigrad, postepeno se sve više udaljuju, ne samo politički i kulturno, nego i teološki i crkveno. S tim u vezi iznose se i raščlanjuju razlozi koji će konačno u Crkvi unutar carstva dovesti do dijeljenja na istočnu - Pravoslavnu i zapadnu - Katoličku Crkvu. Iznosi se suvremeno stanje i prosudbe u vezi s raskolom.

Kompetencija: predmet omogućuje steći temeljni uvid u crkvenu razdijeljenost, osobito onu nastalu raskolom 1054. godine.

Oblici provođenja: predavanja, konzultacije.

Ispiti: usmeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza uspjeha na ispitima, razgovor sa studentima.

Obvezatna literatura: Y. CONGAR, *Istočni raskol*, Zagreb, 1971., (skripta); J. KOLARIĆ, *Pravoslavni*, Zagreb, 1985.; R. MIZ, *Istočne Crkve*, Novi Sad 1997.
Pomoćna literatura: J. PAVIĆ, *Istočno bogoslovlje I-II*, Đakovo, 1962., (skripta); T. Z. TENŠEK, *Kršćanstvo Istoka*, KS, Zagreb, 2001.

ESTETIKA I KRŠĆANSKA IKONOGRAFIJA

Sadržaj: Utemeljenje i predstavljanje estetike u ambijentu filozofije. Pregledni povijesni okvir – od 'klasike' do suvremenosti. Estetika i umjetnost. Istina i razumijevanje u umjetnosti: pitanje simbola i znaka. Religiozna umjetnost. Kršćanstvo prema estetskome. 'Kanon' i sloboda u doživljaju i interpretaciji kršćanske poruke.

Kompetencija: osposobljavanje za razumijevanje estetske dimenzije stvarnosti i poticaj za razvijanje utemeljenoga kritičkoga pristupa s obzirom na estetsko-umjetničku izražajnost u kršćanstvu.

Oblici provođenja: predavanja i vježbe (analize).

Literatura: SEQUERI, P., *Estetica e Teologia*, Milano, 1993; BABOLIN, S, *Sulla funzione comunicativa del simbolo*, Roma, 1988; POSAVAC, Z, *Novija hrvatska estetika*, FTI, Zagreb, 1991.; VASILJ, K, *Ljepota i umjetnost*, ZIRAL, Chicago, 1979.

PRVI KRŠĆANSKI OBJEKTI ZA KULT

Sadržaj: Upoznaje se povijesni razvoj starokršćanskih sakralnih objekata, od prvih oratorija i *domus ecclesiae*, do bazilikalnih struktura na Istoku i Zapadu rimskog carstva, te njihova arhitektonska različitost i specifičnost. Pridaje se i velika važnost unutarnjem uređenju kulturnih prostora od arhitektonske plastike do liturgijskih predmeta, te uloga *ars minor* u liturgiji.

Kompetencija: Stjecanje poznavanja razvoja i povijesti prvih kršćanskih kulturnih prostora.

Oblici provođenja: Predavanje.

Ispiti: Pismeni i usmeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa.

Obvezatna literatura: E. CECCI, *I monumenti cristiani di Salona*, Milano 1963.; C. H. KRAELING, *The Excavations at Dura-Europos*, II, New York 1967.; A. UGLJEŠIĆ, *Ranokršćanska arhitektura na području današnje Zadarske nadbiskupije*, Zadar 2002.; A. UGLJEŠIĆ, *Ranokršćanska arhitektura na području današnje Šibenske biskupije*, Drniš-Zadar, 2006.

Pomoćna literatura: N. CAMBI, *Antika*. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Zagreb 2002.; P. TESTINI, *Archeologia cristiana*, Roma, ed. 2., 1980.

NARATIVNA TEOLOGIJA U VJERONAUČNOJ NASTAVI

Sadržaj: Pripovijedanje je jedna od najstarijih metoda kršćanskoga odgajanja, a potom i školske vjeronaučne nastave. Narativna teologija, odnosno ono što označavamo kao izvorni oblik komunikacije između Boga i čovjeka, te između ljudi, ima svoja duboko ukorijenjena pravila već u biblijskim pripovijestima. U tom kontekstu, sadržaj ovoga izbornoga kolegija progovara kako o biblijskoj naraciji tako i o suvremenom načinu govora o Bogu kod pojedinih autora hrvatske književnosti 20. stoljeća, ali i hrvatske kazališne umjetnosti.

Kompetencija: poznavanje teorijskih i praktičnih usmjerenja naracije, odnosno pripovijedanja, te interdisciplinarni rad na području religijske pedagogije i katehetike, zajedno s hrvatskom književnošću i kazališnim djelima, značajnim za ovu temu.

Oblici provođenja: Predavanja, praktične vježbe, te susreti s pojedinim djelatnicima književne i kazališne scene na hrvatskom području.

Ispiti: Mogućnosti usmenoga, odnosno pismenoga ispita uz završni pisani rad na temu prema izboru.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna anketa među studentima.

Obvezatna literatura: Djela Miroslava Krleže (Legenda, Gospoda Glembajevi, Povratak Filipa Latinovca...); poezija Dobriše Cesarića i drugih, djela književnika za djecu (i odrasle) Božidara Prosenjaka (Divlji konj i druga djela).

Pomoćna literatura: I. Šestak (ur.), Religijske teme u književnosti, FTI, Zagreb, 2001; I. Šarčević, Naracija i povijest, u: Bosna franciscana 4 (1996.) 5, str. 53.-66.

LITURGIJSKA INKULTURACIJA U NAŠIM KRAJEVIMA

Sadržaj: Osnovna načela inkulturacije, prilagodbe i posebnosti liturgije na području Đakovačke i Srijemske biskupije u posljednjih dvije stotine godina, te aktualne perspektive inkulturacije.

Kompetencija: Sposobnost vrednovanja mogućnosti inkulturacije prema odredbama liturgijskih knjiga i crkvenoga učiteljstva.

Oblici provođenja: predavanja i osobne vježbe.

Ispiti: pismeno i usmeno.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: analiza ispitnih rezultat i ankete.

Obvezatna literatura: *Rimska liturgija i inkulturacija*, Rim, 1994.

Pomoćna literatura: *Obrednik biskupije Bosansko-Djakovačke i Srijemske izdan po naredbi preuzvišenoga i prečastnoga Gospodina Josipa Jurja Strossmayera biskupa Bosansko-djakovačkoga i Srijemskoga itd.*, Tisak dioničke tiskare, Zagreb, 1878. *Priručni obrednik, dodatak Rimskom obredniku za Đakovačku biskupiju*, Tisak biskupijske tiskare, Đakovo, 1933.

KRŠĆANSKA MEDITACIJA: UVOD I OSNOVNA ISKUSTVA

U **prvom dijelu** zadaća je uvesti u razumijevanje meditacije i vježbanje u osnovama meditacije: držanje tijela, disanje, popratne riječi, tok osnovnih vježbi, i sl.

U **drugom dijelu** obrađujemo kršćansku meditaciju i praktično upućivanje u pojedine vrste kršćanske meditacije.

Stječe se **kompetencija** upućivanje drugih u tajne meditacije.

Oblici provođenja: predavanje i praktične vježbe,

Ispit: usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Analizom doprinosa studenata tokom izvođenja predavanja i vježbi.

Obavezna literatura: K. TILMANN: *Uvod u meditaciju 1*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1981. K. TILMANN - H.T. VON PEINEN: *Kršćanska meditacija 1. Bit i stupnjevi*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1983. K. TILMANN: *Uvod u meditaciju 2, Naravna meditacija*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1981.

Preporučena literatura: K. TILMANN: *Uvod u meditaciju 3. Praktične vježbe*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1981. K. TILMANN - H.T. VON PEINEN: *Kršćanska meditacija 2. Vježbe i tekstovi*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1983.

PRAKTIČNI RAD S BIBLIJOM

Sadržaj: Predmet predstavlja najpoznatije metode praktičnog rada s Biblijom. Naglasak je na onim metodama koje se temelje na dinamici rada u skupinama. Sudionici u praktičnom radu, u tzv. radionicama, upoznaju najkorisnije metode praktičnog rada i stječu potrebna znanja i vještine u njihovu korištenju. Osim „tehnik rada“ upoznaju se mnogi bogati biblijski sadržaji: likovi, susreti ... Sudionici kroz praksu, tj. svoje vlastito iskustvo, i kroz izradu dogovorenih modela, pokazuju koliko su usvojili te metode.

Kompetencija: Sudionici upoznaju metode praktičnog rada s Biblijom i osposobljavaju se za buduće voditelje biblijskih skupina.

Ispiti: Praktični rad i redovito zalaganje vrednovat će se kao ispiti.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obvezatna literatura: J. FUČAK (uredio), *Praktični rad s Biblijom*, Zagreb, 1991.; N. HOHNJEC, *Biblija u pastoralnom rad. Priručnik za rad u biblijskim skupinama*, Zagreb, 2003; W. HOFFSÜMMER, *Biblijski i drugi igrokazi*, Luka, 1995.; A. STEINER, V. WEYMAN, *Isusovi susreti*, Sarajevo, 1992.; sudionici dobivaju fotokopiranu građu za svaku obrađenu metodu.

SIMBOLIKA ŽIVOTINJA KOD CRKVENIH OTACA

Sadržaj: Prisutnost životinja u Bibliji i njihova zastupljenost kod crkvenih otaca. Naviještanje kršćanske poruke preko životinja. Odras simbolike životinja iz otačkog vremena i na naše vrijeme.

Kompetencija: Cilj ovog predmeta je upoznati studente o životinjama kao „testimonia“ Božjeg djelovanja u svijetu.

Oblik provođenja: Predavanje

Ispit: usmeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pisana anketa

Obavezna literatura: MARIA PIA CICCARESE, *Animali simbolici*, Bologna 2002; AURELIJE AUGUSTIN, *O državi Božjoj*, I, II, III, Zagreb 1996; T. J. ŠAGI-BUNIĆ, *Povijest kršćanske literature*, Zagreb 1976; MARIJAN MANDAC, *Odgovitelj*, Split 2006; *Govori 2*, Makarska 1993;

Pomoćna literatura: *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*, Zagreb 1985; *Dizionario patristico e di antichità cristiane*, Casale Monferrato 1983; HILARIJE IZ POITIERSA, *Rasprava o starozavjetnim otajstvima*, Zadar 1969; ŽELJKO BIŠČAN I TOMISLAV-ZDENKO TENŠEK, *Otačka čitanja u molitvi Crkve*, ZGREG 2000; IVAN ZLATOUSTI, *Krsne pouke*, (prijevod: Marijan Mandac) Makarska 2000.

DEUTSCHE BIBELEINLEITUNGEN IM 20. JAHRHUNDERT, II.

Sadržaj: Daje se pregled Uvoda u Sveto Pismo nekih katoličkih i nekih protestantskih autora njemačkog govornog područja, odnosno prijevoda na njemački.

Kompetencija: Proširenje horizonta i uvid u manuale ove vrste na njemačkom jeziku.

Oblici provođenja: Predavanja i usmeni referati studenata

Ispiti: usmeni i pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Pismena anketa tijekom semestra

Obvezatna literatura: Otto EISSFELDT, *Einleitung in das Alte Testament*, J.C.B. Mohr. Tübingen 1964³; Erich ZENGER, *Einleitung in das Alte Testament. Fünfte gründlich überarbeitete und erweiterte Auflage*, Verlag Kohlhammer, Stuttgart 2004. A. ROBERT-A. FEUILLET, *Einleitung in die heilige Schrift. Band II: Neues Testament*, Herder, Freiburg-Basel-Wien 1965²

Pomoćna literatura: Alfred WIKENHAUSER - Josef SCHMID; *Einleitung in das Neue Testament. Sechste, völlig neu bearbeitete Auflage*. Herder Freiburg-Basel-Wien 1973. Etienne CHARPENTIER, *Führer durch das Alte Testament*, Patmos Verlag Düsseldorf 1989³.

MORALNO MINIMALISTIČKE TENDENCIJE SUVREMENE BIOMEDICINE U KRIZI SVOG HUMANOG IDENTITETA

Sadržaj: Dometi i stranputice na razini medicinske prakse na primjerima empirijskog-racionalnog, metafizičkog, magično-religioznog i filozofskog modela poimanja fenomena ljudskog života i smrti; zdravlja i bolesti. Utjecaj profesionalizacije-institucionalizacije-tehnologizacije i globalizacije na prirodan odnos liječnik-pacijent-društvo. Medicinska praksa između profesije-zvanja i karijerizma. Analiza temeljnih dokumenata medicinske deontologije koji su usmjerili medicinu k humanijem pristupu personalističkog odnosa.

Kompetencija: Poučiti buduće pastoralne djelatnike kako otkriti etičke aspekte medicinskih odluka vezane uz liječenje bolesnika, te kako analizirati moralno-etičke dileme koje nastaju kao posljedica depersonaliziranog liječničkog djelovanja.

Oblici provođenja: *power point* prezentacije, prikazivanje prikladnih dvd materijala

Ispiti: elaborati / usmeni

Obvezatna literatura: A. ŠVAJGER, «Četiri stara teksta o liječničkoj etici», u: *Glasnik Hrvatskog liječničkog društva* VI, 3 (1996), str. 12-17; J. TALANGA, «Odnos liječnika i pacijenta prema medicinskoj etici», u: *Bogoslovska smotra* 1 (2006), str. 47-61; HRVATSKO KATOLIČKO LIJEČNIČKO DRUŠTVO, *Medicinska etika 1, Radovi simpozija i tečajeva trajne edukacije HKLD o medicinskoj etici*, ur. Ž. Znidarčić, Centar za bioetiku, Zagreb 2006; HRVATSKI LIJEČNIČKI ZBOR, *Kodeks medicinske etike i deontologije*, u: *Liječničke Novine* 168 (2002).

Pomoćna literatura: A. ČOVIĆ, *Izazovi bioetike. Zbornik radova*, Pergamena, Zagreb 2000; *Medicinska etika. Priručno štivo*, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1995; ID., *Spisi medicinske etike*, Centar za Bioetiku, Zagreb 2004; I. ŠEGOTA, *Nova medicinska etika (bioetika)*, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka 1994; L. TOMAŠEVIĆ, *U hodu s vremenom. Kršćanska etika i izazovi vremena*, Tiskara «Franjo Kluz», Omiš 2004.

3.3. Struktura studija, ritam studiranja i obveze studenata. Uvjeti upisa studenata u sljedeći semestar i/ili sljedeću godinu studija, te preduvjeti upisa pojedinog predmeta ili skupine predmeta.

Ovaj studij obuhvaća, uz filozofsku formaciju, sve teološke discipline s potrebnim uvodom u znanstvenu metodu. Studij filozofije (povijest filozofije i teoretska filozofija) temelji se na valjanoj filozofskoj baštini, novijim filozofskim istraživanjima i napretku znanosti; uvodi u specifične filozofske metode; dublje zahvaća ljudske i životne istine radi teološkog razmišljanja i promicanja dijaloga s današnjim svijetom. Filozofske discipline predaju se u prve dvije godine teološkog studija.

U studiju prvotno i temeljno mjesto zauzimaju biblijske discipline, jer od Biblije polazi svako teološko razmišljanje. Sustavna teologija izlaže Kristovo otajstvo i povijest spasenja. Ona se razrađuje kroz završne tri godine studija. Studij obuhvaća glavne i pomoćne discipline raspodijeljene po katedrama prema redu studija. U svakoj godini ponuđeni su izborni predmeti od kojih su studenti obvezni izabrati određeni broj, prema Pravilniku. Uz pohađanje predavanja studenti trebaju ući u metode teoloških znanosti po seminarima.

Da bi se netko mogao upisati na Fakultet za postignuće akademskih stupnjeva, treba podnijeti potrebne dokumente o studiju koji se zahtijevaju za primanje na Sveučilište. Da bi se upisali na Fakultet, pošto uspješno završe razredbeni postupak, kandidati moraju predati potrebne dokumente: domovnicu, krsni list, preporuku, koju za svećeničke kandidate daje ordinarij, za članove ustanova posvećenog života i družba apostolskog života redovnički poglavar, a za laike vlastiti župnik, te autentične isprave o završenoj četverogodišnjoj srednjoj školi. Status studenta stječe se upisom na Sveučilište, a dokazuje se odgovarajućom studentskom ispravom, čiji minimalni sadržaj propisuje ministar, a oblik Senat.

Odluku o upisu studenata donosi Senat. Odlukom o upisu utvrđuje se za svaki studij: broj redovitih studenata koji će studirati uz potpunu subvenciju iz državnog proračuna, broj studenata koji će se dijelom subvencionirati te broj izvanrednih studenata. Na temelju odluke o upisu Senat raspisuje natječaj za upis studenata najmanje šest mjeseci prije početka nastave. Natječaj za upis mora sadržavati: uvjete za upis, broj mjesta za upis, postupak, podatke o ispravama koje se podnose, rokove za prijavu za natječaj i upis. Na Fakultet se mogu upisati pripravnici za klerički stalež, članovi ustanova posvećenoga života, članovi družba apostolskoga života, vjernici laici a, u iznimnim slučajevima uz dopuštenje Velikoga kancelara, i nekatolici i nekršćani. Kriteriji na temelju kojih se odabiru kandidati jesu: vrsta završenog školovanja, uspjeh u prethodnom školovanju, uspjeh na razredbenom ispitu ili

drugom ispitu, te drugi kriteriji (posebna znanja, vještine ili sposobnosti) koje utvrdi Sveučilište ili Fakultet. Fakultet može utvrditi kriterije za izravni upis na studij (bez obveze polaganja razredbenog ispita). Pristupnik stječe pravo upisa prema postignutim bodovima u razredbenom postupku.

Studenti mogu biti redoviti ili izvanredni. Redoviti su oni studenti koji studiraju prema programu koji se temelji na punoj nastavnoj satnici (puno radno vrijeme). Trošak redovitog studija (studijskog programa) dijelom ili u cijelosti subvencionira se iz državnog proračuna ovisno o uspjehu koji je student postigao u razredbenom postupku, odnosno na pojedinoj godini studija. Izvanredni studenti su oni koji obrazovni program pohađaju uz rad ili drugu aktivnost koja traži specifičan program. Troškove takvog studija u cijelosti snosi sam student. Ukupne obveze izvanrednih studenata iznose polovicu broja sati utvrđenih za redovite studente. Status redovitog studenta koji studira uz potpunu subvenciju iz državnog proračuna ima student za vrijeme propisanog trajanja studija, a najviše za vrijeme koje je za trećinu dulje od propisanog trajanja studija, odnosno do kraja akademske godine u kojoj taj rok istječe. Student stječe pravo upisa u višu godinu studija ako je ispunio sve obveze utvrđene studijskim programom u skladu s ovim Statutom i drugim općim aktima Fakulteta i Sveučilišta. Redovitim studentima koji imaju status vrhunskog športaša ili vrhunskog umjetnika odobrava se svladavanje upisanog studija pod uvjetima za izvanredne studente utvrđenima ovim Statutom.

Izrazito uspješnim studentima može se, uz određene uvjete, odobriti završavanje studija u vremenu kraćem od propisanog trajanja studija. Izrazito uspješnim studentom smatra se student koji je sve ispite iz niže godine studija položio s prosječnom ocjenom 4,0. Takvom studentu može se odobriti upis predmeta iz više godine studija, najviše do polovice ukupnog broja ECTS bodova, uzimajući u obzir programsku povezanost predmeta. Ukoliko takav student do upisa u sljedeću godinu studija položi ispite iz svih predmeta studija upisanih u indeks, prilikom sljedećeg upisa nema nikakvih ograničenja. Opseg i način ostvarivanja prava na ubrzani studij iz ovog članka utvrđuje se općim aktom Fakulteta.

Student može ponovno upisati istu godinu studija samo jedanput, i to ako je ostvario najmanje 24 bodova u godini koju ponavlja. Ukoliko student ne ispunjava uvjete propisane odredbom § 1 ovog članka, gubi status redovitog studenta. Ukupno trajanje studiranja u statusu redovitog studenta ima student za vrijeme propisanog trajanja studija, a najviše za vrijeme koje je za trećinu dulje od propisanog trajanja studija, odnosno do kraja akademske godine u kojoj taj rok istječe.

Nastava je podijeljena na metodičke dijelove: predavanja, seminare i vježbe. Predavanja su osnovni oblik nastavnog procesa pri čemu se nastoji ostvariti povratna informacija od studenta o razumijevanju iznesenog gradiva. Seminari su obavezni u svakom semestru i kroz njih se studenti uče znanstveno raditi prema svim pravilima metodologije. Isto tako upućeni su na samostalno spekulativno i filozofsko-teološko razmišljanje i izražavanje. Kroz vježbe se izvodi jedino katehetsko-pedagoška nastava.

Nastava se izvodi u zimskom i ljetnom semestru. Akademska godina se ravna prema usvojenom kalendaru rada. Akademska godina započinje 1. listopada tekuće, a završava 30. rujna iduće godine. Zimski semestar traje od 1. listopada do konca veljače, a ljetni od 1. ožujka do 30. rujna. Nastava se izvodi tijekom 30 tjedana u akademskoj godini. Radni tjedan obuhvaća zakonski predviđeni broj radnih sati, a predavanja ne smiju prelaziti 25 sati tjedno.

Student je dužan prisustvovati predavanjima i sudjelovati u vježbama i seminarima, prema Pravilniku. Ispiti se polažu iz svakog predmeta pojedinačno. Ispiti se u pravilu polažu u istoj akademskoj godini u kojoj su odslušani. Pravilnikom se određuje koje ispite i koliko ispita student može prenijeti u sljedeću godinu. U redovitim ispitnim rokovima za svaki predmet treba odrediti najmanje dva ispitna termina i to tako da se svakom studentu omogući eventualni drugi izlazak na ispit. U istom ispitnom roku ispit iz istog predmeta može se polagati drugi put samo ukoliko je od prvog ispita proteklo petnaest dana. U izvanrednim

ispitnim rokovima za svaki se predmet utvrđuje po jedan ispitni termin. Ispitni se rokovi utvrđuju za cijelu akademsku godinu prije početka akademske godine.

Znanje studenta ocjenjuje se i tijekom nastave, a konačna se ocjena utvrđuje na ispitu. Ispiti su usmeni ili pismeni ili usmeni i pismeni. Ispit iz istog predmeta može se polagati najviše četiri puta. Četvrti put ispit se polaže pred nastavničkim povjerenstvom. Student koji četvrti put nije položio ispit iz istog predmeta obavezan je u sljedećoj akademskoj godini ponovo upisati taj predmet. Student koji i nakon ponovljenog upisivanja predmeta ne položi ispit nakon četiri pokušaja gubi pravo studiranja. Uspjeh studenta na ispitu i drugim provjerama znanja izražava se ocjenama od 1 – do 5. Studijskim programom može se utvrditi da se neki oblici nastave provode bez ocjenjivanja, ili da se ocjenjuju opisno. Znanje studenta može se provjeravati i ocjenjivati tijekom nastave, a konačna se ocjena utvrđuje na ispitu. Uspjeh postignut na ispitu dostupan je javnosti. Pravo uvida u ispitne ishode ima osoba koja za to dokaže pravni interes. Studijskim programom ne može se ograničiti pravo studenta da izađe na usmeni ispit ukoliko nije položio pismeni. Studijskim programom utvrđuje se broj izlazaka na ispit iz istog predmeta.

Ispitni rokovi su redoviti i izvanredni. Redoviti ispitni rokovi su: zimski, ljetni i jesenski. Redoviti ispitni rok traje najmanje četiri tjedna. Izvanredne ispitne rokove utvrđuje Fakultet izvedbenim planom. Općim aktom Fakulteta o pravilima studija pobliže se uređuje: vrijeme između izlazaka na ispit, način ispitivanja (predmetni nastavnik, nastavničko povjerenstvo), žalba na ocjenu i postupak ponavljanja ispita.

Student koji nije zadovoljan postignutom ocjenom može u roku od 48 sati nakon održanog ispita žalbom zatražiti polaganje ispita pred nastavničkim povjerenstvom u skladu s općim aktom Fakulteta. Uvjeti za upis u višu godinu studija na KBF-u:

<u>Za upis u II. godinu:</u> Od obvezatnih predmeta I. godine student može prenijeti jedan ili više kolegija do ukupne vrijednosti koeficijenta opterećenja 3 (tri) ECTS boda, za cijelu godinu.
<u>Uvjeti za upis u III. godinu:</u> Svi polaženi predmeti iz I. godine. Od obvezatnih predmeta II. godine student može prenijeti jedan ili više kolegija do ukupne vrijednosti koeficijenta opterećenja 6 (šest) ECTS bodova, za cijelu godinu.
<u>Uvjeti za upis u IV. godinu:</u> Svi polaženi predmeti iz II. godine. Od obvezatnih predmeta III. godine student može prenijeti jedan ili više kolegija do ukupne vrijednosti koeficijenta opterećenja 7 (sedam) ECTS bodova, za cijelu godinu.
<u>Uvjeti za upis u V. godinu:</u> Svi polaženi predmeti iz III. godine. Od obvezatnih predmeta IV. godine student može prenijeti jedan ili više kolegija do ukupne vrijednosti koeficijenta opterećenja 8 (osam) ECTS bodova, za cijelu godinu.

Upis nijednog predmeta nije pojedinačno uvjetovan nekim drugim, ali je upis godine uvjetovan prethodno navedenim odredbama koje su koncipirane tako da onemogućavaju da neki od temeljnih predmeta i važnih za nastavak studija ne bude položen u prethodnoj godini.

3.4. Popis predmeta koji studenti mogu izabrati s drugih studija.

Znanstveno-nastavna sastavnica Naslov kolegija	Nositelj kolegija	Semestar	Satnica		
			P	S	V
<i>Ekonomski fakultet</i>					
Marketing	Prof. dr. sc. Marcel Meler	ljetni	45	15	
Počela Ekonomije	Prof. dr. sc. Ivan Ferenčak	zimski	45	-	15
<i>Elektrotehnički fakultet</i>					
Osnove enrgetike	Doc. dr. sc. Damir Šljivac	zimski	45	-	30
Operacijski sustavi	Doc.dr.sc. Goran Martinović	ljetni	45	-	30

Filozofski fakultet					
Etika	Prof. dr. sc. Vladimir Jelkić	ljetni	30	-	30
Socijalna antropologija	Prof. dr. dc. Ivan Balta	zimski	30	-	30
Građevinski fakultet					
Uvod u graditeljstvo	Doc. dr. sc. Sanja Lončar-Vicković	zimski	30	-	-
Prostorno planiranje i zaštita okoliša	Prof. dr. sc. Željko Koški Prof. dr. sc. Lidija Tadić	ljetni	30	-	-
Poljoprivredni fakultet					
Seoski turizam	Doc. dr. sc. Jadranka Deže	ljetni	50	-	25
Povrčarstvo i cvjećarstvo	Doc. dr. sc. Nada Paradžiković		50	-	25
Prehrambeno-tehnološki fakultet					
Toksikologija hrane	Prof. dr. sc. Tomislav Klapec	zimski	30	-	30
Konstruktivni materijali u prehrambenoj industriji	Doc. dr. sc. Damir Hasenay	ljetni	30	-	30
Strojarski fakultet					
Tribologija	Prof. dr. sc. Vlatko Marušić Prof. dr. sc. Dragomir Krumes Doc. dr. sc. Ivica Kladarić	zimski	30	-	30
Numeričko modeliranje i simulacija	Prof. dr. sc. Franjo Matejiček Prof. dr. sc. Dražan Kozak Doc. dr. sc. Željko Ivandić	ljetni	30	-	30
Učiteljski fakultet					
Suvremene nastavne strategije	Prof. r. sc. Anđelka Peko	ljetni	15	15	-
Zaštita i komunikacija likovne baštine u školi i vrtiću	Mr. sc. Davorka Brešan, doc. art.	zimski	15	-	15
Umjetnička akademija					
Uvod u znanstvenoistraživački rad	Mr. sc. Vera Erl	zimski	15	15	15
Prostor medija	Doc. dr. sc. Don Oki	ljetni	30	30	-
Odjel za matematiku					
Vjerojatnost	Doc. dr. sc. Mirta Benšić	zimski	30	-	30
Odabrana poglavlja analize	Prof. dr. sc. Dragan Jukić	ljetni	30	-	30
Odjel za fiziku					
Osnove fizičkih mjerenja i statističke analize	Doc. dr. sc. Zvonko Glumac	zimski	30	-	15
Astronomija i astrofizika	Prof. dr. sc. Vladis Vujnović	ljetni	30	-	15
Odjel za biologiju					
Zaštićene životinjske vrste	Doc. dr. sc. Enrih Merdić	zimski	15	15	-
Fotosinteza	Doc. dr. sc. Hrvoje Lepeduš	ljetni	15	-	15

3.5. Popis predmeta koji se mogu izvoditi na stranom jeziku.

Poseban popis predmeta koji bi se mogli izvoditi na stranom jeziku u samom studijskom programu nismo predvidjeli. No, u svakom trenutku postoji otvorenost i mogućnost, ako se pokaže potreba i prilika, dovesti nekoga od poznatih filozofa ili teologa iz inozemstva i omogućiti mu da održe prigodno predavanje uz konsektivno ili simultano prevođenje.

3.6. Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS bodova – pripisivanje bodovne vrijednosti predmetima koje studenti mogu izabrati s drugih studija na sveučilištu ili drugim visokom učilištima.

Studenti mogu u svakom semestru upisati i po jedan izborni kolegij koji nudi neka od sastavnica Sveučilišta. Bodovna vrijednost svakog tog kolegija se prizna i vrijedi kao i na matičnom Fakultetu izborni kolegij, tj. 2 ECTS boda.

3.7. Način završetka studija.

Za postignuće akademskog stupnja diplomiranog teologa potrebno je, osim pravilnog upisa na Fakultet, položiti sve pojedinačne ispite iz I. ciklusa, položiti sveobuhvatni završni ispit i izraditi pismeni rad pod vodstvom mentora. Diplomski se ispit može ponoviti samo jednom. Rok između prvog i drugog polaganja ispita ne može biti kraći od tri mjeseca.

Tema diplomskog rada mora biti iz predmeta koji se izučavaju na ovom Fakultetu. Popis svih predmeta utvrđuje Fakultetsko vijeće. Mentor za izradbu diplomskog rada imenuje se iz reda nastavnika izabраниh u znanstveno-nastavno zvanje. Odbor za diplomske ispite imenuje mentora za izradu diplomskog rada, a Dekan imenuje, na prijedlog predmetnog nastavnika, ispitno povjerenstvo za ocjenu diplomskog rada i diplomskog ispita. Pitanje izradbe i obrane diplomskog rada, diplomskih ispita, prava i obveze studenata, mentora i ispitnog povjerenstva te ostale posebnosti rada Odbora za diplomske ispite uređuju se Pravilnikom o diplomskim ispitima.

3.8. Uvjeti pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu mogu nastaviti studij.

Osobi koja je izgubila status redovitog studenta mora se odobriti dovršenje studija u roku od pet godina (ako je do gubitka došlo na nekoj od godina), odnosno deset godina (ako je do gubitka došlo u apsolventskom stažu), u skladu s općim aktom Fakulteta. Takvi studenti mogu nastaviti studij samo uz plaćanje propisane školarine.

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Mjesta izvođenja studija.

Izvedba ovog studijskog programa će se u potpunosti održavati u prostorima Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu, ulica Petra Preradovića br. 17.

4.2. Podaci o prostoru i oprema predviđena za izvođenje studija.

Ovaj studijski program se ostvaruje u novoobnovljenoj, odnosno novosagrađenoj zgradi KBF-a, cca. 1.500 m². Zgrada je obnovljena godine 1994., a unutar nje se, osim 5 predavaonica (po 40-60 mjesta), profesorskih kabineta, prostora za stručno-administrativne službe nalazi i 5 seminarskih prostorija (po 15-30 mjesta) te Velika dvorana sa 140 mjesta. Informatička oprema za potrebe Fakulteta još nije u potpunosti nabavljena, ali se postepeno i na tom području stanje poboljšava. Učionice se opremaju suvremenim nastavnim pomagalicama. U svakoj učionici postoji mogućnost priključka za multimedijane (powerpoint) prezentacije. Postavljena su projekcijska platna, LCD prijektori na stropu i ozvučenja. Predviđa se i mogućnost priključka na lokalnu računalnu mrežu i internet.

U dvorištu zgrade KBF-a nalazi se i novoizgrađena zgrada Središnje biskupijske i fakultetske knjižnice (SBFK) u sklopu koje se nalazi i Knjižnica KBF-a sa čitaonicom. Tu je objedinjen fond knjiga od 170.000 naslova i osigurana mogućnost praćenja svih relevantnih teoloških i drugih stručnih časopisa i revija europskoga i svjetskoga područja.

Posebno mjesto u zgradi SBFK zauzima svečana *Dvorana biskupa Antuna Mandića*, uređena i osposobljena za organiziranje domaćih i međunarodnih skupova i simpozija (300 mjesta, klima-uređaj, simultano prevođenje...).

Isto tako, unutar zgrade SBFK nalazi se i Centar za duhovnu formaciju studenata, koji daje mogućnost organiziranja duhovnih obnova, formativnih susreta ili tečajeva druge naravi, prvenstveno za studente KBF-a, iako nije isključena mogućnost uporabe prostora i na drugi način.

Unutrašnjost zgrade SBFK čini:

<i>Naziv etaže</i>	<i>Prostorije</i>	<i>Površina (m²)</i>
Podrum	Spremište knjiga, Arhiv, kotlovnica i klima komore, spremište	cca. 1000
Prizemlje	Dvorana biskupa Antuna Mandića, Sinodska dvorana, Spomen - knjižnica biskupa Strossmayera, kapelica	cca. 1200
I. kat	Knjižnica i čitaonica za studente KBF-a, uredi knjižničara	cca. 800
Potkrovlje	Centar za duhovnu formaciju studenata	cca. 700
Ukupno		cca. 3.700 m²

Svi navedeni prostori su ugodni i udobni za obavljanje službi kojima su namijenjeni, prvenstveno se tu radi o djelatnicima u knjižnici i čitaonici.

Isto tako, prostori koji stoje na raspolaganju korisnicima knjižnice i čitaonice te studentima u sadašnjem broju (oko 250), zadovoljavaju uvjete za normalan rad i studiranje, i svojim kapacitetom i uređenjem. Studenti sve više koriste ove prostore i marljivo rade, spremajući ispite i pišući seminare i radove. Posebno nam je drago da je sve više studenata sa ostalih znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta koji su korisnici naše Knjižnice.

Knjižnica je opremljena sa 100 kompaktusa za smještaj knjiga u depouu. Knjižnicu i čitaonicu treba još u cijelosti informatički opremiti. U stalnom smo kontaktu sa Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu i nadležnim Ministarstvom, nadajući se da će nam u tom poslu i procesu i oni pomoći, ne samo stručnim savjetima, nego i u opremi. To je preduvjet za dobar rad Fakulteta općenito, za napredovanje i rad i nastavnika i studenata. Zgrada je nova i funkcionalna, preostaje još ova faza.

Sve veći broj studenata svih vrsta studija sa ostalih sastavnica Sveučilišta dolazi koristiti blago koje se u SBFK nalazi za pisanje svojih seminarskih, diplomskih, magistarskih i doktorskih radova.

4.3. Imena nastavnika i broj suradnika koji će sudjelovati u izvođenju svakog predmeta pri pokretanju studija.

4.3.1. Nastavnici u znanstveno – nastavnom zvanju:

Redoviti profesori:

- Dr. sc. Pero Aračić
- Dr. sc. Nikola Škalabrin

Izvanredni profesor:

- -

Docenti:

- Dr. sc. Miljenko Aničić
- Dr. sc. Antun Čečatka
- Dr. sc. Vladimir Dugalić
- Dr. sc. Grgo Grbešić
- Dr. sc. Đuro Hranić
- Dr. sc. Ivica Pažin
- Dr. sc. Zvonko Pažin
- Dr. sc. Ivica Raguž
- Dr. sc. Karlo Višaticki

4.3.2. Nastavnici u suradničkom zvanju:

Viši asistenti:

- Dr. sc. Ivica Čatić
- Dr. sc. Ivo Džinić
- Dr. sc. Stjepan Radić
- Dr. sc. Drago Tukara

Asistenti:

- Mr. sc. Darija Damjanović
- Mr. sc. Mato Mićan
- M^o Vinko Sitarić
- Mr. sc. Šimo Šokčević
- Mr. sc. Davor Vuković
- Mr. sc. Suzana Vuletić

4.3.3. Nastavnici u nastavničkom zvanju:

Viši predavač:

- Mr. sc. Luka Marijanović

Predavači:

- Mr. sc. Ivan Ćurić
- Mr. sc. Marko Tomić

4.3.4. Znanstveni novaci:

- Biljana Čičković, asistent

4.3.5. Vanjski suradnici - honorarni nastavnici:

- Mr. sc. Josip Bernatović, naslovni predavač
- Dr. sc. Goran Dabić, viši asistent
- Dr. sc. Ivan Jurčević, izvanredni profesor
- Dr. sc. Ivan Karlić, izvanredni profesor
- Dr. sc. Sanja Lončar-Vicković, docent
- Mr. sc. Bože Radoš, naslovni predavač
- Rolanda Lončarić – Takač, prof.

4.8. Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe studijskog programa, a posebno način sudjelovanja studenata u ocjenjivanju studijskog programa.

Na poticaj Sveučilišta na Fakultetu je osnovano Povjerenstvo za praćenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja. Ono nastoji na kraju svakog semestra prikupiti sve podatke o kvaliteti i (ne)uspješnosti izvedbe programa, (ne)uspješnosti prolaznosti studenata na pojedinom ispitnom roku i sl. i o rezultatima izvijestiti Fakultetsko vijeće.

Na razini Sveučilišta se svake godine provodi anaketa u kojoj se studenti mogu očitovati o radu pojedinog profesora i dati svoje primjedbe na izvedbu i sadržaj studijskog programa. Ovaj vid „kontrola“ se planira u vremenu koji dolazi još više razraditi i češće primjenjivati te eventualno početi koristiti i neke druge metode valoriziranja.

